

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Copije boek van de Partikeliere Brieven - Cod. Karlsruhe
465**

Gysels, Artus

[s.l.], 16.12.1629-31.12.1636

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-145075](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-145075)

7

F^d Eerentwesse wijze voorsienighe seer discrete Heere

Uw syn Bevelaft wt Crachte van Instru^{tie} van onse ge-
dichten ouerste. Myn heere den Gouverneur Generaal ende
Raden van Indien, toe te schrijven, ende t'ordonneeren sulcx
doen by dien dat mit hetschip den Arent, twi le k. missins-
de Brits ge'distinct was om de gewoontz. secoursin ende Nodige
behofsten voor v^e Quartieren van Bat: ouer te brengen.
ende wy mit troystelken of voor den ontfang^{de} deser Calenar
ge'arriveert sullen wesen, v^e soude gelieven en in geen en deele
niet laaten. Maar sonder eenigh wilstel off om geender oorsaa-
t'excuseeren, ons alhier sooveel soldaaten. tot des wintie ende
wotvoeringe van syn wyl gemelte v^e last toe te senden mit den
alderreestien, als eenigh smts by v^e genist en sonder vrese ofte
mireklyck peryckel voor 4 a 5 Maanden wot gesonden souw
Comen worden.

Maar Also wy na d'oprichte waarhijt eygentlyck niet hebben com-
verneemin hoe stark v^e quarmisoen mochte wesen, hebben ge-
radie gedacht leorr tot v^e dispositie sulcx open te laaten,
dan in gem: saacken eenighsints v^e voor te schrijven de wyl an
Yder de nootsaackelz heden ende gebreken tot Noodige d'infentie
syns quartier. bint bekent ende v^e gewillikeijt yver ende
ge'negent hijt om den wylstant d'iet quartier te bevoorderen
Jons ende alle genochsaaken beproeft syn.

Wilt aliep mit pasientie sullen verwachten de gene v^e goet
vinden ons wt last voorsz. toe te senden ende dienen de selue
soo danigh te wesen, wie hier verbonden tyt ge'expireert zyn om
gine redenen willen ouer blyven. Op dat wy t'getal van hier
supbeeren mogen, ge'peryckel, vrese off bedinckinge behouwen
v^e ouer dese saack te Nimm, want mit aff wesen der soldat
by de Matarosen van geni: scheepin ge'assistiert ende de
selue dienst waargenoomen Comen worden, des wy ons als

Noch, wt Bivul als bouen tot sulcx verlaaten.
Voordij de wijl voor desen v. B. Bivijst ende aan gediens is, hoe
dat wy onse geassocieerde vrienden ende onderdaanen vande
Cust Gerabi rissireeren die van Kessingh. h. raim Laurot
ende goram versocht ende op gemaect hadden. Ten Eynde
mit een suffisiente, groote ende aansunlyck Macht tegens
den quimelaba, ende den Hytoe's opt spoedichste te water
ende te Landen ons ten dienst Comen wilden.

Maar dat gem. macht Bihaluen die van goram ende seravalaut
van Kessingh aff onder welck voor gegeven worden, dat
die van seravalaut alstot op Haya Tammalouru ende nohna,
der tot zega. streck xvoo. Mannen te Landt ende te water
mit zhen. stucx Corcorren, gecomen soude wesen. dan om taff
loopen, van gem. Nigerye zega welck hgaken onse vyanden
waaren, te samen kerrom te Ruggge gekert op, dat ouer so
groot victorie by de zere soude fisten maken ende vroolick
wesen.

So hebben wy voor die tyt geen dunsten mit allen vande seluen
Cum'n trecken, hoe wel groote schone tagien Costen ende
Moyten daar aan gelydt zyn gelz. v. E. sp. s. nacl der by partuulore
brievn ontleedt ende bekent gemaect is,

Echter alsoo de hoofden ofte de Orangquaijs van Kessingh h. Gerava
laut ende Hatihauw t'ontydich weder kerren van gem. macht
alhier aint castel geexeu seert ende daaren Bouen biloof
hadden dat mit de Compste vande Batavische macht oft
Gecours scheepn. opt alderspoedichste mit gelyck
Macht ons soude toe Comen. Ende wy tegen woordich geen vaet,
tuych ofte volck. abetten ofte onbieren mogen, om soo damigen
Bootschap aan haar luyden te doen de biloofde hulpe te vande
zen alsoo ons volck ende vaartuych tot rot voeringe van syn G.
last alhier hoogh noodich hebben.

Dan aangruen wy wt uwe G. Angenamen vanden xj. Nouemb
list leden, vernemen, dat v. E. aldaar van ses stucx Corcorre
ende verscheide roel beschepte orangt. triffelyck versien syn
oek aan v. E. vollicheyt om in desen tyts gelegentheit de genee
Comp. voortreffelyke dienst te doen niet in trogghelen, Ende

8

dat wy wel wecten hoe langhsaem dese luyden in haer Resolutie
syn hoe sy futsien ende sammelen op dat bouende voorverhaalde
Zeden in ons affgesonde niet onnutig syck op geboude souden worden
goet gevonden ende geresolueert hebben vC misdoesen te versout
ende te belasten dat op sich dezes een a twee welgemande Corpor
ofte twee welbische of orangbays van Seram Lauw tot kiffing
gouly gouly, ourien, quelle bon quellimoury bibi, salim, the sa,
Nbau Soho warmamma ende soo voorts tot alle de gene roelke
indese laeste tocht ons gereet waeren toe te Comin Ogelusde afte
Linden, ende mit dien onse Residencie op libet Hattim, the te
weten den schryver Rogelst ende den Corporaet Claas Franssch
door haer luyden doen aan manin, dat tot afpressinge der gemelte
Macht haer wthlyste devoir aan liggen willen,

Ende dat die van Seram Lauw ende andere tot desen gewenste tocht
te eerder geammeert ende te gewilliger gemaect souden worden
haer luyden wt den Naem van Lyn welgemelte Ed: laten aen
te seggen dat in gevallen die van seram Lauw ons met aansienet
Macht in dese gelegenthyt assistieren sullen syn welgem: Ed:
haer luyden Remittieren ende Quyt schilden sal alle haer achter
stalle twyfelk zy luyden wt Crachte vant laeste Contract
Schuldich syn aande generaale Comp: te betaalen seckere banda,
nirsche, Moorsche Paper ouer eenige Jaaren alhier aant Cas
gewoont hebbende. Niffins een orangg, sonn van quelle warou
laest op seram Lauw verouert hebben wy goet gevonden hier
mede te senden, op dat dese twee persounen dande Negerije
voort bestellen souden seckere Brieven die de Bandaneesen
wt Bata: aan haer luyden schryven, en mit eenin de ope maninge
en afrittinge vande beloofdemacht voorderen: ende onse goede
meeninge haer luyder openbaaren

De: Zal gelieven mit den Alderersten t vaartuych aff te setten
ende dese twee luyden mit heres Lauw der waerts se hucken
Niffins die geene die vC aldaer zullen ordonnieren on dese
bootschappen te verhael der plaatsse te doen wy sullen niet naer
laaten t selue vaartuych opt alderspoedichste vC wederom
toe te senden op dat niet lange van volck ende vantselue.

sout Ghyven ontbloomt. — Hier mede Eyndigende.

Ed. Erentfeste, vroom, wyse, voorsienige, Leer discrete
Heere, Groetende v. E. vader vriendelycke groetmissie
in de genadige Protectie des alder sooghsten, ges. op,
Amboyna, int Casteel victoria desen xij Januarij 1635

De voorsz. Jacht de Parcel hebben mede gesonden de Nijff
vanden orangg Quillewarou op serouo Lauret, als oock de
lede van Killemoery Killebon om de sijue te beter op te wercken
waar toe hun lieden veel voudige Informatie syn gedaen oock
mede gegeven, verschyde missive door de Batavische Banda
nisiu, aan verschyde Negers op siram by de wylcke tot
huidt voer aan gemaint worden, door d' occasie van meer
gim: Jacht hebben mede den Heer Gouverneur Accolay de
Missive aan Zyn. E. van d' E. Heer Gouverneur Generaal
ende Raden van Indien, onder t' Couvert vant onderstaes
toe gesonden.

Erentfeste, wyse voorsienige Leer
discrete Heere

Zesen dient tot Couverte van dinghelijde. Missive van d' E. Heer
Gouverneur Generaal ende Raden van India, waar by
v. E. de goede genegentheit ende Affectie van haare. Ed. tegen d' E.
Comen bespreken. Congratulieren v. E. ouer de Qualiteijt
di' wylcke haar Ed. v. E. hebben gelieven te vergaemden de
Nissins gaande. Missive, by ons volgens goet vinden vanden
Raadt getrickent gelieve v. E. in Bertommandatis te worden
ende d' inhoudt van dien Effict doen sortieren.

Nissins degen gaan twee swarten di' wylcken v. E. de hulpen
handt gelieve te bieden mit geen haar gelastit hebbe ten wylcker
eynde sijn hebben verschyde Missive Odet Bandamersin van
Bata. aan verschyde Negers op siram ter hant gestelt
Zyn.

Hier mede.

9

Erzrentzeste wyse voorfienighe. Leer discrete Heere
Niets hekkende te Grolouge. Beveelen v. e. naar groetenis
de protectie des alder hooghsten.

Pieter Nijts

De Missive van Frans Leendersen valck Schipper op t
schip Batavia verstaan dat mit gem. schip inde Vlaassers.
tij Reede voor Papra wil gearrovert was, doe wil ons ten
dienst van d. Comp. aangenamir. Zyde geworst. Zyn dat
alhier verscheenen hadt. Doch alsoo sustinirren. Zulck niet
can geschieden. sullin daar in Patientieren moiten. Ende alsoo
valck geseyde schip, aldaar geen dienst Comen trecken. Zal v. e.
dise onse Missive Communicirren. aan Frans Leendersen
voort. In wilcke wy verstaan hem tot een ordde Strecken.
Zal. Namintlyck dat voorsz. Vaalck mit de Corcorre van
v. e. Hongie sich Persoonelyck herwaarts Aan verwoegen.
niffins soo veel. Matrosen, mit gewier voorsz. ende voor een
Maant gevirtualieert. als oordelen. Zal van het schip eenic.
sints sullin komen gemist worden.

Item het galij stude mit de Bregende Londer te vergeeten.
alke de Coegels die tot het selve Zyt hebbende twilck gevoek.
lyck op de grootte Corcorre sal komen gebirghet werden.
Alvooren wirt hem gerecommandeert het schip op de Beste ree.
die aldaar inde Bocht sal te vonden wesen. Wel te vertuygen.
alke de Luycken toe te spijckeren. ende maar eenen in gangh tot
voorecominge van des vyandts Anslagen. te laaten den Coop.
oman en Stierman de Lorge opdragende vant voren nacht
or wilke wy ten hooghsten hun devoir te doen BiLasten.
Mit Intensie dat tot murrder versueckeringe by beurte.
Yder een der siluer hit boof vande wacht des nachts.

Lynsal, de Mesnagie vande vyveres wort een liden ten
hooghsten gerecommandeert en gelast, blyft oock de silice tot haer
volcomen verantwoordinge op dat den eenen Niet in oversloet
komi te verdoen sijn voor de gemene man. Sobit genoeck sal
komin toe Rycken.

Wij verstaan door de Goede dat aldaar in goede Termen is, der
halven V.E. Recommandere die gantsche Hongie tegens de ge-
distineerde tijt doch mit besichtigingh op een dach oft twee,
niet zende, waar dich ende gereet te sijn.

Tot verstreckinge van onse Macht vinden goet dat V.E. van
Norselou de vyf soldaaten ende van Oma vyf a 6. lichte
zal, alsoo die noets Lynde, Ginge Oanga: tot assistentie
sullen komin gebruyckt worden. By al dien hit sacht voor
di logie van kanomda Anckeren kende, sal V.E. alvooren drie a
vier aldaar lichten doch anders by haar volgetal verblyven
laaten, volgens onse Mondelinge Commande V.E. gegeven wort
V.E. mitsdien ander maal, die besien dingh der Alhoiros mit alle
diligentie te bevorderen gelast, alsoo silice, ten dienste vande
E Compagnie ten hooghsten bevonden te sullen strecken. Int ver-
trecken van daar zal V.E. sich aan de strandt van Lomakay
ende kammajia verwoegen alwaar oock soo veel volck sult
Pristen als mogelyck is.

Bivertinde V.E. naar groetmissie de protectie des ald.
hooghsten mit Gesteel Victoria desen x h January 1635

Wij verhoopen op Maendach naecht
Comende te pangenyen waar naar V.E.
sich Regulieren Gan.

Aende Heer Goud.
Anthony van heuvel

Eerentveste Manhafte Geyse voorzienighe Heer seer
discrete Heere
Volghens

Volgens Resolutie mit v. E. toestemminghe, weegen
de besendinge aen d' Alchoros ofte Boeren tot versouck t' onser
Assistentie gehoomen wirt v. E. dese Corcorre, synde die van tytou,
waj op de pas toe gesonden, Ten vlynde v. E. den Cap. Westerman
als daar toe het bequaemste Instrument derwaerts aan te degen,
scheeren, ende den Coorpm. Roeloff Gerritsen.

Si m. Corcor is mit ien veltsuick, niffins noch verouert Metale
stuccken gemonteert, by aldien v. E. noedich crachtet soude
vande pas mit noch een dier gete, komer versien worden.

Wy hebben in Consideratie genoomen dat door het vertreck van
gryde Cap. Westerman, als mede aparent het retourneren van
v. E. harwaerts het Cast. Amboyna van alle de Capitael Officier
tot op sacht desselffs, ontbloot soude Blyven, ten waare den offier
Coorpm. Mons. Hulft aldaar verbleve. Derhalven ten eersten
dienste van v. E. Gomp. noedich vinde dat den voornomde Mons.
Hulft tot weder Gomp. vanden voorsz. Cap. oft tot naerder
ordre de bewaringe daar aft bevolen Blyven.

S' Lynes Assistentie soo danige officieren ende volck tot supplement
der soldaten wt de stad verkiende als syni e naar gelegenth.
bivinden sal te verlycken.

Mit dese onse Resolutie trouwlyc niet oft sal v. E. sich Confront
ten aansien de nootwendich. Zulex m. de brengende is

v. E. hebben Gommen broegen, wat moeyten ende hoofswaer by
ons int aenpresten ende ordonnieren der Amboynnesen by faulte
van Ervaertheit der minder Officieren. Persoonlyck is wt
gestaan, Zulex mit v. E. can gecontinueert worden,

ten aansien in mirraek. Moeyten vacirren. Causeert ons daar
om di. Persoon van Pietr de Goyer mits desen herrewaerts ont
bieden alsoo voor desin dier gete, occasien goede dienst van him
hebben getrocken. v. E. gelieve hym daar toe te doen Comman
dirren. Ende sullen him s. de eerste verseeckerde gelegenth.
verwachten.

S' sedert v. E. vertreck op gisteren is niet by Sonders gepasseert
dan dat alle vlyt in d' Aprochen gedaen wort, waardoor

En goede wet Compsts verwachtin. *Trouwe Gode geeve*
Eerentveste wyse voorsienighe Leze discrete Heere Sullen V&E
naar vriendelycke salutatie den Almoghende Beveelen Actum
Gnde Grootte Concorre voor Luciella. desen Eersten February
A. 1635.

Heer Secolay
Gouvern in Banda. **EERENTVESTE MANHAFTE WYSE VOORZIE-**
NIGHE ZEER DISCRETE HEERE

Op onse Weder Compst Alhier wt de Bocht
van Bobta ende om leggen Plaatsen verwachtin agn
dier tot Insinuation der Alborossin t onser Assistentie
vertrocken was is ons niet min aangenarm als hingedelyck ge-
wist te sien den mirckelz trop Soldaaten die V&E volgens
ordre van d' E&C Heer Gouverneur Generaal ende Heeren
Radin van India P^r t Gacht de Perrel ende Saloup banda
wt V&E quarmison toe sendent

Wij bemerken hier in als in de V&E Besindinge na seramen
verder Circumstantie V&E Missive largo geextendert den
voer die by V&E ten dienste vande Compst. geplecht wort waar
in als vrienden V&E versorcken te witten Continuieren

Acceptatie vande Honorable Qualitijt V&E gedifreert sal
blycken twyffel d' E&C Gouv. Gener. aangenarm zyn te meer
als zyns Galt bemercke di' generaale saacke by V&E soo
danigh gevordert wort

De voordele Assistentie die V&E na d' Avenú van de Provisie
Scheepn voor Banda verhoopt te doen Sullen byner tyt
P^r de bequameste gelegenth: verwachtin.

Proliciditijt in desen zyn genootsaacket te previncieren ten aansien
de Coniuncture des tyts sulcx vercyschet
ondert en tuschen hebben goet gevonden t' Gacht di' Perrel V&E
mits desen eerder toe te senden

Ende Blyvend den tenitúr van V&E Missive by ons wil

gemencorportert Ruffirerende ons aan t gunt door D. C. Heer
 Goetum Roeloff de Boyer Banda tot Antwoordt van
 dien toegeschickt is,
 De Batavia hebben mit onverdrooten Ardyt soo danich be yvert
 dat op Morgen die van Lucilla daar wt verhoopen te be-
 groeten. Hier mede —

Orentveste wyse voorsiemiche Leer discrete Heere
 sullen v den Almoehende Godt Beveelen Actum inde
 Groote Conorre voor Lucilla desen dñ February 1635

Aende Heeren Goud
 van heuvel en deuter

Orentfeste wyse voorsiemiche Leer discrete Heeren

De Missius Niffens d' Ingeslooten vandien syn myn P.
 Orangbay van oma wel Byhandicht. Taffentaet door d. Heer
 Gunt spijs op larycko gemunt. wert myn door den Zoon van Oranguay
 Borlangh op 14 deses verseeckert waar op datlyck Resolueerde
 t' Gacht Mocha. Ditwaarts aante sendin, twelck op gisteren roed
 om giretoerneert is. Mit tydinge de vyandt naar dat laryckoen
 Etnaal omsingelt ende van verscheyde Plaiten mit t' mige ballye
 inde wils beschooten had, geen voordeel siende wederom vertrocten
 was, derhaluen oock Mons Hylt hem mit de aft gesette macht
 wederom naart Gant. mit inde te verwoegen. dan verstanden dat
 G' nich volck tot bett besettinge van Ridout aldaar soude laets
 die van Mangs sili boy en Tally waaren ter stont tot assistentie
 van die van larycquo verscheenen. Op gisteren hebben on Lde
 Bode van Gij. L my verwoitticht, dat het volck sonder yets
 te verrichten, wederom gecoomen was

Door dese narlder ende gewisse tydinge gemouert hebben gert gevon
 t' Gacht Mocha, de Maan tegen te sinden hen luedentge passard
 te Communiaren ende mit een te doen belaffen, dat haer mit

de affgisonde Macht weder te Brugge naar Lucilla begeben twyffel
niet of sal v. E. Ainginaem ende gevallen zyn, ten Ainsien de reparatie
van onse Macht daar mids gepreemiert wort.

Sedert myn Arrivedynt alhier, hebben dage v. E. Boede van boeven
ghadt ende onder andere di' Loon vanden orangg, Boelangk met
hoesingginge d' Orangg, sullen aff coomn, twelck op snyder soude
geschiet zyn doch ouermits haar vierdact wederom tot morgen ge.
pexcusiert is.

Da dat bemercken kan, laet sich de bigmitsilen wel aan sien t success
sal din tyt leeren. V. E. gelieve te verstrouwen dat in alles ons zottersje
devoir doen sullen, en soo veel Mogelyck haften, om wederom by.

V. E. t'aprocieren -
Den gorden stant mit Seger is myn siet siest te verstaan, t' Ainsteeck
van d' onderste. Nijgerije hebben door den brandt by daech en Nacht
kinnen bemercken dan hadden wel gehoort de siliue volgens ons voor
nemin gemecorportert en ghede zyn geworden, doch can wesen
dat v. E. eenige miraculycke Impidii nintin dieshaluen gelycontreert
zyn.

Hier mede.

Orintveste, wyse, voor siemighe seer discrete Heeren willen v. E. de
proteectie des Alderhoogst beruelen Actum Inde logie op Hueto
desen xvij. February 1635.

het weder sulcx toelaten de, ende onse besommes
met soo goede voortganc, als wel roenste ndemende
Zullen Mocha niet Rys voor affsenden.

Aen Mons. Hult

Mons. Mon Casyn wy en waeren v. E. op Saruequo niet vermoeden
van waar wy by onsen Boede met Mocha derwaerts gesonden verstaan,
allis ten goede was aff giloogen en v. E. van Mirindje roant, sich datels
wecrom naert Castiel te verwoyen sulcx noetsaekels ende ons aan ge.
naem sijnde.

Met verwonderinghe verstaan dat S. Outhoorn alnoch niet op zyn
Comptoir tot welken Eynde aan gecommen is den was verscheenen
Soo gem: Comptoir mit geep bequamit Persoon als vander dnek in
dies tegenwoordige Tribulen diende verden. Zoo had dmin hem ter aster
Instantie sulcx behooren te vertrouwen en de Comp. van Coopmans
gagie ende Prantsoen t'ontlasten, dan alsoo de saeki van miterder
Considerant is, Zoo sal v. E. uyt laste van myn Ampt aan S. Outhoor

Beveelen dat by sich op stont derwaarts verpouet ende soo noch
 eenige Resolutien off sententien te boucken sult si Luc laette
 geschieden en Copieren aan Ymant vande Andere Coopluyden bevalt
 alsoo ick hoore sult doch by him niet en geschiet, t'geene ten Regaerde
 van D. H. vanden Hiruyl in zyn Governement souw mogen voorvalle
 Sal den Secretaris van Haar Diertrou Comen waer genoemen oft
 by v genootert worde.

De successen van ons Seger zyn Ardeelyck ende Allis Godt soff in goede
 versackeringe waar door Niemandt hebben te vreesen voor myn vertrek
 was geresolveert de onderste Negerje aan te tasten, daar op ick denck
 om Redenen noch niet in is gevolcht anders als dat op de si Luc plaetze
 eenige huysen door sommige matrosen Inden Brands zyn gestreken.
 Door d' granaden is tot dato wiymigh vruchts geschiet dat wy beoogen
 te bichten, Eenige Cercorren waeren naar Siram op gerty boeren van
 H. A. S. O. V. W. A. te haalen.

De Clume Negerys tot Lucilla's Assistentie gesonden begonden te Mur
 mierenende sooden ouer loopst rissrecht souw haar Cost Manqueere
 en den Quimilaba, Jcloers van syn sort syn, daar niemant als t'arnata
 vertrouwt in te Comen.

Wat Aingart het gepasserde albur daar van is alsnock wiymick te sinnen
 alsoom en sich op hit schoon schynent gelaet de Mooren niet te seeren
 mach vertrouwen. Borlangh heeft belooft mit sommige andere aff te
 Comen sy versoucken Capst Hietto onder oystatie liber ende vry te
 hebben ende dan te Comen woonen daar ick haar sal Mandceren.

De geluust Nierf Romboits te seggen dat myn de Cladde vant Jour
 naal van Etangh ende siram Laugot wil sinden om t' si Luc te doen
 Copieren daar naar sal hem vorder om geworden, Ons verwondert
 seer dat tot noch toe geen schepen de Novo van Batavia zyn
 verscheenen, mit recht verlangent gemoot sien dagelyck daar naar wt
 Zonder Anders. weest met alle de vrunden begroet ende in de o'nade
 van Godt Bevoelen, Act: t' Comptoir Hietto Adij xvij
 Februarij Anno 1635

Erentveste Manhafte wyse voorzuiemighe Zeer discrete Heere

Inquiboten desir. hadden op xxvij deser P. de Corcorre Omg.
W. Hoe gezond, dan is de situe door harde wint ende Stroom alhier
wider te rugge gecomen, der salie sulcx C. t. Sacht Mocha re,
novieren.

Op zuyden is ons gebootschapt dat d. Orangg. af gecomen zyn
doch mede logie tot noch toe niet verscheenen, ende worden by ons
mit patientie verwacht. Ende alsoo door haare langh saame
Resolutien. Aparint noch eenige dagen alhier sullen moeten vertoeve
by aldien yets wt gericht soide goorden, hebben goet gevonden dat
het Sacht Mocha. twilck doch alhier op een leger wal leit ende
all. r. ryckel wt gestaan heeft een keer by v. C. voor Lucilla doep.
Lat. ontrent vyf lasten Rys worden. v. C. t. sulcx toe gezond.

Stim. All. de midde ge noome leggers, mit water gevult de werlike
mit den eerste C. dito Sacht oft een ander naar v. C. goet
vinden weder all. ledich verwachten. Twilck v. C. de sa gou
Mocucquo alhier Retirend als dan toe voeren zal, tot getrust vant
leger, hebben twintich Coctels, om Rys te Cooken doech mede gevern.

By koming niet naar laaten. v. C. Indachtich te maakin oft niet
noodich waar, dat ten Sacht Nivins een a twee saloupen, soo ge
mit Can worden, voor Combello, Lissidij. en Erangh op de
wacht gezond. Weert om op haer vaar tuijck te passen, twilck
him ontrent dees tijt, van soily Rangay ende andere Placten
mit victualie toe Compt. By al. d. v. C. daar toe sullen geliev
te Resolueeren, souw ons oordeels, voor Erangh de hyste wacht
Placts zyn, tin Ainsich aldaar Bouen wints leggen ende buytis
Mutsquets schoot vande wal koming Ankeren.

Byt Nivins gaande Mimoriken kuming v. C. sien tquant den Coop
man vander voort tot provisie voort Comptoir. Hietto vermaukt

D. sluyten deses bi koomen wederom gezanten v. d. Orangg. wt de
werlike verstaan, dat him lieden, all. nels de vrese van weder
by de Coz gevat te worden om tot ons te Comen te Ruggen treekt
doch syn wast doende sulcx hun wt het hoofft te pratten C. advijs
Hier mede

Erentveste wyse voorzuiemighe Zeer discrete Heeren sullen v. C.
naar salutatie den Almoegende Godt bevelen. Act. Hietto Advj
xix. February A. D. xv. xxxv.

Mons^{re}. Mon. Cosijn, v. G. Jongste van dato x. 12ten
 Nijffens d' Ingeslooten aan d' Heere Gouverneur voor
 Lucilla is myn door den Bode wel behandelt, diene Cortelyck
 tot antwoordt

Dat ons aangenaam is geweest te verstaen de Laet op Saracque
 zoo goeden rot Compst heeft genomen, Ende den vyant gecretreest is
 v. heeft wel gedaan, dat het quarmissen mit den soldaten hebt
 versterckt, alsoo de maan mit d' Afgesonde Macht van Lucilla
 overmits des vyants vertreck, goet vout te Contramandeeeren
 omde onnoodige separatie van onse Macht voor te Comen

Wij sien mit verwonderinge t'gint v. wegen s' out hoorn mildet
 d' H^{er} van Huvel had onse vinstimmige geneome Resolutie
 hi ter hi hooren te Considereeren.

Is oock billich dat des C. Compst: dienst voor Particuliere msichte
 geprefereert wordt: derhalven na dat alles die wals Ryslyck
 voerzoogen hebben, vanden goet dat gemelde out hoorn volgens
 onse vdrigen last op t'sucht hem datlyck naar zyn gedestineer
 Compstsal voegen, Soelk hem mit deser rot Pactet van onse
 Commissie ende Qualiteyt voel ernstlyc belastin. Niet tegenstaende
 t' Contrary bevul door d' Heer van Huvel gedaan, dat in geen
 Deelin gefondert bevonden, v. G. wort ten hooghst in geccommand
 hem datlyck onse last te Communiceren, sende t' Effect vanden
 te Bevoorderen,

Ten tyde d' Heer Gouverneur van Huvel aant Castiel was, hebben
 Nijffens d' H^{er} Deutrom syne C. aangeschreven, dat syne Conditie
 de goyer geliefde toe te sien din omme van syne Ervarentheit tot
 op s'icht van het Arbyts volck te dienen, Gemisden de goyer
 hebben tot noch toe niet vernoomen d' H^{er} van Huvel heeft op
 zyn wyder Compst mit leger oock niet eens vermaen van hem ge
 maect dit is omme vreemgt als bouen geseyt Particuliere
 Passien. Moeten tot gelegender tijt aan den zyde gestelt zyn en
 die Compst: dienst voortganck hebben v. sal hem ordineeren
 dat Cito mit dit tegenwoordige Compvoy ons op Huilloamme
 konne vnden. Zonder daar aan in gebreken te slyven.

Is g'winst vout die Huilligrede hebben alhier niet Comen obtineer
 van orange Boelange, n'ijffens andere is alhier verscheenen
 hebben last van Orj. hebben die niet Compareren t'stuck

Blyft daar op, dat de volcoome vrystellinge van Capt. Huetto ver-
soucken, waar af d'uytcomst willen verwachtin verclaaren onder-
tusschen geen hostilitijt te willen s'hoopen ten waare eerst vyantels
aan getast worden, Doch vertrouwen des. Aingarijnde de versacke,
omgh. daar af in onse goede wacht gelegen is, onder tusschen verstaen
• wy dat geen Clirne t'pcedracht onder hun begint. den Orangg,
Boelengh. Niffins den Iman Radialij is op, warwamij geconfine.
wt vreesse dat onse Saack te veel toe gedaen Lynde, Eemige Nieuwe
schryft mochte Soecken, wat hier wt Brogen wil sal den tyt
leeren,

Op Morgen verwachtin alhier het Sacht mocha troeck met eenige
lasten Rys ende leggers water na t'leger ouer gesonden hadde
waarmede ons dathlyck nar huttoe Stamme ten soo voorts naar
oueren verhoopen te vervoeren.

Die van Sijl versoucken haar Nagelen te leveren den volgende
hadden haar belast di selue op de Cas te brengen daack wt op
te litten heeft,

Hier mede

Mon^u. Mon Cosyn. willen V E den almoghende Godt
Beveelen. en V E: sij niffens V E huysvrouwe ons Nucht van
Herten Leer geeruoet Act: Huetto desin xxij February
xvj: xxxv

D. Heeren Goud:
vanden heerevel en
Deutecom

D Orentveste wyse voorsienighe Leer discretetste:

D Sacht Mocha wort ons V E Missive ter handt gestelt waar op
t'naar volgende Cortelyck tot antwoordt dienen, dat de gewenste
vreesse d'et Huettoen mit generaal onaan gesien wat de voer by ons
aan gewont is, mit hebben Gommen obtuieren onder tusschen verzoopen
dathoy eenige vruchten zullen gedaen hebben, troeck V E wt naar
Volgende gelieve te verstaen.
Op hulyden Morgen is den orangg, Boelangh moe lojie gecompareert
mit den orangg van Theela, Nottwalij Sarnalo Elg Massapel
Prylissa, wat kal ende gedeelte vandie van t' Campion Tamabietoe
missin Jegenwoordich gesamintlyk op synel woonachtich derwelcke
komin verclaaren tenemaal onse vrunden te willen zijn mit

van aff te Comen ende hun woon plaets als vooren Benuden te begryp
 doch onder Reserve dat de saecke van Capt Huetto behoortlyck mede
 in gesien worden, alsoo niet alleen hy maar alle de hoofden schuldich
 sijn die sy secken roeten dat de gantsche schult op synen half
 hebben geworpen, twelck by presente Examinatie ter weder syde
 Contrary soude bevonden worden. Derhalven oock niet durven ver
 schynen maar syn onder tusschen en voornamintlic Baros de
 vrede t'eenmaal hndetlyck daar toe de geminne Man zeer genegh
 is. Sy Comparanten vertrouwen oock dat den gevangen Capt
 Huetto soo ten Respitte van syn vader sa: gedaane Dienste ende
 door wiens middel de Nederlanders in Bengessie van Amboyna
 waren. Als andersdeels ouer mits syn Souck seyt. hem syne gecommitee
 Sauter Gullen gerimittert worden. waar vooren sy Comparanten
 alstouwdich Nederlandtschen Staat belouven. Doch alsoo hentud
 hier op diende dat de Synale Relatatie van Kackialij by ons niet
 Conde geschieden. hi hi wederom geantwoort dat sifue onder ostagie
 van zyn Jonger Broeder. knideren gewort. By d' Heer gouver.
 Genitaal door gesanten verhoopten t'ontmeeren en om volghen haer
 voorgeven haer op rechte harte t'onswaartste bethoonen. Ver
 soeken dat Kackialij opt Comptoir Huetto machte in hichemis
 gilaat worden. om haare Nagelien en schulden aan him op
 syne Requeeringe te betaalen. en sy daar van kennis hebben hem
 wammert mitter woon bineden zullen gecomen sijn mit synen Raat ouer
 leggen hoit verder zullen raenlygen. om d'andere Cleene Negerijs van

gimilte tot de vrede vande onwullige hoofden affe trecken
 Ende alsoo wy Jegen desin voorslagh t'onse weder in brachtin gaven
 tot antwoort. dat sy geboopt hadden dat wy him. op onse Compeste
 datlyck soudeng Relatxeerscrijben. alsoo d' Heer van hirvet haer
 gepresentiert hat him te Relatxeeren wammert haer schulden
 betaalden. of quamin. Ende haer sterckte opt gebirghe Raseerde
 twelck sy Comparanten Jegenwoordich wijgen de Boue gemelde
 Negerijs Presentierden vertrouwinde dat d'andere oock haer
 zullen volgen. De presentatis van affe Comen Es hebben geaccegt
 waar op alsoo geschieden sijn. Ende alsoo Jegenwoordich ons op
 Huetto lammie broniden. om t'sien waer die van Capta ende
 Mamalo konin verrichtin. waar toe den werck al hebben doen
 Prepareren. Derhalven sullen de de Corrector deroelcken metoen
 eersten

verwachten, v. C. Advoys wi gen. Kackialys persoon mit lief
v. r. n. m. n. Namintlyck. oft geraden is dat men Capt. huetoe
om de Nagelen te Boemyn, ende de schulden te. Inne. op. Huetto
in bewarunge sal laatin oft mit, wy behouden hem onder tuschen
alhier op. Huetto lamma. Onses oordeels konnen (mits goeds toetsicht
geen grote swarichyt daar in Bespreken dus dit G. Advoys

De schaer schryt vandes vyandts victualy Niffins gebreck van oor-
looghs amomitis. Hiem het afwachten van secours v. C. door verschey
oerlooers accordeerend, end verclaart, sustinieren aannemint te
te wesen, Zyn oock altyt van minninge gewerst hem daar agn
mit Corten ontbrackte. Zouden derhaluen wy wil gedaen crachte
dat het Gacht de stierre Niffins twee sal dupin. of de roacht
naar Comp. b. l. l. e. yersonden is

I. kan by den Quimilaba, nu hem toer soo naer aan de voeten geleyt
wort onder een eerlyck proticet gaerne tot accort soude willen,
van verhoopen mit goets hulpe onse wapenen hem d' Acticulis

Daar aff sullen volgeschryven

Ingaen d' Huettoen wy verclaaren v. C. dat alle inlyck de naem
van d' Heer Gouvern. vanden hewel hun tynemaal afkeer
rich is, Zyn G. alle onstaende onhuylen, door onbehoorlycke pro-
seduere impubitien waar op haar fondamint van misvertrouwe
Maaker

Sy seggen oock dat den Eet van getrouwicheyt daar v. C. bouen
aff meldet int vry willich en onbidwongen, maar genoegsaam
liga topedo om in voorige vryhijt te gesaaken genootsaacht
worden, te Crestieren, waar door oock meer belooft hebben
als hun smitte naar te Comin voechgete doenle is

I. is voorwaar verdrietelyck om hooren de Bommin mit soorwy
nich operatie te doen, verschooten worden, troaar te wenschen, dat
mit begintsil, nadat de Clerque effictin bespreuden met de selue
hadden op, gehouden, tir tyt de tir genaydirt ende de granats
hirmarckel waaren gewerst G. zulck v. C. Gegenwoordich segge
gedaan is, dan dat door de Constabils soo vruchteloos genayde
saam tot spot van vrienden en vyanden verquist worden

In dien den Ingenieur of lantmeester Gemich verstandt heeft
behoort hy de Distantie vande Plaet te Comin aff sich roant
soo lange zulck mit perfectlyck geschiet Ist onses oordals
voor de Constabils onmogelyck yet vruchtbaerlyck wtte.

Rechten. of schoone garnaten noch zoo wel vermaakt zijn
 De Nader versterking van het Prinspaalste Fort orange door
 V. E. mit legne Gobten te wigen gebracht kan in geen deel in
 onpruyck syn, Euen vbel beelde my nimmer in dat den vyandt
 op onse gemarckte werken iets souden derven attenteeren doch
 is de miltstr. versterking in onse goede wacht ende toe siet
 gelegen.

Wy syn bi droeft dat verstaan de suetke soo gewo Edich onder onse
 sold^{en} begint te graseeren, dan souden D'ffins v. E. swarichijt
 maken Dorsilue naast Castiel te senden

Si ingaande de Presentatie van Adriaen de Massenaar van Gemige
 Berstin levendich mit leger te haalen te slachten en ten geschten
 pryse wotventen. hebbe Ryckelyck overlijt

Ende verstaan Gemige Berstin tot virquickinge onser suetken lochnoodich
 te zyn. dan mit dat min die mit ons vaartuyck, om tot Seepse proffijt wet
 te schagheren. Aldaar bringin souden, twerck een gemintuierde Reegue
 voor de soldaten staat te Causeren. Maar by al dien den voorsyde
 Massenaar Gemige Berstin wil vercoopen, dat roy de silus wigen de Comp^{te}
 ten redelycken Pryse sullen acceptieren, haerwaerts brengen ende tot salus
 onser suetken als voorsijt gebruycken. Ongevallen den voorsyde Massenaar
 hier toe niet gemt is, souden van Advys zyn. E. den noot sulcx vereyschen
 des Comp^{te} Berstin aan te spreken ende eenige der siluer C^{de} de Maen
 mitten eersten Verreigaarts t ontbieden. verstrouwen dat by V. E. door

Deen of dander middel datlyck mit werck zal gelijyt worden
 In spordichste wick voor het Sacht zouden oordelen de Pas te sijn, alwaer
 C^{de} de champion vande Geynees gearroerde Jonck de Beesten gevoch
 lyck komen gebracht werden.

Mit d' eerste bequame gelegenheit dient oock in d' vliassers onder staante
 worden. of quantiteyt van oude Glassen volgens onse ordre versamelt
 is, alsoo de suetken merckelyck door de siluee komen verquyekt worden.

V. E. Mildin t' gepropouert dat verreck vande Heer Gouverneur van hruvel
 nat Castiel en dat den Raat zyne E. sulcx toe gestaan had doch het
 gestilt tot sondach smorgens, om ons Advys te verwoachten twerck
 Apparat C^{de} Abuis alsoo geschreeven is door dien v. E. wel bevoest was.
 het Sacht. Mocha voor sondach alhier niet Conde. Attwieren Nu
 zoo diene tot Antwoordt.

Herren dat over soo substen verreck vande E. Heer gouw. van hruvel grootte
 verwondert zyn te niet als wannier de gesteldt in sichten tegen de Con
 juncture des tyts Examinieren, wil is vrees dat de Boucken op vlt

des gesloten worden, maar is Godt Blijft din stant van d' Apologie
Nigotie tegenwoordich soo danick dat wi ymich swaare dubbiuse
Posten. voorvallen. Twilck hier bij zeggen dat in dese gelegenth.
den oprecoopman, & gepasserde van een Marnt te Boucken be-
hoort vertrouwt te zyn, ende sal syne geen tyt ontbrecken des selue
te visiteren ende eenige gecommitterde faute tot schande van die
selue gepassiert zal hebben, te doen Corrigeeren.

De particuliere Comptooiren zyn Laruequo en Muelo wat Examinatie
kan doch geschieden volgens statuten, daar doch altyt in oorloogh gestae
heeft, del Boucken, vanden Coopman vander voort aldaar zullen
doek in tyts vaardich en gecorrigiert zyn. Ist nu om t' Comptoir laeueg
soo is ons alhier vreempt voor gecomin dat V. A. Gouvern. van
Hruvel op syn Eaan wijzen, mit Cast. den Coopman outhoorn (al
mit arste van January Passado ditrewaarts gedeftmeest. Contrarie
onse ende des Raats goede mirningh. tot di resignatie van syn
Gouvernement aart Cast. te Blyven gecommandeert heeft, daar
wy wel bericht zyn. gem. Outhoorn, aldaar niet by sonders heeft te
verrichten, voorwaer by aldien t' geseyde t' Comptoir door een Assistent
had konnin Bystiert verded. zoo waar onnodich gewalt de
Comp. mit Qualteyt ende tractement van een Coopman te belaffes
Verhaluen wy wt Gracht van onse Authorteyt gestyft mit een
stemmige Resolutie vanden Raet in dat xij. January den mirt gem.
Outhoorn. tot syn op gelijde Administratie oft Comptoir Laruequo
wil expresselyck gelastet hebben, vertrouwendes selue by hem
ten dienste van d' Comp. behoortlyck sal gecorrigiert worden.

Zyn. E. heeft neffens den Toch begomin om so wy vertrouwen den
Genitaate wilt seer Orditcom mit Raet ende Daat te amsteren
zoo behoort, dan Zyn. E. sonder wichtige Onstive sich daar affmiet
t' ontrecken, oft waer onder Corratie beter vant beginsel thuis
gebliven. Alle t'geene de Comp. Conserneerde, syne E. voorerst
aant Castyl heeft te verrichten. kan onse oordeels, door schrift
ordre geschieden.

Verstreck van V. Aeer van Hruvel is byna noch twee Maenden
di saacken voor lucilla verdyuchen dagelyck Raet. Waar in twee
een marnt groote veranderinge hooffden ten aansien den vyandt
ondert ooght. begint te Coomen.

geleue dan in Consideratie te Neemin oft verstreck van d' Aeer
van Hruvel ouer di Moveerende oorsaacke soo Notsackel.

is. Ende of niet Better en waar Zyne E. hoe voor een tyt lang
 alhier blijft om in Raet inde Saet t' Assisteren. Eyn saacke waaraan
 wy wel weten den danstinde Reputatie van d' Comp: ten hoogh
 stin is gelegen, doch by aldien zyn E. Gimmirs daar toe gemelijneet
 is willen wij niet de geene zyn die syne E. daar in zullen resisteren
 Allienlyck syn een weynich Prolocx om wt een goede Merlinge-
 ons advys volgens d' versouck te doen verstaan, hoe wt wy wt
 d' E. Missive Bemircken alreets inde Laacke gedisponeert is

Zyndelyck Bemircken t' Gunt v. E. wegen de separatis ende vermind-
 ingh van onse Macht milden gelc. V. E. achtet soo veel mogel d'ant
 deprete meert

By Aldien het Gacht Mocha by v. E. Alaar soo hoogh noodich rouert
 geoordeelt zullen Gacht met naar Laatin, met den toegesonde-
 Corcorre, ons Priys te vervoorderen, tin aansien soo wel als v. E.
 voor lueticla te zyn verlanen,

Ende alsoo Noetwindich een dach oft twee op Hutto lamma zal ge-
 nootsaacht zyn te verbliven, soo sinder wy v. E. het Gacht mocha
 wider te Rugge t' welck v. E. de sagou Marouquo, op Hutto
 risterende niffins syn liggers mit water gevult toe brenget, v. E.
 krum t' silue daar behoudert, ende ons de Corcorre van Prockeniewe
 behoortlyck versien niffin een orambay alhier op Hutto lamma sibo
 toe te sinder, waer op ons verlaaten zullen ende verhoopen wintinde
 roer t' silue tot laatin zal.

S' ongeluck in d' A. prockers voor gevallen is Beclaghe lyck dan wil
 in gesien moeten als vruchten vanden Oloogh accijstieren Na
 t' ragen van Schipz. Abel hieft den vyant buyten fuyfste Laek
 veel volck daar by verlooren. twelck haer naar desen vander
 gelycken. Allen taat wil mocht doen aft schruken,

- 1) wort Misdesen toe gesonden.
- 4 d' Cleene orange appelen 1 Gneen. Mande
- 2) Granaten d'
- 1500: Orangien in een vat
- 200: d' in twee Manden de welke vande
 Boomen op hutto hebben doen plücken
 alsoo niet anders te Becomen is

Op Hietoe lamma Comende verstaan. Dat onse Oesanten op Mama lo
 ende Capba aangenaam waaren die Biloost hebben op ons att.
 vermint este Camrn. en myn te hooren spricken, door goede vrunden
 verneent in dat den Quimilaba 6 Man van Amien mit een Crauw

op Capra heeft gesonden om haare Assistentie te verzoeken. In
 de selue offereeren dat bysier beinaut ende Nootwendigheden gebrek
 hebben, oock dat die van loe hoe ende Lissidie begynnen te Reckleeren
 Dat door onse Klinie Moortiers den Beant mede Negerys is
 geschooten en huysen vermittigt zyn. 2. Ormszaale Malayers
 in Javainsche Nachoda en Andere door Gauin doot geschooten
 Agene voordeer Zullen verstaan. Zal genootert worden ons van
 daar wisen valt ons soo wt als v. E. langh dan verhoopen dat
 ons hier wisen d. Amboynesin. Zal Courageren. ende den Quimilaba
 ter oorsaack dat zyn verhoopt Gevoers achter Blyst Discourageren
 gijn. Prauw sal apparent mit vertrecken voor en Valeur dat
 onse Pitharinge sal geyndicht wisen. Dit Saluen door v. E. daar
 opte litten staat sulcx van hier oock sal geschien. —

Zentveste wyse voorzienighe Zier Discrete Meeren ^{Hier mede} willen v. E.
 de proteccie des alder hoogste bevelen die wy wenschen ons desyn
 te willen segenen Ende v. E. syn niffens alle goede vrunden van haeren
 Gegroet Int Pacht Mocha desen xxvj February xvj. cxxxv. —

S: vander voort

xxvj February Passado was ons Arrivement
 alhier op hietto Samma van waer op daetto C. 3. Pacht Mocha naar
 oigereen voor Lucicla van Mirninge zynte vertrecken wy hadden de
 H. Gouverneur de spacke van Kacialij in Consideratie gegeven
 oft volgens verzoek van die van Cijet, om haer achterstallige schulde
 aan hem voldoen aldaar op hietto in Berwarminge gelaten geraden
 waar doch wat by haare C. ten aansien het swack Quarmissen
 tegenwoordich mit traidsaem gevonden, maar dat hem onder proteccie
 van nootwendige Pitharinge tot gelegender tijt mede vloot sulcx
 op houwin, te puer alsoo niet vertrouwt wort die van Cijet voor
 dien wt ganck haarder Coassa Zullen aft comen waar toe v. E.
 hun by alle gelegentheit zult vermaken.

Welck v. E. ten dien eynde willen bekint maken om of v. E. oversyn
 langh aft wisen oft retourneeren gemolesteert wort, dat v. E. selue
 soo sidiel mogelyck is, mit raedt loopige Circumstantie naar
 tyts gelegentheit Excuseert sulcx v. E. ten hoogste Recommen
 deere.

Van hietto Samma wort v. E. mit 3500 Mutsquete Vogels v.

Bossen Sondt waer aff 14 Sint Jacht Mocha gerestitueert
hulpen 12 Schoppen 12 Bylen ende dry piecken versien
waer ouer soo veel mogelt sult Minageeren.

Wy belasten vL goede toelicht op alles te Neemin op dat onder schyn
van vrede mit iemige Schilmerij door de Mooren mit vordick gestelt
worde ende eenigh voordeel op ons daar door bekoomin het Compt:
Ghetto bevindes mit v onderstaende Ammonitie versien te syn.

- 5 " vaten Cruyt de Cardoesen mede v ereckent
- 20 " Musquets meest onbequaem -
- 8 " Heele Piecken -
- 2 " Passen -
- 6 " Yssere Saekers
- 1 " Metaale Schroefstuck -
- 3 " Steenstücken
- 3500 " Musquets Coegels -
- 20 " Bossen Sondt
- 12 " Schoppen
- 12 " Bylen -
- 3 " Piecken -

Van Hietoe Lamma

Den sergant Moerlagh verclaart dat iemigen tyt geleden is een en
half last rys mit een salpeter door vL: Det waerth gesonden ouer de
300 v te Cort huyt bevonden vL: diene t' onder soucken vvaar
Door soo danige mis Reequeringe is toe gekomen L' Advys.
Alle twelcke wy goet vinden vL: mede Nu' i' v' Boucken sonder somma
wt te trecken mentionieren en bekent maken sult.

Willen vL: den Amoghende Godt Beveelen Actum mt Fort
wantzours Ady inij Maart xv: xxxv: -

Mon^s Hülft

Mon^s: Mon Cosyn. Nae dat Oisteren St Jacht Mocha
alhier gearriveert was Is myn vL: Missive door s: de Goyer roel
geworden -

Dat s: Outhoorn na syn Comptoir soude vertrecken is ons aangengem
vertrouwind: dat syn op gelyde last t' indienstr vande v Compt:
sal admistreren.

Wy zyn mit verwonderingh tgeen vL: wegen de se Crifftlycke Licentie
van Rebel mildet d' Rebel is ommeers by Appaniment alreets.
vande vooghde Lynit wtstaende Schulden ter instantie der Credi:
tieren ontsedot ende tot Junige der seluer wettige Commissarissen.

Gesteld, die tselve by alle Middelen te bevorderen gehouden
zyn. Zoo kan ick syn vertreck buyten Creditie der Creditiuren
niet geschieden, die als wt het bouen Staande slyckt hi m d in
verderinge zynr schulden, voor desen geordonneert t'haarder
bitahngt niet vertrouwen Des baluen als v e eensdeels ten Res-
pecte der Creditiuren, eensdeels om Aider Inzichten strecken-
ten dienste van d e Comp: tot syn vertreck niet verstaan Comde
Gemelte Raad verneemen wy dat Alhier mit Seger goede Quan-
tityt Aracq off ander onnutte waaren tot sooge pryse de soldatin
op Regue: gelicent heeft, twelck al buyten ons voorwilt
gyschiet is v e siet voorsichtich sulcke Posten sonder schriftte
ordre niet te boucken off te volgoen, op dat de selue naer de hant
niet ten lasten van v e gebracht worde.

Of Hutto hebben de generale vrede niet Comen treffen doch soo
veel te wigen gebracht dat den orangg Boelangk met de
Nigerys op Sepel van d' andere gescheurt en biloften van-
afte koomen mit ons verrijmicht zyn. bilouen oock hun aenspart
van Capt Huttoes schulden te voldoen mitsdat hy of Hetto
in Bewaringe Blyve ende zyn Raat gebruycken mogen om d'
Andere Gelycs Nigerys van d' onvullige hoofden af te trecten
zuler in deliberatie genoomen is.

Wy wachten alhier te verneemen wat by die van Capba ende
Mamalo sullen verrichten Comen, en verhoopen ons metten arste
naar oueren te begeven.

ongeluck van enige Vooden in onse Asroches voor gevallen ver-
staan wy door Cey, aldaar by v e mit veel circumstantie
mit allen verbreydet maar oock vergroot is, v e sullen hem
daar ouer bestraffen, en dat mit toecommende ons dier gelyck
liet te zyn. Sullen Bithoonen,

Mon: Mon Cosyn wil v e siffens huysvroude
protectie des alderhooghsten Beveelen Actum Huttoe
Lamma desen xxv in February xv: xxxv.

Wij hebben oeresolueert den gevangen Capt Hieto
Kackialij (~~volgens~~ volgens versouet van d' Huettsien Orangkays
op d' Jacht Mocha naar huettoe te Lenden, om aldaar by v.l.
in goede Bewarings gehouden te worden.

V.l. is bekent dat Borlangh Neffens d' Ander Orangq: op Sepul
gemelde Conditie om af te Coamen Ende hun achterstallige schuld
aan hem te Betaalen, versocht hebben, t' silue sal v.l. by alle
mogetz middelen sien te bevordren.

Den gevangen Kackialij sal v.l. naar tyts gel'genthyt bevoorthe
traetantint doen. Ende d' Huettsien Orangq, als bouen gemelt
haar gedaane Besofte te Prestiren. mit discretie vermaaden.

Goede toeficht in desen te vonden voort v.l. ten dooghsten gerecom.
mandeert op, dat alle ongevallen gepredecieert worde t' n. gnde
t' quarantien mit noch t' hien man versterck Coort.

Neffens desen gaat Sr Sirooyen den welcken op Huettoe samma
te resideeren, verordoneert hebben, die v.l. mondeling onse goede
mreninge volgens geges Informatie narre sal bekentmaaken.

Wy ordonneren v.l. mits desen twee vande Beste Beesten.
op d' Jacht Mocha toe te senden.

Aer mede

Beveelen v.l. de Protectie des alder hoogsten In aena
bevoolen, Gnde Grootte Corcorre voor Lucetta desen v. d. Maart
xvj: xxxv.

Op voorsteren des v. vonds is ons v. Missive
op d' Jacht Mocha wel t' r' handt gecoomen waer wt verstaan m
wat manieren Kackialij onse hande t' ontcomen getracht heeft
t' willeke v.l. te meer moe wacker spoude, om gestadich het boch
op syns Persoons bewarings te hebben.

Voor desen syn hem om Consideratien verschijde Dienaers toegestaen
gegeuwordich vonden goet dat hem disilue tot op een te watin
zyn Chynst' Jongen zullen ontrocken worden, alsoode ouerige
maar Instruminten tot synir verlossinge Indicetren.

Want van bouen t' sy Dienaar oft anders him versoukende spactien
sult sonder goede toesicht ende buyten Presentie vanden Jongman

Wt zalou mit licentieren oft enige luydelijcke samenspraecke
gedoogen op dat alle onscylen voort gecomin wordes
De Berbery Regiment (Godt betert) vry starck onder onse sold
ende alsoo mit wylmich Comoditijt aan Boort versuen syn
sinden C^o de Correcor ontrent dertich vande selue derwaerts
De quarmisoin wordt daar mede gestreckt ende verhoopen dat
hy vl spoediger tot haer vorige gesontheit sullen gerake
den welke als dan mit d' eerste occasie weder haerwaerts
daren gesonden
Van Ransoin sult heulieden naar gewoonte verstrecken tot gesond
dat geen Contant komin gemidten ende vantsilue by sondere
Notitie houden, om ons mit tyt ende wyle daar aff te dienen
Wy sien t' Ristandt vande rys aldaar berustend By sal mit ver
coopen dit siluer soo veel nagelen als mogelyck is trachten mit
trecken op dat inder vyander handen niet Comen te vervallen
Accoort mit d' Orangge, Boerlangh ende die van CipeL gemaeckt
duent naar gelegentheit by alle middelen bevoordert te worden
ende soo vryl mogelyc di' Ristantin, van Kackialy gemint
Vl sal sericuslyck di' gelegentheit van Esserukurwanij onder
stair en of niemant der seluer haer part die van sijel te
Communiceeren genigen zy di' wilcke mit vlyt daar in te
arbyden dienit aenmaent op dat dandstetirse Hoofden
dit te meer afvall daar door gecauseert worde
Medicamenten worden vl Medesen toe gesonden ende mis
nagie dit silue gericommandeert
Tot verversinghe vande suicke soldaten sal vl een Beest
doen slachten ende aande silue wt deelin
Vl sal Kackialy aandienen By aldien hy andermaal tont
vluchten ondycomit dat mit vervolgen mit als de dort te
verwachten hris, ende ouert gepasseerde des schippers discretie
Dancken moit
By din orangge, Boerlangh sal vl protestieren dat hi niet
hebben te vrelagen of sulcx midtergete gevalle quam te
geschieden, dan om silue wort te Comen sude vl den
Glynstin Bijgel die te bitomen is geobuyt
Sult mede
Zullen vl de Protectie des Aderhoofden bevalen
Inde Grootte Correcor desen xij Maent xvj. xxxv.

Wij hadden op Oristeren geprojecteert eenige soldaten met
Berlij gevecht v. l. de te vinden, ten welken Ende l'omsteen
geschreven is, doch vonden goet Helue tot op huyden rotti stellen
Ende tusschen ontfangen Desen Nacht l'edienaars van
Kackialy v. l. missive waar wt ons lufft is te verstaande saack
aldaar sich redelyck begint te volgen de bevordermgh daer
aff voort aff beuen v. l. ten hooghsten yri commandant waer
aff d' Effect l' de Cercorke hoopen te verstaan de wilcke
Al soo haast mogelyck hurrwaarts dient te presten

Dat Kackialy ouer zyn bigang faulte becomint is Blyckt
hier wt genouchsaem, dat door vorse synedienary twee
ke Amghs ons tot vereeringe sinder, Al sal hem aan d' end
dat d' silue in dier forme lacerieren wamir vernemen zullen
zyn Compartment l'ulce Mirroirt, Maar soo Niet syn van
Mirringhe de silue op aff kortinge van syn schulden aan d'
Compz aff te schryuen.

Al sal Thama die Hoemisting l'induen metten Cirsten een
harrewaarts te Comen, doch Expresselyck den Cassys van loche
mir de Bregende l' Adeys datum vt supra

Salam. doa. Kapada Orangouaya
Boelangh den Gan Orangg. Hueto Nangh
Soecka. Zuna Soerats Jemne

Pette Aernout Gysels. Nangh. Doul. Gouvernador de Tana
Ambo pondie tabee Bandia Bandia Pada Orangg. Hueto samoa.
Sourats Innie Bueda Bar goema saetto handia Jouga Bar ballosken Soerats
tedoor Hueto dangan Capst. westerman poendie pac katahan, die Cattania
D' Jouw orangh adda, mmita bandia, betta Kassama mac ka dirrie ietto
Barballas Bengan Sourats iennie Janggan saueka. Betta loessa d' Jouw
Orangh, hadia. Betta Kassama dalam, auyt liemma karie. Sacaran tida.
Boello Sabbab beta adda thoetfetan koebon pada. Quimelaha, karna messan
Ordyan, amper dactan pada Tanam padie, Imame Kalla Sou da kutorangh.
Kasaema kal atan d' Jouw Orangh, pondie moecka, Bouckan pada d' Jahat
audia pada. Bay Jouga Janga Alla Brie Saemmer Orangh. Hueto rassa
Bocunanna Quimelaha poendie rayat Jayangh die orangh, karna die tida
Salla. handia. Al sincka tida massock l' Sabbab Quimelaha Capada kiet-
oorangh. Sabbab ietto paettot benassa padania. Kutorangh dactan

Sinne sabbab Parcarra doa, attouca Pada Benasseken Quimela ha, Pattaunca
 die poene t'sme ka, appa Barogeeme die poenie kotta dangan agennongh —
 Baetta, kalou tyday t'sme ka lebe bay kutoorangh poendie kotta dangan
 Gaspall, dengain Gotta iemie boele Balayer attouwe andjent de mame mame
 Soucka hania dengon Lucilla, tida boelo kalouw orangh loehoe many menden
 air, betta tida teatt attouwe benasse proeckon, saetto, haladia diorangh katta.
 Takot sabbab Orangh dia, adde de Molucquo macha derric ictto kutoorangh —
 tida keran diorangh ta kot laeie die ficker betta bootsamma Gouvernadoor
 Anthony nangh, appa sala derric utte dia balasken pada touwan Generaal,
 de Batavio

Pada nangh Layn betta tida belle katta beta soncka Jouw dgn,
 dan Corangh hutto samoa petsaya pada beta pondia barsianerahan
 d'oulouo, Jangon mendengar, hodiad sittina karna beta tauo tidedou,
 langh par lentto d' Hutto barangh, Oorangh, soeko kutoorangh tida be
 damme saemmer andia Jangon alla bried beayitto, bette Mendengar orangh
 hiette soucke Bayckie nagari, Sabala ayer Desaar Itouwlah kutoorangh
 triemmes handia, betta Soucka lebe derric Neaerie lanma, Brappa lanma,
 Oorangh hutto tida, petsaya kutoorangh macha tida jedie baey Brappa kalic
 beta Bardosta pada orangh hutto belom sakalye beta Velangac kan nam,
 ma derry d' jouw, oorangh handia Candhatie nangh Chiappa tida pitsie
 ja beta, Ekelouisa diorangh sayangh lagi rassa bigumanna oelis saael
 dengar Amen.

Jouw Barngat kan haddarackan roemme lagi mentourout kan macha
 kutoorangh boele kriem sourats dengan Govern. Anthony Kapada touwan
 Generaal Macke die mendengar oorangh hiette poendy bay attouwa dahat

Appa Jed iackan dengan Essen wocwame kalodie tode Mauw mentourout
 Jouw oorangh derric utto esso loesso souckar pada kutoorangh lagi tida
 Barnie peca siemie samma kalouw bocnoo kutoorangh katta esso wocwame
 poendie Barboatan, pada sakaran sennie tida da Layn Layn Coetswaly
 betta Poendie tabe pada tchappa soucko hiette bertoclad d' panta pou,
 roeyl xxxvj herru derru Boellan Maart xxxv: ———

Sourat Innie Kapada Orangh
 Kackialy Nangh adda Bartroucke
 Dalam Gota Huella.

Allamarié daulouw beta Mendengar danghan Heram
 d' Jouw Poendia barbartan, Itoulach, tida, Bozumanna
 Bardiansiken dengom, Beta dalam Gaspal Mocha, beta saucka
 Jouw poendie sompa dangan becatta kai, betoll, andia bartamoe
 Layn kalouw marnero sonda Boennoc kan pada d' Jouw wae
 Jouw Larrie iadie souckar pada orangh Hiettoe Sabbab Hodiad
 fitmatida koerangh diorangh mengiedi katta Sourach boenoch,
 ken Packamitra Lagi parkato Satou kalouw Jouw lapa s

Oetanzan Kutoorangh adda Souckar pada Beta lazie
 d' souw inen tourot partente samoondia, macka berie, uto Joddie
 Berasseken, Bander Huetto andie d' souw poendie Napsouw sa
 oemmer pada d' jahat, Siappa pitsiaia pada d' souw laezie kierre
 kierre, Bozemame, Orangh Soucko Soulangken pada nanzh
 Siappa Mouw benasseken Orangh poenya Roemma handia
 Sammoeme Imie kutoorangh boangh kabalacan kalouw
 Orangh Huetto poendie bitsiaerra bay bay iche Bezzetto siappa
 rase Bete tida andja die Orangh,

Souw Poendie Kriman Rantte Maes doa Sato
 pada Beta sato pada Gouvernador, Baro, Sabbab Jangan
 Orangh Huetto poenie hattie selangh kutoorangh truemmeke
 kalouw bayckie Thamahuetto, Tckelouw tida kutoorangh sou
 rac ken Bayer Oettangh denzan Ranttie doa uto

Baerro Beta bole Sourats Derrie kota macka Gabber Gabber
 Orangh heeme helou, Nauw denzen oerien benasseken lareggio
 poemie t'smeke kalouw bezzetto siappa pitsiaia pada Orangh
 Huetto doulouw katta tidamanzh anckat Simatta handia tida
 mentourot Gcke bezzetto kutoorangh tida mauw Joall bras
 pada Saetteroe

Zauw tida bole Sourats Kasama Karna tida da de suemie
 d'oulo bole baue denzan Graing kitill Bagummame sackaran
 tida Sourats Imie Bartulles d' pants lutiella xij harrij
 dery Boelan Maert xxv? xxxv. — was onder teyckent
 A. Gysels. ende Jochum Roelloffs.

d' Har Gouvern
 van Heuvel

Erentwylse wyse voorsienige Leerdiscrete
 Heere

D' xijⁿ d' xij is ons v. Missie P. de Corcor van Kie Langh wyl te hant
 gecomen, ende daar wt vernomen dat die van himezela Cum socijs
 Beecker Nagilbos die van Igrucka geruineert hi ben waer in verwond
 zyn, ende alsoo ons geligent huyt naab Huetto offreserde hi toe tsilue
 darrewaerts ge adviseert en verlange oorsagte daar af te verstaan
 Wy sien t'geen v. Meldet over het ongeluck twelck v. d' door Pieter
 de goyes ende syn huysvrouw aangedaan soude zyn ende hi ben over
 mits d' ongeligent huyt des tyts goet geronden de saack m staet de

ter tyt toe gerechtlyck sal komen byzlyt worden Ende gelieve v & de
vertrouwen dat niet als tot de gerechticheyt ons oor sullen neygen

Op de wedercampst vand' Heer Gysels van Aethoe hebben de gelegent
hijt overwoogen ende naar delibyratie ten dienste vande Comp^s noodich
gevonden den gevangen kackialy in goede Bewaringe t' t' Gacht Mocha
wider derwaerts te sinnen en t' Guarmisoen mit eenigh volck vande
wylcke door Barbery alhier geindienst komin t'recken doen versterck

Soe ditto Gacht voor Aetho by nacht arriveerde, was kackialy by
naar ontkomin, hebben syn voet door den Brugel getrocken en sijn
doer en kleyn weynsterken inde hüt te water sijn geven, soo dat door
sloymen, althet de strandt genackte ende ten ware gewyrt het
waacker vervolgh van Schiffer abel in t' Loon, soo solide hy gewyrt
geschapperet hebben poar wt te bespreuen is wat sorge by die
gaene den rotcken aant Gastert op de Beugels te letten bevoelen
was gedragen is -

De gelieven te versorgen dat aldaar twee Clyne starcke Beugels
gemaect worden mit leden in manieren als handt boyen om alsoo
berquamyck de brene te sluyten en t' voorverhaalde niet medder
subiect te sijn. Door de silue dient oock een swaaren dicken bout te
gaan, bequaem om wort Starck gecloncken te worden. Ende sullen
mit deerste gelegent hijt verbaachten -

Apparatus vande vrede mit d' Aethisen is noch in standt verwacht
mit aandacht rogt den vervolek des tyts naar wt ganck van
haar poassa inde brengen sal, wy sullen niet nae laten mit
alle mogelycke vlyt daer in te arbeiden ende t' Succes by gelegent
hijt v & verwiltigen. Mit bidroefte hijt syn genootsaack v & den
soberen stant van ons leger alhier te verwiltigen.

De Barbery, loop, wadersucht, en dier gelycke suet te neem
gewildich d' overhandt, ja soodanigh dat die gaene die haar daarop
verstaan, grootlyck daer in verwonderst sijn, en d' ooragete
minshelcker wyse niet door gronden komin, maar tsilue een
sonderlycke straffe Godes toe schryoen,

Onder d' Amboynisen regereen de boue gemilt. Crancheden soe wil als
onder d' onse, troelck Niffins hit langh rotwiden en groote
onlust onder hun lieden veroorsaackt waar tegens hen daget
soe veel mogelyck anjmirrt

Onse Macht hebben by Resumptie bevonden noch in ontrent 400
waderbaar soldatten te bestaan alle de schepen komin
niet bouen de 30 Cloucke matrossen wt brengen ja vrasen
by al dien enige verder ongelegent t' wylck godt verhoeden

Mocht Common t'ontstaan te swack sullen wijzen mit descheep
Van hier te sijlen -

Sedert de vertrek is alhier mit bysonders voorgevallen. S. Daegle.
nadat de vintrocken was is een soldaat hagenaar gengenst by den
vijandt overgelopen. Ende naarder Sant noch een troelck een gobooren
Spanquart was voor desen over gecomen aot de Molucque -

Op den xv. d'ies is noch een soldaat mit de Goorde, ter doot gebracht
die ouer te loopen gelycken Schilmstucken in sin hadde, dit soude voor
waar in Quart. Instrument gewerst sijn, bin aan sien een Gastadl
Cruytmaker ende daar neffens een Bloockmaker was, ende hem ver-
stont op houtmortiers te formeeren troelck gemeynt had mit wiere
te stellen. Ein Songhoorloop van Buieren is over getz: mitsdaet
gegruelt ende inde Kettinge gebannen, wordende door zyn Songhryt
van doot geexcuseert

Soe sullen op xv. Namiddach alle de Capt ende Luytnants aant
schip wesen doen beroepen, om hun advijs te vernemen. In wat ma-
nieren het Malaysche Quartier, ofte den houck ondert Fort mochten
aantasten, waat toe alle Preparaten naar vermogen hadden doen
gerecht maken, -

Dan hebben gemit de Officiere grootlycx. Hier in gedifficultert soe
ten Respecte vandes vyants macht ende stercken, die noch dagel
door aangevin, van queroopers verbitert ind' gennue oogen schynst
bist heeft, als oock dat onse troupe tot soo Glynne gebal gecomen
Lynde mit susticant komin wijzen yets voor de lyecke aldaar te
verrichten, -

Aligeeren voorder, off se soon alvoordre op de Malayers retrensemint
bequamen troelck sonder groot verlies van volck mit soude toe gaan.
ons mit mogelyck is disilue tigen den vijandt bihoorlyck te besitten
vrel min vandaar naar den Quimilaba Fort te komin Naderen.

Ende sullen de voorsz. Officiere ydir mit bysonder ende een stinynch
gevoert dat ten Respecte van onse Glynne macht gantsgeen voor,
doel for din vyant wortin te Practisiren,

Protistierende voorder dit hun advijs niet wt Plootbartichyt
te spreuyten, maar dat tsilue volgens Consuetie ten misten
duingh van Comp: verclaren,

Ende alsoe mider gelegentheit hoe eer hoe lu verdegnt gedysponuert.
waat bin misten dienst vande Comp: sal aangevange -

Orden.

warden versoucken. Vc ops mitten Eersten ouer dese Saacke
Vc en Mons' Huylt schriftelyck beslooten aduys gelieven toe
te sinnen om als dan synalyck ouer de saacke te besluyten

Wij syn grootel. ver
evondert naer de bat
scheper 303 langen tar
deeren opstaarvont
der selue gelieve Vc een
met wys geladen worden
Comptoren ende vliete
te sepsiden

On dit tusschen op dat niet binemaal vruchteloos hier blyven
liggen, hebben geresolueert dat d' H^o Gysels mit de Concorre
en party soldaaten, naar de Cleyn Negerijs Soeky Amen
ende aan gelegen plaatsen, zal vertrecken, ende aldaar den
vyandt sooveel aff breick te doen als eenighsints moegelyck
wysen sal C^o Luduys #

Swie aduys liggers Peracq tot Bantsoen dien in ons oock noot
windich toe gisonden,

Tot noch toe hebben niet vernoomen Gemige wyntint ende Jopen
bier tot behoefstuchyt dir suecken hoe wel naar dat t selue
ter eester Instantie vergeeten was, dyckmaels vereycht daar
naar gedaan is, voorwaar grootelyck Negligentie worden gelien
die de Sogge daar aff beroulen was, ende hebben onder tusschen
de suecken grootel. gebreck, twilck Vc mitten eersten gelieven
te remidieeren.

Voort sluyten d' s' b' coom in Advys van Huetto Ende mit doeb
din Coosman vander voort dat d' Huettoen van supel alreets
haar nagelen b' gmin te leeviren versouckende dat syn Comp
van eenich Contant mocht versien worden onses oordeels sustinac
tselue nodich te wysen, om albinseyns de saack in voorigen stant
te bringen. Swyffelen niet of Vc sal hem mit ons hier in

Conformieren en t gemelte Comptoir mit Contant door d' eers
gelegentheit laaten versien.

Sirroy Adviseert ons van huetto Lamma dat door d' Inwonder
verstaet 20 Bhaer, Ni gelien in voorsact hebben ver
souckende, des selue mochten aldaar ontfangen worden ten
aan sin hun als noch door manquement van vaar tuchon
gelien is op andere plaatsen leverantie te doen, onduant
dat tyt inde gelegentheit plaats b' soort gegeven te worden
en dat min de selue toestaen sal aldaar te ontfangen de
Contanten Louden van Huettoe Comin getrockte worden
welck Comptoir min des temulr souden moeten provideeren

Wy vinden gants geradend, om onse am bynesen niet te dyfoura gae
dat adnde Negerijs waar af de Concorren alhier syn tot sub
sidie doch matelc eenigen rjs verstrekt worde

Hier mede

Drentseste wijese Voorzietliche Leer discrete
 Heere Bevelende v. m. de. Protectie des alder
 hoogste. Act. m. de. Grootte Corcorre Ady xvij. Maert
 A. xvj. C. xxxv. —

Drentseste wijese voorzietliche Leer discrete
 Heere. —

Vanden Morgen ongevaar viij a. x. vren ist Jaet
 Negapatnam. Omde bocht van himmelangh tenaenker getomen
 ende doort trayneeren, vanden sepyer ende Goozman ons v. e.
 Missive een vyf of tyf naar datum by vandicht waar ouer ons
 ginnoegen mit in sadde, ter oorsaacke dat de goyer mit een
 Gredige en d' Orangbay van Cammarie naar wey sammit
 ende Sattisouwa was gesonden, om van daar v. enige gudies tot voor
 der Exploit te doen slaan. want sonder de selue niet wt gerecht
 kan worden het waare goit geuort dat sy vande Compst der
 gem. Corcorre hadde gewriten sulcx haer te mir tot harrewaets
 Comin soude geaminert hebben.

Seoulouwa hebben volgens versouck om syn volck te soucken naar.
 Waysamma laeten vertrecken, vande Morgen hebben een vande
 Silue begravin en noch 3 andere duchten dat het niet lange sullen
 makin.

In xvij deser gelz v. w. v. s. y. van Lucilla vertracken den xix
 d. Smorgens om tten dach niet tegenstaande den gantschen nacht
 gepangayt hadden waarendoor den harten Stroom niet varder
 als dwars van h. lon. geavanceert doch door Contrarieu loop des
 stroomis ongevaar mitgen vuren op zit strang van hemilangh
 en himelouban ge. arrewert, alwaar datlyck mit de macht
 gelant sijn en Maar twee vuren Marchirens inde gem. Negeris
 Die bouen maleanderen liggen gecomin sonder dat v. enige marchire
 resistencie vonden, en syn naar v. enige schooten op ons gedaan
 hebbende, de vlucht nam in. Soo dese vluyden stal hadden willen
 houden souden ons Apparent veel volck schadelos g. mactt
 hebben in plaets dat maar 3 n. l. landers en 5 a 6 Ambaynesen
 gequist sijn, haare gordiren behaluen Rommeling was —

gewelucht in migh Nagelen Barrangl Barrangl Boeken ende hoen,
Diers hebben. Pridelycker wyde becom. Item een hiel huys vol saguor
Den gem: dach als ook den xx^e hebben mit de gantsche hongie niet an,
Diers grdaan als Nagel boomen geschilt ende vrucht boomen om
ghehouwen. Item den xxj^e mit aftrecken alsooden of gantk -
aan weder syde mit nagelin beplant was -

Op daetto desir ongevaar middach Quamin inde Negerij Pauw lisse
die onbewoont was en mit mree als eenen Nagelboom bevonden
sulcx dat na dat de Claspus boomen den kriden rot gebaelt ende
ander vrucht boomen geschilt waaren wederom aft getrocken zyn.

De Orangg: heb ick volgens haar verspuck te gestaan voor 2 a 3
dagine te Rusten en Sagawo voor haar Cdecorre te maaken veel
suecken worden onder haar bevonden ende worden dagelycx eenige
van haar begraven. waer over sy hit biste genoggen niet en hebben
ende haar vrsen tocht verlangt. Verorectick maken zal -

Oy vestrouwen dat v e sal goet vinden de gemelte hongie mit in
gem: Capt wistirman ende Roeloff Gedoitsen harr waart te
binden alsoo oordeelen daer weryck dienst Comindoen ende hier
tot voor genoomen. Exploijt comen gebruyct worden waer belangt
de gepresumirde macht van die van Jha laetto holooij hattoowa
Capza ende Essinwaroamij murnick maar getuchte n ende rot
Stroyels Lijn. doch wat daar van zij wort den tyt leerin daer
van myns oordeels Tamazuettomissen tydelijck advysal senden.
waer naar ons dan Comin Regullieren. Mit aangenaemheyt
verstaan dat ren Gortor van Siram gaande naert Castal mit
haare Coopmanschap Inde Eylanden gemoet was -

Sylck hier vooren gisget is eenige dagen gerust hebbende sullen
ons naar la ala. Jen Noelherio. verbeegen om te sien waer daer
te doen sal vallen t' Sacht alsoo hier segenwoordich niet vandoen
hebben wort v e ondesse advysen te brengen wederom geson
tegens syn vidercompost sullen eenige vatsche sagoune wort
leger ende Scheepin comin bestellen -

Onder dese rot getose Soldaten loopen veels waerke Broeders dat
ons mit marcheeren groote moyelyck hyt geest ende voel noodich
dat men tot verseeckermge der seluer mit der getal achter liet
sonder anders zullen eynden en v e tsaempt alle de vrunden
beveelen inde aenade van Godt almachtich. Act: inde A roet Broer
Aer Reede van Hemmelouwan Ady xxxij Maert xvj: xxxv: -

Creentveste Reyse voor sumige Zeer discrete Heere.

Onse Jongstrn aan v. E. was C. t. Sacht Negepatnam van dato
xxii

Sedert u ons v. E. aangenaam in door J. Roeloff Gerritsen wel
behandicht ende den inhoudt verstaen
By gemelte onse Missive hebben v. E. verwitticht wat by ons wt gericht
was. t. Sedert syn geworst op de Negery la ala ende Nouledeu
Ende aldaer alle de nagelboomn niffins soo veel vrucht boomn als
mogelyck geworst is geconstruert.

Op morgen mit den dach hebben voor genoemden de Negery Carwail aen
te. Fasten. ende mit alle macht de nagelboomn wt te roeyen die ons
verseeckert worden aldaer in groot Quantiteyt zyn.

Door dese gestadige tochten bebinden ons t. eenemaal van landt ontbloot
tworlet wylde mirste oorsaach is dese orangb aff gesonden hebben
mit de worlcke v. E. ons sito hondert bos gelieven te zenden Ende ver
hoopen t. geen vande selue sal geconstumeert worden tot sonderlinge
diens van d. E. Comp. sal gedyen.

Amboynesin syn ouer zaar langh rot wijen Zeer onlustich doch hebben
tot destructie der nagelen noch v. a. vij. dagen te Continuereen
verwilticht der haluen als v. d. desen v. E. gelaviseert de macht van
Sivram ons in haast dient toe gesonden. om mit gemernder zant
hit schillin vande Nagelboomn te bevoorderen.

Roeloff Gerritsen: hebben hier gehouden. om in het aan zeste in der swarte
sijn di voor te doen.

T. ge requiseerde tot noodruft geluve v. E. volgens ons ingelyde memorije
ken. te laet toe comen.

v. E. gelieve oock xxx stucx zant granatin harrwaarts te sinden
om ons des noets synde daar affte dienin alsoo verschijde sold
door voet angels gequest syn. waardoor onse trouw gemindert wort
gelieve v. E. des soldaaten mit Capt wisteman. gecomin inde
te sinden. ofte andere in Plaats van die niet wel ter been mochte.
zyn

Hier mede
Sullen v. E. den Almoegende Godt beveelen geschreeven
Inde groote Corcorre te Reede van Henne Howroban desen
xxv. Maert xxvj. xxxv.

D Heer Lochum
Roeloffsen.

Gentveste, wyse voorzuiemighe seer discrete Heere.

Op gisterenavond P. d'Orangbay van Clyn arrive met Capt
us ons Jongste aan V & byde wilcke V & t gepasseerde cortelyck
geadviseert hebben ende verhoopen V & des lue wil bet handt salge.
Comen zyn -

Op zuyden becomen v & aangenaamē van Capt westirman met de seramse
Cortcorin, waar af de vrees dat de silue soo soude door gaan ydel te ween
myr seluen Inmagineeren. hebben eenstemmich beloft op morgen vrees
d'Amboynes in de destructie der Nagelin te betrachten waer toe by ons
alho di voir aangeront word.

D'onbrquarm heyt dit soldaaten hand' officieren niet toe gemeten worden
maar dat naar aansien ende eygen Inmaginatie van goede dispositie
minder verhoophadden als wil hebben. Ertuereen Conken twelck.

Di moijelyck heyt der wijgen verorsaackt

Echtet verhoopen mit Godts hulpe dat by de Cer sullen blyven, alsoo
ons exploit goede voortgauck heeft.

Op huyden myt den dach is de gantsche Macht naar de Negerij Pauwayt
hermihalo, ende hermihaleis vertrocken, om mit de silue als mit de
voorige te grosserigen den ouer gecomen Pedro die ale giedie derrezoerts
is, heeft ons verclaart grote Quantiteyt van Nagelboomē aldaer
te wijfen. Op den mydaach hebben t branden in gem: Negerijs gesien
op gaan, ende sal ons den tyt vant vervolck berichten.

Wij sien t geen v & vanden ouer gecomen slaect mildit verstaan wet,
dat het schieten mit stin wet de Mokier hen grote affbreuckcau,
seert der haluen daar myde te Continueeren getraden souden vmden
Gtim van het schip, Bueren, ende somwylē rot de Batery nae.
Doat V & na dat v & Ryp, oordeel bist sullen in diseeren.

Mit leet wijfen, verstaan dat niet tegenstaande het gestatueerde ex,
empel noch zuleck. Goed vergeden gevonden worden die haar tot
hyt ouer loopen begeben.

Doch het gaat ons niet minder ter harten dan eendes vyants voor ons
ongeluckige schoot soo danich onder onse officieren heeft getroffen.
dahn moeten daar in mit beoorlycke droiflycht Pasienteren.

De Brieven vand Meer vanden heuvel en Mons. Hulst hebben
gilsen en hadde gepunt een beslootin adrys by de silue te syn
maar Bevonden allis inde Brieven gepndereert Niffins dese
woorden V & de silue, wider gesonden vnde gecommunicert met
versouck dat by V & wil op gesloten worden om ons in tyt ende
Voghe vand de silue te die hien.

In de Advijzen van gemelden van gemelden H^o vanden Heuvel
 duncken ons val paction van een dreempt humur te wijzen waaru
 op gne aancompst (welcke soo veel mogelyck verbaastin sullen met
 v^e verhoopen te conferaren,
 Soo gaan oock hier niffins twee Brieven van vander voort en Scrovy
 waer wt v^e konin beogen tegen op hietto passertende also naer
 der door den Capt westinplan verstaan hoe gaarne den orangg boelangi
 ons aldaar zolden sien Gehir dit tegenwoordich Exploit moet voort
 gaen, hebben onder tusschen goet gebonden, dit malays Brieven hem
 mit v^e advijs toe te senden, den orangg: Tamie bukkomssin soude
 min mogelyck ontisclus te bestellen konin verwilligen andersint
 souden niet getaden vnden sulx door een salouze te gescieden opdat
 alsoo totontin geconpist in devotie gehouden worden. C^o Advijs
 bouen staende hadden geprojectirt v^e op gytiren toe te senden dan
 alsoo de gantsche macht naar buen verbrocken was, bevondende ge
 legent hiet te Manquieren die haluen waeren genootsaack t^o w^o h^o h^o
 g^o huyden mit den dach syn mit de seramse macht C^o Sooplyck door
 een ander gesochte w^o g^o d^o onse op g^o birichte toe getrocken derwelcke
 mit h^o t^o strueeren der Negerys ende om liggende Nagelassen dapper
 bruch vonden, soo dat dees dagen thien Negerien waer wt h^o w^o h^o
 naar eenige Resistentie ontvluchtint, vermeticht syn
 Welck hier by verhaalen dat v^e daer wt de groote Quantyjt van
 Nagelragende Boorn gelieve te Considereren waar aff het getal
 ontelbaar te syn v^e verlaare voor waarden vyant een groote affbreuk
 ende oock een saack waar door de Neerlandtsche Reputatie G^o In
 woonders verantwoeden Comin.
 Soo wy nu tigen den avond aan Boort quamin, si konin v^e Caange
 narm^o C^o de Macassarise slaus mit de gerequireerde Dootwin
 die hi die ops voornamintlyck van lant w^o h^o C^o Casse Comin
 Wy verstaant Arrivimint vande Macarse Jachten ende de vander
 Noues die wilcke om Cort h^o des tyts onbrantwoort laatin
 dan avoyeerin tinnemaal tegen v^e wijgende surken hebben getieve
 te disponieren.
 Hier vooren hebben v^e de Amboynesin onlust verhaelt ende dat
 mit veel moyten haar noch enige dagen verwillicht hebben
 soo dat h^o yser om soo te sprecken, h^o dient gesmeet
 Waar in v^e naar latick syn Nu gelieve v^e te weten dat door
 slappichyt onser soldaaten, Als oock eenige door voet angels geguete
 mit amir als ontrent tachtich man konin wt maken soo
 sustmieren wy oock mit goet fondamint, dat hoe v^e mir sullen

gingken, hoe dat wy meer Resistentie Sullen ontmoeten gelze
De vijantselen alreets beginnen te voelen, om ons dan eenichsmits
te stercken hebben sien matroosen vande salouze alhier beoud
doch alsoo ons alhier maar mit het schillen der nagelboomen
konden hi hulpe lyck syn, soo versouken vC ons ditto salouze
mit Cloucke soldaten, gemant tot secours Cito gelieve toe
te senden, op dat onse tot noch toe vercrege victorie mit meerder
verseckerheit vervolgen, ende alle quade Rescontre afstecke
mogen trontich a 30 bylen dien in ons noot wondich toe geson
Nittins partye Carranghs. —

U gelieve ons tadviseeren in wat manieren hoelongt van een
sien gestelt is ende off eenige sterckten aldaar gemaect sijn.
Voort sluytin deses, wort ons aangedient dat d'orangge van alle
de vortcorren op alangt vergaderd waaren, wy sende onse gecom,
mittende der waerts en verneem haar sijn harmge welcke was
dat morde waren de Birgh in te Elminen, ende wick widden
waar op naar de batten wider iets te verrichten toe geseyt hebb
t verdolch leert den tyt, maar verclaaren vC dat om tyt
gelegentheyt veel patientieren moeten. —
Hier inde .

rentveste wyse voorsiemiche seer discrete Heere sullen
vC den almoedende Godt bevelen Actum inde groote Cortor
Adu xxvii Maert xv: xxxv: —

Alende K. vander Burch
Radt van India

Lrentveste wyse voorsiemiche Leerdysert
Heere.

Vermissive van dato xxviii February is ons door
de heer broer kom den xxvii deser maent April op den middach
guroorden der haluen niet Conrin laatin volgens schuldigen
Plicht te antwoorden. —

serstelyck sullen vC gansvriendelyck bedancken voor de toe
gezonde advyzen ende tvoororder gepasseerde in ende omtrent bat
vernamintlyck hi tbericht vande gezonde Retouren naert

Vaderlant die wij niffens v. E. wilschen in salvo mogin Arriveeren
 Godt geeft dat de effecten soo veel als v. E. mernt mogin erlangen. Alsoo
 die Comp. door de zilue grootelyce geslyft sal worden. Echter blijft
 ick bedyncken de partysianten, soo Muldelycken als v. E. meent geen
 repartitie sullen bicoonin, tinwaare de Misnagie ende goede ordre
 waar door v. E. mernt ende gelooffelyck in den tommen houdt te avan-
 ciren Comp. sulcx haer v. tot midouch: aan porden.

Hiër in de gesien dat syn E. het versenden der schepen heeft bejevert
 ende Persoonlyck de zilue gelydet mit onwaarsch: so w. m. zyn
 E. bisehuldigen een dien der Comp. mit te recht te behartigen
 Godt geve dat de Comp. soo danigen trouwen dienaars als syn E.
 en myn hier vandenien is blange mogen geminten soo sullen
 sy seckerly d' vruchten van haaren oogsmaken.

Ick en kan mit laten v. E. te bedanken voor de goede regent die ick
 bispere v. E. myne huys vrouw sijn toedragin gete. Syn myn oock
 schryft wy niet dan haer konin zyn voor bewisen wildaden van
 E. Hier vandenien en v. E. byder huysvrouwen ontfangin sulcx
 by occasie sullen v. kelmyn.

Mit verjoenderinge hebben gesien het versouck der Engelschen namint-
 lyck haaren voorslag in Banda daar voor ons geen goet wt broyen
 zal op dat de ordre van zyn E. in alles naar getonnen woorden hebben
 datlyck op den ontfanck der missive een Praiuv naar Banda
 gisonden alsoo gedispereert wort di. E. luyt daar gearrweert sal
 wesen, tinwaare niet vrelmpt dat ons de zilue in banda serjam
 ofte goram, ontmoetten, daar ick sy haaren troost sullen. Sou kin doch
 verstrouwen, dat haer doen mit op, hetsinge der Bandaneen in Macas.
 woonachtich is, als wt op eygen in sicht van groot Proffit verware
 dat haer in bielden onse onderdaanen mit her tijt te debouiseeren.
 het vervolch leert den tijt.

Wat aangaat den oorloog dat die mit de Samtamin sin eer toe als
 affnemt, komt ons qualyck sulcx. Hier oock geen goet endoeten
 lonse nyerlaagen, vry grooter gemaect worden als inder daet is daer
 van hier geen klein verroyt moetin horren. dat de Neerlantsche
 Couragie de sommige begint te ontvallen, wy sijn de Exempelen
 blijt, en staet ons oock te geloouen dat de Couragie van ein soldaet
 mit altyt is en groot is, en die zilue haeren. Hyen ofte messons
 oock hebben de veroueringe der seven gorabs of v. E. broderom Comp.
 hebben mit lief verstaen sulcx wij verhoopen Godt mit en meer
 sal seggen den Blijt sal ons volck tin ontwoffel. Curageeren en
 metter tijt yetenit goets veroorsaacken.

Ier garne vernemmy dat den Matras volck op ons niet in
in attentieren. Maar in tegendal den handel in Promsien
Coopmanschappē toe noemt -

Ick heb v. E. te bedancken voor de genoome Morytin wegens t'pro-
curieren des briefs aan syn E. myn introden gedaan daar by
gysien di' biloffte waar by ons vernoucht h'ouden ende tselice
tot ons daar Comen. Sullen wt stillen doch soo myn lust quaet
mit quaedot te loonen. hier in sal geen stoff man queeren maar
gehoofflyck rampier gebreecten.

Mit lust verstaen v. E. myn als Petir ouer v. E. Jongen Soon hebt ver-
waardicht daar voor v. E. te dancke des kan niet laaten v. E.
syne lieve huysvrouwe en lieve soon geluck beyl ende salich te
wenschen daar by binnig Jaer een Jonge dochter om alsoo v. E.
valgrinorgen te hebben. Ick wensch onse gevaercken dat haar
E. door de genade Godes den siluen segeken mogen b'comen, by
malcander Zynde een in vrolycken dach moeten hebben.

Wat belangt v. E. wensch mit regart van onse bisongies alker
en h'ouft sich soo niet toe georagen. als in Bat. synde verhoopen
en ons siluen vastelyck in bidden maar hebben ter Contrarie de
starckte lucilla door vereminte starcke siecke, ende ander
toe wallen. Namintte door starck Franconter der vreemde
lingen die daar van inde dertich Joncken ouer gebleven waaren
en alsoo maar dry en waaren vertracken, mochten op brecken
en gem. starcke verlaaten onderintuffchen dese belegeringe
hebben my op sommige Plaatsen ten dienste der Comp. ver-
voicht en d' He. Herten soo verde gebracht dat sich hoop
van vrade verthoode. Ja de meest hilt soo beweegt dat
alke trouw bilofften doch onder soo danigen Resist dat haar
Ambassaden om Gesdoen van Hietto aan syn E. mochten
sinden niffins eenige andere Cometen E. Journael aan syn
E. toegesanden, waar aan ons Riffieren.

Ie onder daan in vanden Comint van Mamab die sich op hietto
lamma ont hout hebben oock bilofft alt te Comen om hem en
ons in alle trouw te assistieren. Daer van het effect verwacht
eenige disir bisongies verricht wifende hie myn wederom
naer lucilla verwoicht sende de gestalte des siffte de heer
Oruticom Naart voorgelouwen best te wesen. Ick met -

De Amboynezen, ende ongevaaer 1. 220. Soldaaten naer
 de bocht van Bobbet omge om soo veel Nagelen te destrueeren.
 als mogelyck wesen soude, om alsoo mit eeren ende Respeect van
 Lucullia te vertrecken souden. Twelck ons ooren niet goede konnin
 opstrecken waer op gevolcht sij dat door godes genade in Cortē dagen 2. y
 Ni'giris als gi toog. h. inde veybranden hebben ende desilue van al haer
 Nagel ende vruchtboomten berooft die aan allen Cantin soo volwaeren
 dat het ongelooftlyck sij ende mach ongelooftlyck de Quantihyt ende
 diekte des boomten die misschien Ettylke hondert Jaaren ouert syn
 geuirt soot ons aan geen macht van Neerlanders ende onlust der
 Amboynezen gebroeken hadden wy souden bitter en Treffelycker
 gangt gegaden hebben doch is de districctie soodanich dat ic niet en
 geloof op gantsche landt een vierde part niet Resteert, soo wy
 verstaan is t voorleden Jaar op Setam maar en midorlmatich.
 Mouson gewirt ende op hictoe een groot gewas waer van nuert
 al de Nagelen door de hettisen ouer gevoert ende by de vreedeg
 lingen ge haalt sijn, waer door op Comillo ende Tisidoy verscheide
 huysen volliagen, die eenlyck op de Comste van ander Toncken
 geroacht hebben om aldaan mit de setue te vertrecken, daar toe om
 De ouer gebleuen te vervangen. De Voo inde dertich sijn gearrivedt
 of die ouer blyuen sullen wort ghintyt leeren, soot Mettisen bilt.
 wort Nagelen te vervoeren sullen de Jonguen nu Jongst aan gecom
 een in grooten Smet Crygen, alsoe de Nagelen inde Bocht in soodanige
 wirtmichte waeren dat door de Inwoonders qualyck gepluict ginnen
 woerden, daar omme oock geen Jonge boomten aan gepluict hebben
 en voor haer een in quade Smet is waer ouer soo verstaan al voor
 dersen een groote Mutmitatis ontstaat die onsten goeden gedyn sal

Ich heb da gelyckx soo veel te doen mit Bitchaaren der midvanderen
 Hettisen, ende andere dat noch niet van myne Instructie ofte Com
 missie hebben Commen by der hant neemē, waer van sich veel vrom
 startgens Opnbaeren. —

De. Grlieft myne gebudemisse aan myn zier van diem in te doen
 dat ic ucl zyn E. Instructie schryue is by gebreck van matitje en
 om Reederen soo ic schreue setuors zolde aanroeren daer van
 noch gien volcomen, bewijs en hilt des betit gelaafin totand.
 gelegentheit en vertrouwe dat zyn E. sijn mit Advysen vand
 G. H. G. m. raal vinnoucht sal houwen endz desen in v. C. Regard
 dient om niet in gebreeken te blyden van v. C. missive te beantwoorde.

Ick roinſecten d' Eer te gemieten door myn heer van diem in off v'e dat
mitten eerſten rot Japan en Meſt met Coffers en een ſtay Comp^s
ſour van lackwerck tot myn in dienst mocht hi Comen hier met
souw myn groote vruntſchap, geſchieden en ſtaan te verſchuldige
Iſoo myne huysvrouws Boſſe plat begrit te worden en zy ſchroomich-
is, v'e om Contant aan te ſprecke. Soo is myn verſouck dat ſy met
hit selue voorſoo veel van doen heft onder hant ſchryft geaccom-
modiert wort, waer mit myn vruntſchap. Sal geſchieden en
voor goede Betalinge ſtricken ſonder anders roetst godt almacht-
tich niſſen v'e lube huysvrouw ende goede vrunden mede genade
van godt bevoolen. Actum Amboyna Aoy xxiiiij Apryl A^o
xvj. xxxv.

ende h' Accolay gont
in Banda.

Erentveſte wyſe voorſiemighe ſeer diſcrete Heere

Deſin dient v'nylyck om den Neffins gaande van ſyn Eⁿ heere
Radin van India te accompanieeren die wy niet in hebben wille naer
laaten om v'e daar v'nydelyck te dienen op den ontfangt des ſchiff
toe te ſenden veel Reden in te mouirren. Tullin om Cortheys des
lyts naar laaten te mer alsoo v'e all's d'ien aangaende in gem:
miſſive ter matrice dienen ſult bevinden, waer aan ons vorder
ge'dragen

om die ſaacke' wilte ſporden hebben goet gevonden. Claes van geldeer
mit ten talle mit 5 Mardyc kers die mitten eerſten weer om ver
wachten daartoe aff te ſenden. Sonder Isrlus ſouden hem hier geſonden
ſit bin om ons ſoe van him als Capt op ſeram ende goram te dienen.

Iſoo ons hier doort verſinden v'anscherpen ende Jachten volgens d'ordre
van zyn Eⁿ beoot v'nde ten aansien dat noch mede doertich ſmet
wel gemant en verſien tot de ouer geblegen xxxv yant voorleden
Gaas ſyn toe gecomin ſalt ons gulalyck doerlyck wiſen van
hier Jachten tot beſendinge van ſeram ende goram als roek tot
wider om ſenden uwer ſopratin aff te ſenden ver haluen mden.
Raat goet gevonden v'e aante ſchryuen dat het Jacht het werck
de ſengste beſendinge van v'e quartieren ſal doen ſoo ras

Mogelyck sy verwaarts Coome om myn Reys daar mids
naer Banda te Voorderen en v. E. Synne Sold^{ts} voerom toe ge
bracht worde daer anders ter Contraryken minsten twee Jachten
toe solden moeten gebruycken, ende de besettinge hier mit beboort
waarge noomin sal Comin worden, sulcx wy voor alle andere
saacken moeten bevoorderen oorsaack de vreemdelingen groote quon
tityt nagelen by malcander hebben ende alsoo syn v. E. myn in keur
stelt mit soo danigen schuy vandaar te noogen vertrecken als
myn goet dunct soude ons oordeels ondrse reyse achter om te doen
den Arent het bequaemste wijzen der halien v. E. sich tot de
eerste besindinge vande Briten horen dat wy verhoopen daer
gearriveert sal wijzen sal comendienen

Jacht de son en wijst mit een salou, onder Commande vande
v. E. Harman Gerritsen naar maccasser achter Borneo om af
gesonden hebben verrom ditrewaarts gedep. seiert alsoo wt de
Advysen van syn v. E. bevinde van mirninge is noch eenige Jachten
ditrewaats te sullen senden gemelte Jachten verclaren op gebro
te syn door oorsaack veel specker en dodden hadden waar vnder
haaren Commandeur als oock om dat volgens belofte van syn v. E.
geen secours in vernaamin hoer danigendant sy hier over sullen
bifamin wert den tyt leeren.

Heer Broickom Gouvernir ouer de Molucquo is hier den xxij
deser mit Jacht Oer goes geart weert die, soo ras wtisch gereset
van hier detwaarts (gesonden seq) vertreckt drie ander scheepen
syn voor desen detrewaats gesonden maar sullen voor syn arrive
ment aldaer vestrecken wijzen

By vertrouwen v. E. niffins ons sal hebben geboopt dat de starcke
Lucilla vermestert zouden syn gevoorden sulcx goet almachtich
voordesemaal mit en heeft gelieft twerck tingeelen door de over
gebleuen vreemdelingen is wtter houwin, alsook door verament
sreekte Berbery. fluyck loop ende ander ongeballen daar beniffens
door verschijde schilmsc overloopers gediscourageert ende haer
altyt onse voorgenoome diseynen ontdeekt syn geworden, en alsoo
wil sagen dat wt dese belegeringe mit veel goets en soyde broyen
hebben goet gevonden, soo veel nagelboamen mids Bocht van
Caybobbo te Distruirren, als mogelyk wijzen zouden, sulcx soodanigh
gesuccideert sy, dat uk mit de Amboyseser seramiser ende onge

vaar 125. Soldaten van vC ende onse quarmissen xv.
Nigeryen verbrantende alle haer vrucht boom en geraseert
het boren die in soo danigen nimmichte ende dicke waeren dat
het ongrlooslyck souw schynen. zomen daar vande roarselt
verhaalden. het voordere bericht sal vC op ons daar Comin
byt Journaal ouer gelevert worden. Sulcx mi niet en Can geschied
alfootsilub ach syn vC gesonden moet worden hier geen assisten
genouch bequarm om te schryven hebben en vander saaken
voorvallen.

Soo wy vermynen sal d'Heer van ^{Huylt} diesen nacht mit het schip
bueren vertrecken de nagelen die daar mit gesonden worden
Comin geen twee hondert baar haalen.
Wy hebben tegenwoordich verschryde orangg van Huetoe aant
Castiel de meste kist. Over selus syn ons wederom toe gevoatt
en souden ons diesen gaaren doen geloouen waanneer d'Heer van
Huylt vertraken sal wesen ende sachte middelen gebruyct
vander haer sullen volgen. Spakialy is om synne schulden te
ginn ende andere tot aff koomen. te amirieren opt Comptour
Alutto in versueckeringe gestelt het vervolck teert den tyt
waanneer by male andere den syn sullen vC van alles bericht
doen. het gewas der nagelen vertoont is schoon. namintke
op serach daar wy hoopen roymich plucken sullen ende soode
huetisen wil vullen. de Jonguen mit de Cous opt hooft buys
keeren.

Hoe danick hier tegen Reobol geprosideert wort sal vC voordesen
hebben verstaen en alsoo hy ons bericht dat volgens enige
dirwaarts gesonden documenten houdende aan Jan Westhoff
byn achteren is ende synne goederen in handen heeft versouct
hy aan vC een letter in synn fauour te willen schrygen. dat synne
saake gevordert mogen worden teene dat noch daar heeft
by venditie mocht vercocht worden. waer mit de Crediteure
en hem vrentschap sal geschieden. voorders te prolongeer
sal den tyt voor deze maal niet toe laaten. maar sullen
diesen eynden ende vC.

Grentveste wyse voorsieniche seer discrete Heere sampt
us vC lieft synn beveelen inde genade van Godt almachtich
Actum Amst. mt Cast. victoria Aoy xxv April
xvj. xxv.

Eersame voorsunige seer discrete s^r Frans Leenders Valet

Desen dient tot geenen anderen als aendlyck om v^e te laeten wetendat wy mit die van hennichelouw ende Nauw by Nauw zyn bevreemcht in voegen dat zij als wessende onder daanich vanden Comick van Kasse, mit v^e missins hem sulken gehoorsamin. Ende alles prestaren sulcx d'onderdanich vant Castel schuldich zyn derhaluen. Sal v^e haer alle vrantschap bewysen doech daerom Niether min een oogh mit sijl houden. alsoe ons moogen niet te seer en moekin vertrouwen.

Ende alsoe wy verstaan dat by v^e sommige overloopers zyn verschaen sullen v^e ondersoucken wie van hennichelouy Nauw en Bynauw sy om v^e daar naer mit Reracxeeren te Rechten

De slavin van ourien Assaloulo oft larucquo zouden goet vinden tot naerder gelegentheit by v^e te houden. V^e kan haer aanseggen soe sy onse gunst ende genade begeeren alvooren eenige frecken en van trouw moekin bihooren dat is gevangens oft hoofden van onse vyanden haalin waar door de haere wederom zullen becomen en genade verwoeren. Zonder sulcx Conyn haer niet vertrouwen. Out C^o Advys werst voorsuchtich niet licht verdich in gelooven.

Deze Inwoonders zyn wil genagen om Cackialys schulden te betals der haluen waar goet dat by biquaamvitt de Coopman mit de Schaal van huetoe haalden ende ymapt van Cackialys vock mit gmg om syne schulden op te souken de bitalinge te voorderen. het waar goet dat enig Contant mit genoomen woert op oft noch enig verschot waar dit alles mede haest bevoorderen die van Ourien Assaloulo ende larucquo tot devoir aanmanen sal de Conyn dienst geschuden, sonder anders werst gegroet Actum Amboyna. Ady inij May A^o xvij. xxxv.

Aenden Commande
Valet. Egerghide door
hennichelouwe

Eersame voorsunighe seer discrete

Desen dient tot Antwoort van v^e Missive op hiden C^o salouy ontf. Doe Campan door v^e op gesonden is hier gecomin die vercocht sal worden waar van t^e Prosidido tot Employ van verversing. voor v^e volck sal toe gesonden worden. Dr vyf slaven ende slavin zullen hier aan houden tot naerder gelegentheit en soo eenige eygenars verschynen sullen. ^{over}erret

by haar Informieren of de Credantanten haare Meesters zyn sulcx V.E. daar oock sullen onderstaan Ende niet Lat se loos ymant Relacxeeren maar veel suver soo V.E. dunct haer vrouck ongerechtich sy. tselue herrewaarts aan Zeyvoeren op dat d' H^e Gouverneur daer van kennisse Mach hebben

Volgens op Gisteren toe gesonden Advijs Bruss sullen d' Prinsipale Orangge van Nauw Nauw by nauw ende heimichelou voor V.E. verschynen ende naar Apparentis haare verloopene slaven wivrom pretindeeren soo sulcx geschiet sal V.E. haar met vrient schap bijegenen ende aan seggen dat vande vrede tusschen haer ende ons gemect voort versenden der selue geen kennishich ghadt doock niet en weet off haer off onse vanden slaven syn

Wij Soo verstaen de Vreendelingen mit eenige vaertuych van ouercom ende sommige van hullo derwaarts vaeren sult in allen deelen dienaangaende V.E. Instructie volgen sonder ymant te ontsien Ja alwaert dat Boelange selft gaam ende enige pretentie op verouert vaertuych ofte goederen maecte, soo en sult hem geen gehoor geven wyl daer staan die van sipils ten waer dat zijn Plasiel vanden Coopman vander voort off seroy verthoont wirdt

In aansien dat V.E. verlegensyt om Nyn vaertuych daar met mrent goede dienst niffins de salouy te Connen doen so roopt V.E. toe gistaen d' Arangb van hullo te mogen haalen ouens dien wort V.E. door last vande H^e Gouverneur gelycke arang bay van laruequo toe gesonden om V.E. daar van bedienen

By sullen zorg dragen dat die van laruequo mit eenige Vaertuych ter siluer Plaats verschynen om alsoo te beter hit vaerwaater te becommieren ende soot mogelyck sy sullen di swarte Burgers mitien Arangbay derwaarts sende

V.E. zytin hoogsten gerecommandeert dese nieuwe onderdaanen vrendelycken te bijegenen ende haar aan te maanen tot be hoorlyck devoir sijn dat sy ons bij hoorden getuygenis van op rechticheyt te betoonen dat gevoughet mit eenige gevangenen off hoofden vandes Quimilaba onderdaanen Conin Effectueel

By geval salt goet inde Noodich wesen V.E. die van ourun ende Assa loelo tot gehoorsadmeht aan maent haer miduseerende yltwes marckilycx op den Quimilaba wt te rechten waer door sy wederom in genade souden Conin aan genoomin worden

ende Lullix doende haar macht verseeckeren. Perdoen becomen
 sullin. Om dit voluit werck te stillen Lullin v. C. tsilic. doorden.
 Marmgo van ourienta loelo wesende een orangg. van Assabelo
 brest bevoorderen alsoo ick wil voerseckert zij dat desiman ons
 trouw is ende door pres gevlucht v. C. sal naar gemelde Person.
 vernemmen en hem alles goets wt onsen naim toe seggen en soo
 hier wil koomen op v. C. toe segginge hy sal ons wyde om wesen.
 v. C. wirt ten hoogsten gerecommandert ten desien doehand
 niet te doen hebt dese en andere dienstander Comis. wel te be-
 hartighen alsoo ons daaraan ten hoogsten is gelegen ende dese
 Aliantie ons meerder Vrycht sal geven als essen waerwants
 soo mit haar in Oorlogge moesten blyven der haluen sult dese.
 Recommandatie in achttinge nemen. v. aff gesunde salout.
 Zal volgen soo ras geholpen zy mit haest mit Casteel
 Amboyna Ady 4. May xvj. xxxv.

d. h. presidentotten
 in de molucque

Trentveste wyse Voorsumiche Leer Discrete Heere

Zijn duint tot ginnen Anderen als allernelyck om v. C. te begroeten
 tot noch toe en heb ick geen occasie gehad om aan v. C. te schryven
 of myn vertreck van hier had ick op v. C. missive wel behooren
 te antwoorden. maar wort myn belyck door doodelycke siechten
 daar by eenige onlusten. ende onverdregelycke in pertinentie
 van panden hiweel des myne mondelycke onschult door v. C. mar-
 dyckers heb laat in doen. sulcx ick vastelyck gelouue sy wil
 suende mynne Indispositie sal syn geschiet

Is seecker v. C. syt verlangende hoet mit onsen oorlogge ende stant
 alhier sal aff geloupen wesen. daar ouer veel pampier vuylte.
 maken sal onnodich zyn. door oorsaack v. C. vande E. H. Breckom
 als wifende hier eruaaren hit gepasseerde mit langh en brest
 sult Comen verstaan. waer aan ons voor der gedragen eenel
 mit dit seggen soo wy mit de Lochoesen in voorigen stant waren
 gublioen wy souden seeckerlyck mistier vande Placts geword
 hebben. sulcx ons nu door de mit mygh vudige besettinge.

Bijstinghe der wirgen biliet is en d' vredeindelingen d' onse
soo veel wt haar bukten wercken te doen gaven dat het
Grmsipaale lichaam niet en hebben Conuen aantasten
als eenlyck mit sommige schoofte Canon, bommun oft gra-
natin doch soo ouwt zy, dat ons dien aengaande met veel en
houwen te Roemyn

Wy maaken dat voor ons op dese plaatse der dyspect als eere te
haalen was hebben goet gevonden de destructie der nagelen
vrucht boomen by des hant te Nimin, die soo danich gesucred
dat mit allen, allen wat vonden Conuen. Schoon genraect
hebben, maar II. bekende ende 4 onbekende Negerijs mede.
Bocht van bobyt mede Assche geleght soo dat maar eenly
de Negerij loekis ende hoe langh verschoont is gebleuen.
het getal der boomen, als oock haar dicket en groote is onge-
looflyck. Soo dat vertrouwen, daar in goet dienst gedaan
hebben en ten waarden onlust der amboynesen die voor Lucella
de Soek lustich wt gehouden hadden wy zouden d' twee gemette
Plaatsen, mit verschoont hebben, sulcx — door genouwsame
Murtinatie hebbe moethen nael laatin, tis hier goet betert
soo danich gestelt dat wy d' Amboynesen in sommige saaken
moeten believen ende noch onfidiger om yetwys met hardich
te Corrigeren, het landt Huello hebben in een troe beloesen
staat bevonden, Int generaal waaren de wapenen tegens
ons wt woerende gesendert Tannaruttoemessen mit onge-
vaar soo van synen onderdaanen, doch hebbe de saacke door
Godes genade soo veer gebracht dat die van sipeL daar sike-
Bocht langh onthouwen heeft mit vñ Negerijs aff gecome
is, sulcx het mirrendeel van Mamalo en Gerns Negerijs
oock belouen, die van Nauw by Nauw Hennezza hebbe
haar ontrijt gebiet, vant fort begeuen, waar by die van
ourien en affalou lo gevluht waaren naar Lissuid begeuen
hebben, sulcx haer de vreesse voor die van hemme hylde veer
voersaect, doch hebben wy ynicht te verliesen alsoo haer nagel
bossen ende vrucht boomen vernielt sijn hier soo wel als daar
by delars souden wijen.

Esal p. vonden verstaen het gestreck van A. van
hewoel noedanich hy hier in myn Regaert gehandelt heeft

te Leeren sulcx haare geligheyt tegenwoordich niet toe
en laat. Maar dit is ist hiet, hiet syn haare moorsche rancten
ende misnoegen, dat sy neemren ter oorsaack die van hemithela
mit ons en Rossimive geconmigeert zyn, daar by v o v gelet
moet worden des sult hiear indrucken, dat haare sulten aange,
naem behoort te roisen ter oorsaack syde quaid willige aff
vallen, ons en haare trouzo bilouen, soolange syt anders ver
staan. Comen mit anders besluyten, dan datter geenen goede
grondt en is.

Dat eenige obstacelen, souden vallen over tweegeen daar aan hebt
wy niet getwyfelt alsoo der mooren valshelyt groot is. Echter
moeten v o en s. Outhoorn devour doen haare tot wil doen
aan raden, ende hunde dreygeminten. Van Essenwarwanie
tot het hooft stacken, Capt hietoc wil aan seggen dat hy op syn
spraken heeft te litten.

Ich vermen binnē 6 a viij dagen ten langsten, daar te wesen als
waamir op syns panden gelet sal worden d'antwoort op syn
versouck is behoortlyck by v wederleijt

De persoon door Boelange mit ons consent naar lochoe Combello
in lissidie gesonden en mit aan quimilara om te hooren wat
naerder wegen haare versouck geresolveert hadden, geven
ons gans geelt Coyntimint alsoo w o den Naem Van quimil
lara rapport doen ende niet vande gemelte Negeris oock en
Comen hem geen gehoor geven soolange hyde vreemde linge
admittiert des sal het best syn dat al zyn resteerende Nagel
boomen Sipagget tegens dat wircomen.

W sal Boelange aan seggen te willen voorderen dat de luyden af
kognen alsoo mit gaerne mit practiens gepayt souden zyn
doet verstaan van ouerloopers dat dagelz nagele verwoert worden
dat aan gaat den rys in Baalen brenide mēde niet soo goet als gesejt
wordt, des sultet hem voor 3 R. geven

O v versouck is gelet en wort v vergunt mēde naar Banda
te moogen vertrecken, waarnaach v hebt te Regulieren
soot sich laat aansien sal v d' hiear gouverneit den Coop
man Siroyc tot en verlosser toe zenden alsoo vertrouwen
over hiettesen humeur best bekent is, Doesen oock beter

mit himals eynde Baso gedient sullen zyn dit p. Advys
 onder en tusschen draecht zorge dat den dienst der Comp^{te} ter
 wyl noch daar zyn bi hoorlycken waargenomin wert, bejegent
 Boerlangh mit alle vruetschap. —
 Alsoe de saloup, wecom van haaren tocht gecomin is salt noch dich —
 wifen ontrent lebelirwo ende tsecht goede wacht gehouden wort
 Sonder anders, weest gearoet Actum Amboyna desen xx May
 1635.

dh. Gouverneur
 deutchom

Lie zentveste Manhafte wijze voorsienighe seer
 discreete Heere. —

Sijn Heere op gisteren den Heere sijn wy geluckelyck ongevaarmid,
 doch voor de kalckhouen gearriveert doch door Contrariswint
 ende stroom mit voordr Comin konin, des genootsaect mit gat
 vande eerste Spers te setten waer ontrent wyden Commandeur
 Abel met Mocha t Jacht de maen en haar by hi bin saloup
 gevonden, hebben, die ons aan boort quam in haar excusete ende
 Daer gecomin te wifen, door noot alsoe de maen onmogelyck was
 sich selfs te redder ende Mocha, algerets geattestert hadde mit
 de saloup Conden sijn soo damigen geval geen in dienst doen der
 haluen genootsaect de voornoemde Jachten, ende saloup mede
 naar assaloub te neemyn, om haar van allis tgeene doenlyck
 was te versien din xij. d^o sijn op gem. plaetse gearriveert ende
 soo damige ordre gestelt dat mocha des selfden avondts mit een
 saloup naar voorige bisech plaets wederom is vertrocken de
 Maen sal morgen vroeck volgen d^o twee saloupen sullen haar
 soo ras toe zinden als doenlyck is Ni gepatnam sal tot de
 nardder ordre, alsoe sijn volck eerst veruytscht dient har moeten
 blyven van batavia. Can geen volck gemust worden, het is bedroeft
 asmin den desolatin staet vant volck aan siet der haluen
 heb haar belooft d^o te schryven ende te versoucken dat speerlangh
 mogen vervangen worden. daer toe d^o middel sal moeten souck
 de starlartick van hier vertrecken, den daer heb op het

Strand van Sualolo aanlandt doen smyten het volck
mit de bagagie op batavia doen over gaan op de star geen langer
tyt te doen verslyten, alsoo verstaan den Arendt noch niet ge
arrivert en is myns gerdeels, waar onder Correctie dienst is
dat de star alsoo t silus volck wel ververst heeft mitten arden
naar Comello gesonden wirt en aldaar mit gemitte Tachten
so a xijj dagen kruysten tot dat V E tot verlossing van
Mocha en Maan Nigepatnam en perrin Tacht sondet
sonder dat sien ick niet dat V E de bysettinge sal Continueere
alsoo de silus Tachten, noodich gerepareert dien in Qualyck
bouen water te houden zyn, dat C Advys alsoo ick de saak te
soo inder daat bi vande de timmer Pluyden dien in bestraft alsoo
di schuyt vande star soo gesholpen hebben da drie man de
silus mit droog Comite houwen soo dat wij ons volck doort
leek vaartuyt di doot mooren en d Armu menschen nummer
myer rust hebben.

Goetbyn soo Capt Frans en Sterman verclaaren is niet langer
bouen water te houden derhalven Int wil neemen van V E
Capt Frans bi last hebben alsoo hier wil gemist Can worden
mit Bat: naar Nauw te loopen om het geschut en al
ander noot windcheeden over te neemen soo verstaan maken
swaerichyt in Amboyna te Comin alsoot onder de foctemast
soo duyckers verclaaren gants opgegeven is tegeens V E wegens
syn versenden gelieft te ordonnieren sal hy hebben te volgen
en C: star verwachten.

Alsoo Schipper Storn synen Barbier aan Mocha heeft over gelangt
sal van een ander versien dien in d Commandeur abel Oersouck
alsoo sieck is eenige Botter mit bytaakende te mogen gemieten myn
hurre V E sal oetwys voor sueten ende benaude herten dien in
te senden alsoo bi vinden den noot sulcx ten hoogisten vereyscht
Wt het Tacht Bat: hebben tot noot draft van t Tacht mocha
300 te kruyt gelicht, dit p: Memorij

Nigepatnam sullen voor tscijt mit een zalouze leggen batavia
in plaets van Goetbyn, daer by een orangbay bynaar hen,
m: hi lo ende voor der plaetsen de wacht te houwen de ander
zalouze sullen wicrom naar huetto Lamma senden alsoo vordel
dat soo noodich als yetwes is

ons volck becomen hier goede verversinge ende worden vande
 Inwoonderen wel onthlaelt die van L'Arceko Comin hier op
 stondt mit een deel Crauvoin, ik denck om haar volck te haalen
 het vervolck, leert den tyt

U g'lieve Schypp'rs steeven te L'Arceko dat den Ady die wer
 som vant Cast' herwaarts, sal brengen alker by de voorige
 aanlandt op legge omme alsoo teminder tyt te versuymen.
 Hier mede

Leventveste Manhatté wyse vorsiemighe Leerdiscet
 Heere, Beveelende v' onder de genadege protectie des alder
 hoogsten Act mit schip Batavia ter zeede Hemmelo Ady
 xj Juny xvj: xxxv.

Aen de h^o
 Gouverneur deutchon

Leventveste wyse vorsiemighe seer disereten Heere

Ik in twyffel mit off v' sal p' + Tacht de Staryonse
 missie ontfangen hebben, waar aan ons tot dat Deser ge-
 dragen.

Volgens ordre sal v' op gystiren door den vaandrich Commandeeren
 op huettoe Lamma de vertooringe vant Tacht den Arendt sign geworden
 die op h'oren ontrent den avont v'orde Redout van huettoe ge'rrweert
 is Berhaluen niet Comin naar laatin, de missie vande E. H. Accolay
 altoe vol mit van in pottatie is v' toe te senden te geene daar op te
 h'ort sullen inder yll verwachten.

Mit leet wesen hebben gesien dat d' E. H. Accolay het Tacht den arent
 sonder enige Provisie herwaarts si not niett gentaande dat roet
 syme saloatin van herte te verwachten, h'ort, daarommits voor
 hadde bihooren te sorgen, ende te Considereren dat v' de selue
 tot syme ontlaffinge soo veel m'riden gesijst hadden, des vol
 bi hoorlyck had gewert h'it schip, voor de h'ue geprovideert
 hadde sulcx niet gedaen, h'ort, maar is gem: schip, voort
 schryps volck g'ien maant versien der halve int g' nootsaacht sullen
 wijen wordi sepaten en omslach ons vant Comptour en Tachtin.

te Provideeren, waar van Lotie sullen naarlaaten en op ons
wiltrom Raagrecht doen, off daar off hier gebouckt sal worden
Also gem: Gacht maar mit xij water leggers versien is roort vant
Comptoir. Hiutto een legger en varetkens aan gem: se hys ge-
levert daar van Rizeplisie, sal doen trecken. Item van 2
last rys tot provisie der gem: Sold: de restirrende Provisione mogen
sien off vant Gacht Bat: ende Gote hyn becomen Comen
Namintlyck een vat vlets twee vatin Speck ende 7: L. Camen
araeg om ten minstn een half muts quē daaghs te Comen geve
soo y: twee ouerschiet sal niet verlabren zyn maar de Com: —
te goede Comen, alsoo den Arendt doch geprovideert sal moeten
worden.

De gelieve Lyn. Gachten C: gelegentheit toe te senden. Igeene hier
houen gemilt rot de selue gelocht is off p: faulte vandiensouwen
tsiluck door versuyn, moeten deroch en misnoegen Causeeren
alsoot haare noodich vandoen hebben

Comptoir. Alhier sal noodich van vleys speck en Rys versien
oeten, alsoo maar ontrent 1: last vuylen rys ende 1: L: te
vleys en speck is restirren der haluen voor hutto en Hiutto.
Lamma gesorgh dient vortek. Plaetse myns oordeels mit door
ien maant off twee als nu geschiet ende behoorden versien te wesen
maar ten minste voor ien half Jaar en meer alsoo de mirnigh —
vredige besindinge dickmaals in ander gelegentheden, hinder by
breken. Daar op V: sal gelieven te letten vandesen nacht is
S: Gouthoorn op hutto verscheem in verthoornide eenige nagelen
vochtich ende getarpeert mit Coelange en sturken die die van
Nawo en Hemmi hulo om te te viren hadden aff gebracht die —
naar goede vermaninge ten minstn dienst der Com: roeder
hebben gesonden. Ten haare bryde tot geve en neem en voor
ditmaalt aan gemant

Die van Essen waerwaniet vonden haare geneegen tot aff Comen
der halven, gisteren avondt inde logie gesonden en Ernstlyck
laaten versouken dat uk tot maandach vort wachten als
waermer de hoofden vande Cleene Nigerye by malcanderen
souden roesen. en gelyckelyck by my comen daar op haare
antwoordt dat maar een lock naartschep wachten ende
dan datlyck wilder vertrecken wat hier of volgen wilt
wilt den tyt leeren

Den Quimilata heeft door Teelata van Boelang derwaerts
 gesonden eendach oft twee geleiden vandaar gecombin laatin
 wortin, dat gans genegen is tot een vrede en mit myn dien aan te
 gaande soucht te spreken vertrouwende dat den nieuwen gouv.
 him daer toe sal laatin, vanden voorder verest hy secretelyk
 alsoo him gelast was te swygen en om geemiger oorsaack te ver-
 haalen den moitwil vande vreedelinge diessy mit minen haerder
 schulden plingen. Ja haer niet in ontzien de luden rot des
 Quimitahas huys te haalen, en voor slaven aan te taffen soo
 niet wicrom en Restitueerde t'geene dat genootin hebben oft
 mit nagelin te bevaalen, wesshaluen wil niet vreempen
 waer Daatsy een ander Resolutie namin, hy seght waerachtich
 te wesen dat lelyatta him geseht heeft liever mit ons wilde
 bivredigen dan soo danigen smaat te lyden, en niet anders wenscht
 dan mit onse hulpe de vreedelinge te mogen verdryven

Hy seght Te:ela wicrom te sullen verachten daer op alha
 Ziel dit moorsche Craetgens schynen gelet deent endemyns
 vordels noodich waer dat Mons: huilt voor eenige dagen hier
 quam om op tselue te letten ende te onderstaan, wat hier van
 souw mogen wesen, den orangg, boelangh. Presintceert selfs
 naar loe her te gaen en alse te onder saucken oft rot een gelet
 hart Compt oft mit

Volgens ordere ist Tacht Bat: by Coetchyn gearrweert dege,
 pratnam, heeft de voor gedaan om op t seyt de Comin maad is
 tot nochtot niet verscheenen, soo dat vreesse verdreven sal wesen
 roy vanden noodich schyffers frans op den arent alsoo achter om
 bevreden is, ouer te laatin gaan vande des selfs schyffers een
 bedaat man wifende tot dat weer Comin soo lange op bat:
 te bivredin, waer op v' Advys verwachten. Sonder anders
 sullen eyndic en V.E.

L. Grentveste wyse voorsienige Leer discrete. Heere beveelen
 inde Genadige protectie des Alder Hooghsten Actum
 mit Schip Batavia ter Reede Hemihelo desen xvij: Junij
 xvj. xxxv.

Aen Gouverneur Deutecom.
met Schipper Schalken

rentle wyse voorsienige seer discrete Heere

Desen dient eennelyck om V.E.G. schipper sasker
te laeten witen, dat wy mit den Arent ende Sa Souz op xvj July-
voort fort Nassouw Zyn gearriveert

Sin xijij veretrocken van Seram Lauwt daar
vande Inwoonders vrendelyck onthaalt worden doch niet soo off
bleven soo langt daar waaren mit vrees bevangen, gemirck die
van Bactit haar roys maackte noch vier schepen ende mide toom,
sich Corcorren achter waeren hit wilek die vant Eylant soo
damigen verbaest:ijt toe bracht dat sy op schoonen middach met
miter, dan 40 a 50 Corcorren, Arangb: ende ander vaarfuyck, naer
kiffing's ouer staacken, daar sy daer tot ons ver treck ont houden,
en nu sonder twijffel wederom gekeert sijn

2^e Naar Gooram gesonden Boode Quamin door
vresse haar Nigerie sonder en tusschen afgedoopen souzworden
widerom soo dat raar niet gesprocken hadde doch door Corcorren
of champans die van daar quamin tot redelyck heyt laaten ach
Raaden.

Die van Quill moerij quillison syn op kiffing
verscheen doch niet aan boert gecomin. Echter beloof geke hostelt
trgens Banda oft onsen staet te toonen, maar haet ter Contrarie
Niffins ander onse by gelegen onderdaanen, als vrienden ende boert
genooten sulken laaten vriden het vervolk leert den tyt

Die van Bactit hebben gewilgert, by ons te Comen daar vande
twerde maal den orangg Bactit (die sich vermat haar te roegen
ende vande Bandan desen, te doen separeeren) naar toe gesonden is
doch door syn lange wechtin den besittentijt oer trecken synde
hebben reys ge door dert ende haar gelaet dheer Gouverneur in
Banda rapoort te doen.

Wy hebben ons dijkmaals beclacht de Mardycers mit haar Conter
mit mit gecomin hadden also onse verscheide Corcorren Champans
gewis mit haare vollen last ontrent Sha liff batta hattouroe ende
jander plaiten si gemoet gecomin zyn op desilue is sacht gemaect
maar niet becomen sulcx onse timist van ver l bergyt vaarfuyck
kilet heeft, doch dient sy Nota om mit toe Comende op te letten

De wy het keek schip ende Quade masten mit gevreesst hadden souwen
 in 10 a 12 dagen erlanght hebben, dit is een goet vaarwater voor
 groote ende kleine schepen,

Bytostin den Grooten Roock of Bocht hebben wij een Corcorren
 gialolos van Batsian gevonden deselve presentatden ons haaren
 dienst dese onse bevrynde vrienden Geminons seckerlyt Jaarlycx
 op den Naem van paporn besoutken en veynsen haer waemer by
 ons syn vrienden te wesen, deselve rapporteiden dat Citilly seborn
 by den Geminck van tarnation in een aansunlycke quargie gebruyt
 wort, Item dat ic en anderen Quimilaha gesonden soude worden
 en dat mitz was soude eendach of twee geleeden door die van hattouwe
 verstaan hebben, dat de orangg van Lochoe mit twee Corcorren
 of sabbatta gearriveert waeren, wat daar van sy sal vE apparent
 overoust wesen,

De Gine vE door Mons Hulst ende orangg Boelang & Gden
 Quimilaha sal hebben vertricht verlancht ons te hooren, soo
 my van verscheyde gesragt is, soude den Quimilaha niet anders
 gesocht hebben, als een goet accort te maken om te houwen dat
 restreden, ende de boosgaadige vreemdeclingen vanden halste weeren,
 sal vE vernoomen hebben

Wat int Rijgart vanden van Capza ende Scavillie sal ver
 richtet sijn sullen op ons daar comen vernemen roy willen ten
 hooghten recommendeeren dis van hemmickelo soo veel aan te haalen
 als mogelyck is.

De Sacht Batavia vorenstrin tasman op myn daar wesen totsynne meer
 der verseckerings alsoo bequam ancker grond tusseken aerangl
 inde kelange gevonden heeft, by sich te hebben, sulcx hi m bellet
 is op vE te versoucken alsoo de berrittinge ten aansien vande vrede
 op hette mit saloupen waer gecomen kan worden en sulcx
 Sacht daar niet germployert in wordt waer mit Quaet
 als wifende eenen droars dryver voor af naar Bat. gesonden,
 wort vE saloupe sullen mitten Gersten terugge senden sulcx door
 Abilith van hartwier alsoo mit deselue eersten gaaren naar port
 Ron en Ay soude gaan, belet h' wort,

Alles is hier in goeden doen dat godt gese lange te mogen dueren O' Her

Acco Jay doet v. C. mit de vrienden groet. In waaraan gacht geene
van v. C. Comptoir tot laste van Banda hem is toe gesonden
daar op sal v. C. myn Comste gedient worden. Doot C. Avys
sonder Anders zullen v. C.
Erentfeste Manhafte royse voorzumeniche seer dyser
heere Beveelen inde Oghade van Godt Almachtich Actum
Mera Int Fort Nassouw desen.

In h. Oude en
deurleem

Erentfeste royse voorzumenige. Leer discrete Heere

Desen dient tot geene. Anderen dan om desentfens Grande
Memorie te accompangeeren die ick gemint hadde. v. C. op sluytende selve
tot te sinnen zuten door voorvallende occasie voor dato deses niet heeft comin
geschieden. v. C. sal de selve niet anders gelieven te acceptieren al in voegen
dat het gemintioneerde niet vursanders toeh is te deereende, ende voort
Comende als uyt eenen gorden yver, ende gini genetheyt die ick de Comst
volgens slichtt zyn toe dragende. des geoordeelt selve alsoo naar Consuetie
te behooren, daar van v. C. sich naar zyn wet geval eandieren

Sersalou van hattimurthi is hier gearriveert waar by verstaen dat daer
alles wort gaat ende den orangas Onin genegen is tot de destructie van
Nooten bus op ter foelen, waar op v. C. niet in gelust te slaapen, maar
selve als oock de tobessin straffe soe ras v. C. gelegen Compt by der hant
te nemen. Daar toe de Riviere die daar geroest is mit 50 a 60 sold;
ende 5 a 6 Corcorren want Gastir of volassers wel schynt te meli
nieren, ende op dat v. C. sien kan wat den Sargant dienaangaande aviseert
wort v. C. de missive toe gesonden.

Du van Capra en lea oery verstaen wy dat op huetto lamma Comin en
vri goedt sijn trecken. Ja haare nagiten bequimen te presentieren
doech hi bben sy saampt die van huetto lamma. Ieresolueert dat geene
Nagiten ^{op huetto} willen bringen oft leveren derhalven ge nootsaackit serooy
di vwaart te sinnen. gemint een Express Corporaal daar toe oft geson
hadden. Serrooy verclaart op zyn werrom Comin dat Talbercko bressie
zync huysvrouw afgesonden en zyn oft Comin verseeckert hadden
Ghem dat serrooy mijn wilde versucken dat geen quade rapoorten
laande h. Generaal zouden willen doen missens andere protestatio
zoo dat sich alles Better aan stelt als gedaacht hadden. 3 1/2 Bhaan.

Deurwe Nagelen heeft zy ontfangen ende goede. *P.* zy weerom
 laatin gaan om te drooggen.
 Deo des n. Assistent ouerleden is z al Noodich wijfen dat *V.C.* mitten
 eerstin een in anderen zent op dat hy gestyleert mach werden ende
 mdesen voorvallende Occasie op Hietto Lamma oft huer de Comps dienst
 Preestere.

Abdul Rachman. is weerom naar Ser hoe vertroc. Ick die ons verclaart dat
 of Lucilla een in gintraalin landt dach wort gehouden. ende gans gene
 gin sijn om voor myn vertrect van vrede te sprecken daar toe hy meent
 wort eerst daages Parsoonen niet over Comen des hem te miter tot
 weerom keuten geparst heeft. Ick heb hem geantwoort dat in ons ver
 mogen miten is mit so vien so genachtigen hoop als sy zyn te sprecken
 ende soo sy yetwes versoucken willen haer gesanten aan syn Comogen
 Sinden. daar naar roy oock miten Comen wachten. en haer voor geuen
 Misschien eenlyck is tindeerende op hoop dat de aanstaande vloot sal
 achter blyuen. Ick heb Abdul Rachman geantwoort soo sy getwos
 wulke sijn dat syn Caant Castel sullen vinden. Echter hebben ver
 sacht noch 3 dagen te wullen wachten, welken tyt van darch geexpireert
 is.

De Commedia van die van Essinwarwanie souw *V.C.* vreempt duncken de
 posten en boden loopen vast ouer in witer die ons mit schoone woorden
 pagin ende t. Acomin be looven Echter moeten haer niet te veel ver
 trouwen en daar soo veel als op Capba ordre stillin op hiden belouen
 aff ende by myn te Comen, hi t vervolck sal *V.C.* door t. seroy geavi.
 zeert, Comen worden.

En goede *P.* ty gemballirde Rys dient hier zt eerstin gesonden omme
 daar door hit Contant tot op Coop van Nagelen mit te trecken.

De Nigerges Namintlyck die van sijn t hebben be loof, sorgt te dragen mit
 en dief van Racciasys schulden van dit Moutson. Af betaalt sullen
 worden. waar op haer geantwoort wil verseecker te mogen wesen alwaert
 hy van syn gepar do miter wart Echter tot dat betaalt heeft in hech
 temis sal blyuen.

Wanneer eenich schip naar Banda gaat zal *V.C.* 3 a 4 dosyn Pienangs
 Brekens lamgen soo Clin als groot mit sommige Blaekers
 derwaarts gelieve te sinden alsof daar geen en sijn ende de si lue volgens
 den Inceop, alhier tot miter als en sent Avanse hebbe sien vercompes.

Het ouwt Metaal ver trouwen roy dat *V.C.* geschreyt sal hebben. ende

De Naasten d' Anckers op alangh ende achter melis Houck gelicht
ende gesonden sullen worden.

De de Ammonitio die wy vermitten en Vret de twee met gaande salou-
pen is Competerende hebben hier oft Comptoir gans landt gelaten
daar inden op sunder des siffes wil beter zorgē had mogen dragen

Hijs verhaalt dat 3 Corcorren naar Coack heeft sien overstecken oft
die van quelque Poetty wtrom een Burt sullen hebben wort den
tijt leeren een Corcor lach voor Caylolo ten deelin op geraakt da or
van t' volck him suerde boswaerts in vluchten wy syn seckerly
bericht dat als voor Capra waaren den Conink van Hattouwa
daar binnen was ende door des siffes Pitagaren de saack getreynact
wort

Justiren Ayondt is Sanna lictwemissen saamp de orangg van leaovele
Mamalo ende Capra dat maar gemeene orangg sijn hier gecomin
en haar goet geembare queert haaren treyn is groot mit Gersten
waaren tralaghen nu zal haar moeten Besnoijen ende te Ruggē
sinden het getal ende grooten hoop zal sijn Gemisschien niet roef
gevallin. Echter salt de Compj voorderlyck wesen sy thoonin haere
ondirdanicheyt zulcx ons by alle nabuieren Respectt verorsaact
Bqueens dien verstrecken sy in desen troubilusyn tyden als ostagiers en
ten promynaalen sullen hier door de Nagelen te mitr versackeren
ende al te samen gelyc soo op huettoe lamina als hier en goet begmtsel
hijft in onse handen gaacken de gemoederen versacht ende ten ont
wyft alles eerlangh op den guden voet gebracht worden. daar aen
Compj ten hooghten is gelegen ende in geenindeelen den oorloogh op
dun Boden soolangh him missen Comin te Crysen alsoo doch
alders g'nouch te doen vinden.

In myn verbaal he s'ick d' H' Generaal en Haeren Raaden van
India ten hooghten gerecommandeert de amblauwisen over haar
moordadich sijt te roullen straffen ende alsoo b'kent ten hoogs
noodich is dat tot myn t'nu van onsen staat ten mael in dese
Quartieren een Exemplaare straffe geschiet Zoo salt myn oordeel
Nieuwers Biter p'is daar oft tobo comin geschieden alsoo dese
lugden Qualyck gervasint ende V' niet ontvluchten Comin
tot het Exploet van Amblauw Sullen V' geene giedies man
quieren dit dient v'ni lyck P' Minoris alsoo gaerne souden sien
dat d' e' g' duernde sijn gouerne Cer ende Respectt behaale
mocht der haluen en heb uk mit Comin laaten V' dese gele

gentreijde voor te stellen, ende waar oock niet vreempst oft al d'
Ambognesen sullen hier toe ten aansien dat gode warek is end ooz
hoop van goeden Buijt alpromtten stille trom sonder weetrennen
ymandt over Rompelt Comen worden tot dese tocht ~~tot dese~~
tocht inclineeren des Zullin Gede bidden V.C. symen segen ende
in alles een goede Victorieuze V.C. Compt verleene

Wy hoopende Gachten volgens voorgaande goet vnden met V.C.
missive aande H^e Generaal En Zee te moeten alwoameer volck
Zullin moeten oversetten of provisie over nemen gemirekt voor
ons schrepts volck in Banda, maar voor en macht geprovideert
Zyn ende V.C. ons vol 40 Persoonen Londer enige provisie be-
halve de Swarte toe gevondent hebt V.C. seght dat de Gachten
voort silue volck geprovideert sijn, ende dien volgende van haar
gericht Can worden, hit hadde Better gecomen dat men sulcx
voor Capra mit de soldaaten hadde over doen geven sy sullen om
hit ransoen te behouwen eenen Sluyert Comen liggen ende roy
gebrek sijn dien volgende noch een half last rijs alsoo byt Comptoir
mit en is van moeke gelicht hebt, Het geene kaart sluyten deser
souw mogen voorvallen blyst s^r. seroy gelast V.C. te adviseeren
des sullen ons prepareren ontgens den Avont mit de hulpe
van Godt te vertrecken die ondeen geluckigen voorspoedigen
ende Behoude Reys volverleenen Geschreeven voor Huetto mit
Gacht den darent doo xvij september xvj. xxxv.

A^d h^e Accolij
in Banden

Derentveste wyse voorliemighe seer disc
Heere. -

Desen dient tot geene andere dan om V.C. te bezooet
ende met icnen in alle sijne druchdelycke dringnen geluck ende
voorspoet te wonschen.

Wat aangaat de patronisse V.C. bekent hi be aan gesproock en dood
dr saecke soo bevonden dat sy V.C. voorliemige toegesonde goederen
tot betalinge mit te versoucken des ongetaaden gedacht daar van

voorder vermaante doen, wott V E de mit gegeuen quitatie ende
missiue by desen turruggi gesonden, ick hadde voel gewinscht V E.
in desen als in andere saacken dienste te doen, sulcx naarmails op
V E begeren, sal geschieden. Echter ist sulcx dat geantwoordt
wort soot selue by obligacie wort verhoort ende bewesen beroyt
blyuen de gerichticheyt te voldoen.

Noues is hier niet sonder dandaat des Comp^s saacken Nammentlyk
in Sayouan en Japan goede voortgang te hebben, Item goede
hoopi tot de verlossinge van H^o Nuyts.

Den fiscaal ottens was onverrichter saacken mit synre scheepin.
in Sayouan gearriveert die mit aanlant vaaren mit de boot is
om geworpen ende synre Persoon missens anderre gerontken
hiet welck synre Broeder een droeve tydinge sal veroorsaacke.

D'Heer Mauris vanommiren is voor Extraordnaris Raat mit
landt gecomin en voor Commandeur naar Mossambucquo om
op de Craicken te passen gesonden, D'Heer ottens is naar suratte
om hem vandaar naar de Caye te transporteeren en d'heer gene
raal te ontmoeten doch mit intentie roerom harrewaerts te
keeren.

Door ordre van xvij^o en by Expiratie vandyt vertreckt d'heer
Generaal Brouwer naar vaderlandt in wiens plaats d'
Heer Vandiemer sal succederen wiens doen den almachtigen
Godt synre mittrijcken Segen wil by woonen ende d'heer
Brouwer in saluo gelijden.

Vanden kruvel is wiens verlies vanden Goude Secuw gesusyn,
dyert in gagie ende qualiteyt ende des Secuws schade gestelt
tot dyebetic van d'Heeren xvij^o Item in aminde vandyne
gagie sidert van hier vertrocken tot dat het gouvernment in con
suetudine sijn, daar en bouen in Capabel eenige Ampten te water
te bi diem. & synre voorder saacken hangen noch ongedesideert
ende heeft den fiscus soodamigen Eysch tegeen hem geïnstitueert
dat wil niet vreemden waer hyuorn Buerman worde
Doch ick quierm een beten.

D'Heer's dyen gaan twee vaatgiens een mit olyven ende een mit
Amandellen die V E myne huysvrouw in dank gelijve te neeme
D'Heer hulst is mit schip den Arendt ouer leden ende een vereminte
doot gestorven soot dat wy niet anders Comin Broceden
ghelyen te vergewen.

De Heeren. Broomt hebben hebben Continueren in
 mijn dienst wegens mijn op ontbedinge schijnen seer genijf
 Continueren te wesen.

Alsoe ick om Reden in sonder mijn nochtan te verbieden voor dit Jaar
 Continuere ende misschien oock wil hit naastvolgende soosal
 d'isen afbrecken, en v. E. Naasten breder a. v. seeren. & E.
 Missive syn in handen vande heer Directeur de graeff gelanght
 die mijn verlooff de silue wel te sullen Bistillen.

De Heer Lucas is mit een schoone vloot gearriveert en Sal d' heer
 Vanduemin inde directie vervangen, d' heer gardenys is mit
 hem gecomin In qualiteit als oppercoopman winnende 120
 fl. Hier maant die voor directeur naar de Quarturen van Ambo
 Jon d' heer deutchom te Secondeeren wort gesonden, om desen Ort
 te maaken en den tyt niet te en laet te Prolongee ten sullen
 voordesen maal rynde V. E. sampt alle de vrienden beveelen
 In de genade van Gott. Almachtich die V. E. wil cummin
 slanch duerige gesontheit ende voorspoedige Reederinge. A. F.
 Batavia. Ady. xxj desember A. xvj. xxxv.

De Heer Generaal
 Raad.

De Heere, Erentveste wyse voorsienighe seer discrete

Alsoe wil. De werke V. E. Mijnghe vuldige occupatie
 so en hi hi Echter mit Commin naar salatin, te adviseren hoe dat sedert
 mijn in Jonghsten, waar in ick mijn beclaght hebbe sonder Redenen, tot
 mijn Gouvernment gelicht inde op ontbedden, was, de valseheden nu
 door den Gouverneur vanden keuvel in mijn Regart gepleeght worde
 daech gecomin, ende synne voordere inpartimintie dyllex veroorsaacht
 hebben, dat d' H. Gouverneur Generaal ende heeren Raaden van
 India genootsaack waaren door vreesse hem gants Amboyna ont
 vallin soude, vandaar op ende te rugge in Batavia. ontbedden,
 Of dese Resolutie hi bick gepresentiert myn derre waarts te verwoeg
 om als vooren myn in verbonden tyt wert te dienen ende des noots
 wissende een Jaar oft twee naar d' Excuratie te Continuere

Sulcx by den Generaal ende Raden aff geslagen wert ende totant
wort gauen dat ick myn over de geene dy tegen myn geachtsteert
hadde soude revingeeren dien volghende haer 6: de kust vant lant
sochten, missens landere Reidenen mirr haar moucerende, om myn
Sulcx te ontcragen, waar op, eyntlyck is gevoleht dat een
Gochum Roeloffsz vande uiccom Capten op siender off sabryck
doer wtrecken hit silus Gouvernement ende directie op gedragen
ende toe geuygent is -

Naar daetto is goet gevonden ende gearrestiert siende myne presentie
tir siluer plaatsi noodich, alsoo hit heele Landt van hietto redol
leerde de Cust van seram te gonden te rebellieren ende die van
onse Olassische Eylanden wrygerden dienst te presteeren, daar
in bouen sonder wetten vanden Gouverneur mit de moeren onse
vanden vrede ende stilstant van wapenen beslooten Item eenige
Christijen vant Castiel waaren tot ciditie genegen allen
twibelen eyntlyck een gants quart gevoleht naar sich soude
sleepen, derhalven goet gevonden dat ick myn als Commissaris
Generaal naar de Gouvernmenten van Amboyna, inde Banda,
soude transportieren, om bi hoorlycke Informatie ende Inspectie
van saacken te nemen, Item waannit wert in wint eenden
vanden huvel naar hak: soude si inde hrm van synen Eet en
Gouvernment ontlasten, den voornomde de uiccom indessilffs
plaats Authorisieren sulcx puntuelijck geschiet ende naar ge,
comen is -

Als wij in Amboyna arri veerden bevonden wy des silffs staat in soo
damigen standt dat allis niet mirr dan te veel overhoop lagh
waaroer, dattlyck allimogelycke middelen gepractiseert en
mit wtreck gestelt, om den bodem van hietto in rust en voorige
Vrede te brengen, waar op, gevoleht is dat mit allien t silue
naar wensch ende wil gesuceideert sy, maar bouens dien t vrede,
part vant silue lant daar toe de saack, voor myn vertreck gepre
pareert hadde, ons toegevallin ende vry wyltge onderdaakin
geworden zyn,

Item de Quimilala ofte stadt houert vanden Comick van
sanaadens boos en quaet voornemen, tegen onsen staet
te stutten was voor ons vertreck naar Amboyna by den generaal
ende Raat van Indien goet gevonden dat mit des silffs Quimilala

Fortreke ofte starcke op Luciclla Souden Antasten waartoe de
gemilte deutchom als hoofft ende Generaal veltouerste geauthori-
sirt was, dien volgende him sulcx vertrouwt ende bevalen
hoe t'silue wt gevallen sy sal v' van andere niet dan myn lufft
is Comen verstaan, en veruimen.

In duernde dese Belegeringe hi liet myn lufft meest op huettoe
getonsilmiert, d' naar dat ipil vast lagen sulcx door d' Amby-
ende myn aanpresten in Corten geschiet is hebmy det waerts
getransportiert om de Goede saken te voorderen, dat gelucke
gilt gesicht is oft gelogen ende gesucse deert sy, naar veruichter
saatke gehoort ende gesien hi binde dat onse deseynen voor Luciclla
soo goeden voort ganc alst wil behoorden niet in hadde, hi liet
myn soo haest derwaerts geprest als mogelyck was de Grys-
officieren ontboden ende gecexamint die rondelyck wt ver-
clairde roymich kans tot de veroueringe Saagen ter oorsack
door lange duerrige belegeringe ende vernakintlyck doort-
quaat water gemattiert ende machteloos waeren, waar op
voorder gevoleht dat ick persoonlyck mit alle de amboghesen
bistaande in ongevaar 2000 swartten ende 120 soldaaten wt
de silue birtlinge naar den Bocht van Cayboos ofte negerij
van Amin en la all gepangijt syn, alwaar door ons in Corten
tuff xv Nigeryen Orbant ende alle haar nagel ende vrucht
boom in geschilt ende omgehouwen syn, waar in den Quimilala
en syn in Cominck eenich grooten aff bruck ende onwaardelyck
schade geschiet is -

In milte Nigeryes synde geens du voor twee Jaaren off onlangs
voor datto dat wt myn Gouvernment gelicht ende door van
hruvel vervangen wist, mit my geccontractiert en gepresen,
teert hadden klaar onder onse gehoorsarmhijt te willen begeeven,
doch nu doort lichtwaerduch lichten vant Guarmisoen op Lochoosoo
wt bittert ende vermiten gecwoeden, dat haar niet en ontsagen te
zeggen roy Contract beeters waeren desons mit in Conde gelooe
ende haare orangg, die sy mit in wistin off levent of doot waer
tot noch wt de molie to niet in hadde vernomen, off weeron
ge Comen waeren, ende haar dien aen gende oock noch enige
Clagen ouert hoofft hingen, des niet en Conde Resolueren.

ons enige assistentie tegens den Quinipaha te doen, maar wel
soo roy Lucia veroueren, behoortlycke gehoorsamheit soude betoon
ende alsoo wilt voorseeckert warden. Daar van voordes tyt niets om
vallin is goet gevonden met de destructie voort te vaaden, sulcx
sy voor een recht vaardige straffe moeten nemen, ten aansun-
haar alvooren veel vaderlycke vermaninge gedaan hebben
die sy tyt ontwyftil aan genoemin souden hebben, soo sy van myn
daar blyven verseeckert reparen gewyrt, alsoo seer hangen
aande geen in daar sy aen kennis hebben, niet tegenstaande veel
mirenichvuldige travails, die ick haar gedurende myn gou-
vernimint aangedaen hebbe, soolaet den Cominc van Tarnat
door den president ofte Gouverneur vande Molucqu Ernstlyck
op den Generaal ende Raaden van India versouken dat ick
widerom derrewaerts gesonden souw worden, Echter ist sulcx
dat ick tot redres van onse heeren miryfers staat niet anders
en wirt voor te stellen dan dat den oorlog, ende destructie tegens
de Contract beekers ende nagel vervoerders opt rigoriste
by der hant genoemin ende wt gevoert dient, alsoo dit den eenige
middel is, om tot het gewenste wirt te Cominc,

Door oorsaack dat den Gouverneur Deutchom onkundich inde
Commisic is, wiar door de Cominc grootlycx vercoert inde
verachter soude worden, is hem den C. Gardens om de directie
waar te nemen toegesonden, soodat hier door en van synes slach
veeren quyt raackt, en naar alle apperentis om synre verlossing
versouken sal off Gardens off een ander als dan de plaets
bicleeden sal wirt den tyt leeren, Echter ist sulcx dat niemant
mer als de armir Amboynsen by desir dagelycxse ver-
anderinge te beclagen sijn

Alsoo ick wete V. E. sijn verlangende off ouer vande hiuvels saack
niet in is voorgevallen, soodient hier op per advijs dat ouer
twor synre saacken procs is uyt gesprvotken, ende gesenten,
tiert Namintlyck ouer tritken van synre negen tegens den
Commandeur Wolffbrant, gelynse, gecondenkert in hooort
Reaalin van achtinende side toeten vant proses,

Item ouer schandelyck verlusen vant schip den Gouden leeuw
woort de verbetering van schade des selfs tot discretie van
herren miryfers gestelt, voorder incapabil enige charges
te beclagen daer by gesuspenderant van syn ampt ende qualiteyt
gagie inde rantsoen ende in de amnde van synre Verdiende.

zietten, als in enige die biniffins myn in gelucky graet syn
de voordersaacken sullin V. G. Int voortlaet van Amboyna,
Banda ende andere oner geleverde stücken die V. G. mit Colegie
sullin ge worden Commun becoogen, dus om Productesiteyt de
schuyven en V. G. mit mit Sleesin te verdeelen hier by ver
blyven ende V. G.

De Grentveste wil wyse voorsieniche zeer discrete
Hare beveelen inde aenade van Godt Almachtich die V. G.
sagmpf alle die V. G. liefst syn will ginnen Langouerige gesont
heyt Actum Bat. desen VIII^{ten} desember 1633

Uyne Vorste Genade Prinse van Orangien

Genadige vorst ende gebiedende heere. Brengoe dese is
Irans leender sin valck van Rotterdam die welken door myn ten dienste
der Comp^{te} soo te water als te lande in verscheyde ampten en qualiteyt
is gebruyckt waar in sich^{de} danc^{de} heeft gecompottiert ende gequeetes
dat hem dien aanginde mit hi voorlyck passpoort libbe versien,
daer biniffins hi in mit Comp^{te} wygeten, een letter voorschryvens
aan syn^{de} vorstlycke genade, mit te geven

In mynen Jonghsten van dato xiiij^{ten} Augustij xvj^{ten} xxxiii^{ten} had ick
myn aan syn V. G. beclaight ouer slichtveerdich lichten tot myn
Gouvernement, waer op Eyntrlyck is gevofcht d' Heer genitral
ende rader van India te rade zyn ge worden den E^{den} vanden h^{eren} wil
mynnen successius roetrom of en in Bat. te ontboden waer op
mynnen dienst om wittrom derre waerts te gaan, niet alleen tot
d' expiratione van myn^{de} tijt gepresentiert hebbs te voltrecken,
maar des noot wissende een Jaar off twee te willen Continuere
sielcx myn aff geslagen. ende ontkeyt wirt, sonder ander redenne
te geven dan dat sy de vrede vant landt sochten, ende ick myn
ouer die geene die tigen^{de} myn geallijsteert hadde soude reengieer
dus hier by verbleven

Onlangs naar.

Onlancx naar dastom als ick sessie ter vergaderinge hadde is geoor-
 deelt en anderquarm persoon tot het Gouvernment van
 Amb. noodich te wesen, op welcker tijt door d' H^e Generaal den
 Capt Jochum Roeloffsen vanden bit om voor gestelt wirt sijn
 dat de Comp^e dienstich waar ick inde in qualiteijt als Commissary
 Generaal tot de visitte ouer de Gouvernmenten, van amb en
 Banda soude geauthorisirt worden, ~~ende~~ sulcx niet en soude
 sijn geschiet soomin myn naart vaderland mit eenich fonda-
 ment hadde Comm^e doen ver trecken, Dus suende hoe de saack
 angeleghet was in ouerstemt synde volgens voorigen Antwoort
 hi bleef den gem^e Roeloffsen in plaats van secretesser volgens
 haare meening voort gecroyen ende het commissarisschap, om
 de Comp^e dienst te doen, daagenoopen, daar hi niffins worden
 ick geauthorisirt vanden heuvel te lichte de Quarmissoenen,
 ende Inwoonderen van Gede te ontslaan ende gemilt te Jochom
 Roeloffsen mit behoorlycke solemniteijt, te authosiceren sulcx
 Maer Eysch van saack is geschiet

Instandt van Amboyna lag gants ouerhoop alle de huettersche onder-
 daanen, waaren tigen ons in waage sijn, bouens dienittelycke
 hondert vreemde Negotianten, op haaren Bodem die niet dan 4.
 hondert ende veertich duysent off 500 Bhaar Nagelen vervoert
 hebben, de Christenen aant fort sictoria hadden wilt mids
 mids Birnin, die van onse Eylanden wijgerden dienst te presteren,
 de Nierlanders op Amblawo waaren doot geslagen, ende thele
 landt den Stadthouwir van Coninck in Tarnaatn toe gevallen.
 niffins andere ongevallen mider, doch door myn daar Comin alles
 soo befticht dat mit allen, onse onderdaanen, yet gesondert die
 van Amblawo den voorigen, ende behoorlycken dienst gepresteert
 hebben, maar teansche lant van huet tot stilstand van wap-
 en voorige vrede gebract ende dat mit is t vierde part
 vant lant daar toe den wigh voor myn ver treck geprepareert
 was onstoe gevallen ende onderdaanen gerworden sijn

Volgens myne Be Com^e ordre hebben d' Amboynesche macht
 synde ongeveer 2000 off meer start te daar by haar quarni
 soen, niffins ongeveer ander 5 a 600 Soldaten door ons mit
 gebract ende wt Banda gecomen, gesamintlyck de stant

Van Lucilla, op den Bodem van Seram Belegerd aert
toe door gordre van h^r Generaal als hooft ende pr^obt ouerste
gequalificeert was Oden gemelte deatigom hoe het silue aft
jaar loopen is sal syne V. G. genade van brenger deses commin
verstaan ende vernemen.

Onder intusschen dat de Belegeringe duerden was ick doende met
mynne visits en voorder doensten omt landt te bevredigen
doch eyndelyck hooren ende sunde dat van dese belegeringe
t biste mit en was te hoopin, het myn in alir yll dertewaerts
vervocht ende naar behoortlycke in formatie alsoo de macht
door sulcke bi gonde te swacken, ende Couragie te manqueeren
gysamrntlyck goet gevonden, omde hier geledep schande te re,
brarieren, ick silf in Persoon mit alle de Amboynesen ende 120
Soldaaten, soo veel van des Quimilahas Nagel bosse, souwedis,
trueeren, als moogelyck waer, hit wilcken soodanigen Effect
gesortiert heeft dat mit alir di silue nagelboomen geraasert
maar 20: van haarre Nigerys ofte woonplaatsen verbrant
ende inder asseken geleght, waer oock mit al haar vrucht
boomen geschelt ende om gehackt syn, waer by sy inder
Schade geleden hebben dan oft roy Lucilla vermistert ende
verouert hadde, Sonder yettwis anders mit te verrichten syn
gebroocken, latende het mitrendeel der Jachten voorde
st vanden van Com^o: en luffdie Cruysen om de vrendelinge
hitgervochten, haertre geprocurerde Nagelen te belitten sulce
ich mit en is geschiet maar syn de gemelte Javarien
Maccassaren Malijen ende andere haare Consoorte door
gebroocken ende geefschapert waer door de Comp van
porise Jaaren mit de sellycken Intrest geleden, heeft doch
staat daar tegens te hoopin, dat wyt mit Corten soodanich
mitnen te derigeert, dat de Comp: wogens t vervoeren
haerir vanden Nagelen gena voordere schade sullen
Comin te lyden.

Wylt ick voorn mens gewest sy myn vandisen Jaare
naart vaderlandt te transporteeren soo den eyster naar
dat in Bat^o garriviert sy van resolutie verandert eens
dells door den ick vernem dat mynne misters de ter genoege
in myn dienst als d'har Generaal hebben, ende daar by
gemiscontert dat syn en wyen om Bruelinge wyt myn.

Convincen niet gelicht hadde, alle wilcke. Zeden in myn be-
voort hebben noch een off twee Jaaren te Continueren, in
welken tyt de Comp: soo danigen dienst verhoopen te pres-
teren, dat ons vaderlandt daar by merkelycke voordelen en
de Comp: brossyt geschieden sal

Belangende den gantschen staat van India, is Godt lest in eenen
Floisantin staadt, soo dat alles naar wensch gaeft en wy-
eenlyck inde Molucqu als Javaansche Quartieren, niet oorloogh
bistast blyven, de voordere saacke sal v. d. G. door de heer Gene-
raal Beouwer Int lange en breede Conyn verstaan, vwaar
aan ons in dese gelegentheit gedragen ende mynne voordere
Clachtin. wt stille tot dat voort syne v. d. G. schoonlyck
verschyn

Ik wenschte syne Voort Gen: in dese yndische quartieren enige
dienst te prestieren waer naerick mit harte verlancke en
alles op de minste adviesen prontelyck sal naer comen ende
s' geryschte mit brengen, om desen plicht behoortlyck te vol-
trecken, presentiert my nu beter gelegentheit als wil
voordere gedaen heeft

Stwys rairs kan voordere maal mit senden, als eenlyck
stwir kassewarren ende twir kackatouzoa yetwes
voor vallende sal behoortlyck de voor plegen sonder anders
sullen syne

Vorstel^{te} Genade Beveelen. Inde bescer-
minge des alder hoogsten, voor wyen wy schuldiich blyven
te bidden, om lanck duerige gesontheit, voorspoedige Regeringe
ende victorie syner vijanden actum Bat: Ady Pri
Canuaryo xvi: xxxvj

A. Mons van
roijst.

Centri se wyse voorsienighe Leerdiscr:
steere,
Don Cosijn

Mon Cousijn, disen dient om v E mit syne luve huysvrou
ende kinderen te begroeten naartoordeel van veel p. soonen sal
v E my vandren Jaar mit vaderlandt verwaacht hebben. sulcx
het narste Jaar oft t Jaar daar aen sal wesen. door onsaacke
my verobligeert vnde de Comp^e voor myn vertreck. West Indien
mit rderendouwt als tot noch toe gedaan hebben te presteeren
om alsoo mit tier ende Respect thuyse te keeren.

Ongevaer drie maanden voor datom d'yer ben ic keeërrom van
Amboyna gecomen, daar ic mit miscontintement en hartseur
het leven van onsen Rom bouts gesien hebbe mit welke wt
wrymigh beterschap, gescheure vnde syne genegentheit tot
deboulsie. Namintlyck mit drincken van carack oft brande
wijn, sodanigh toe neemt dat mit anders als voor een quaet
ryndot te vreesen staat, ende niemant mit te beclagen is als
syn Jongh wijf. die oock wel soo wys is dat aen myn noch
haer moey geen Clachten doen sal soo v E van syne legiente
eemige naar der oezinge begaert daar van sal v onse nicht
hulst Conventuenen.

Ik verfrouwe dat v E verschijde wisselen syn toe gecomen en
soo danigh doen de vrunden tegen de borst is, het beoerft my
wammertick van syne rancken, hoor er hy getrouwt was
had hy syne saacken sooten achteren, gestelt dat duysent
Riaalen. tot 2. 0. Sinto ter maant de yntrest gendomen had
dise pynninge syn door myn aff geteget ende hem de schul-
dits bitaallende 5 ten hondert 5. Jaers op intrest gelaaten
welcke obligatie doormyne huysvrouw verleden Jaar aan v E
ouergesonden is, als in de synen wisselbrief montterende de som
ma van verthun hondert acht bruywmtich R^e van achten
van welke 1428 R^e soo hy wel geseert hadde als een offer
Coopman conde leven. ende syn Capitaal in twee Jaaren mitreke
maar mit gendeel verloopt hy sich soo mit drincken dat
niuers op en past daar in bouen Coopt hy alwoathem voor
Compt dat atty by hem vruchteloos blyft leggen de slaven
doen wat willen en ten waar de goede sorghe vande vrouwe
het had allangh gedaan gewijft. bouen dien syn syne absurdi,
sytten soo danigh dat hy by vele mittin neet aangesen wort
sulcx door myn vertreck mit in sal becleren maar es aff

Niermin, die halve. Wuldeuk wel dat daer enige middel ge-
 rarmat konde worden, off andersints sal hy allichtin roet los
 is, ende de selue middeliq in Indun trecker, ende hy mit syne
 huysvrouw eyntlycke in eenin miserabilen staat geraekt
 voor myn vertreck. Vandaar heeft hy beloofst sich van slaven
 ende ander onbehoefte te ontlasten, ende daer mede enige
 Geminge die op deposito genoomen heeft mi int aff te leggen.
 Doch dichte dat het langhsarm by Cominsal d'us goet de
 saacke bevullen sullen.

Mit dese vloot die Godt in saluo gelieve te gelyde word
 doop myn vier duysent guldens. ouer gemaect de selue
 gecomprirendeert tot het voorgaende, bestaande in verstrekte
 Penningen als verduende en ouer gemarctte gage sal ongevaer
 vier a vyft en dertich duysent guldens Comint te belopen,
 waar ouer tek aande hiet Brouwenhopper haerlaar geschreven
 ende versocht hebbe de selue mit V & en Neeff Brouwers aduys
 in actien bistict worde derhalue op V & vriendelyck versoude
 alsoo neeff Brauw sich op desene goetis mit en verstaent ende
 shy d' avontuer wil mit leger mocht wiser. V & my hiermit
 favorabil gelieve te syn, ende dat voor al gelet te worde den
 Coop in een a twee vande Cleene Camits ten minste pryse
 t sy tot d'elft off tot Rotterdam. gedaen worde dit doende sal myn
 Orientse wap geschieden, ende wederom staan te recompenseer
 sonder andere sullen Godt Bidden V & sarmst syne huys
 vrouw onse lieve nichte ende kinder kens neffins aldie vlyft
 syn te willen spaaren, in langduerige gesont heyt Actum
 Batavia Aoy C^{no} Jan^{no} xvj. 1637.

Mijn
 Leetbaare en Seer lieve Zinnide Moeder
 disen dertinnelike te om V & te laten weten dat wy daar
 voor Godt gedaenkt sy te samen in goeden doern syn, tis ons
 ganz lieft ende aangenaam gewest te hooren uer goede

dispositie die wij hoopen Godt Almachtich hoe lander hoe miert te willen
begina digge soo wy verstaan sal v & ons dit Jaar t'huys verwacht hebbes
siele x oock voornims waeren, ten waer mit jaen genaimheit verstaen
hadde het mynvoegen dat d'Heeren Brumtschieten in myn op ontbieden
hadden des genotsnaect en mij verobligert vinde de Comp: noch een
off twee Jaaren, te dienen, doch mit langer waer op v & sich moge
verlaaten, onder wustelchen. Zullen Godt Bidden. V & ende ons soo
lange te willen spaaren, dat malcanderen mit lust mogen sien —

Bringer deses is ons Nicht Joff. Agaetta vander Donck roens man,
in myn schip mit hart waerts Comen van Amboyna deser roerelt is
ouerleeden, doch hoe in wat vorgeen salsy v tot onser aller leetweesen
Comen verhaalen, haeren Broeder Balphaser vander donck gaat
missens desin die wy gaaren gezien hadden, alsoo noch Jonck is een
Jaar off twee gecontnuieert hadde, doch is desilue om syne suster
te conuoyeeren, ~~en~~ verlostgevalen ende vertrouwe haer waerom
harr waerts Comt, doch myn niet vmden zal —

Met Nicht vander donck voort aan Nicht Brauw een Reequeringe
van vier duysent twee hondert tseventich gult ouer gesonden soo
dat nu Jegenwordich Jnt vaderlant ouer gemaakt hebbe ende
ouder myne Missiers syn bitustende de somma van vierenderlich
duysent seuen hondert seyn tachtich gult: bestaande in ver
diende gagis als verstreckte Penningen. vergaat by desen een obli
gatie van mon freerde Riviere bedragende ter somma van 2000 f
Jtem die van Komboits t voorleden Jaar ouer gesonden monteerende
duysent Reaalen van 8: mit din intrest van dien Jtem een roffel
van 14: en xxxvij Reaalen, in spesie makende ter samyn ouer de
vj. j. ende Lxxxj guldens de welke wy vertrouwen door myn
niruo sal syn ontfangen, ende de silue penninghen behoort en
sriker belecht sullen wisen, soo dat u te kalkuleere Jegenw
dich mit vaderlandt vorgeen ouer gemaakt Penningen behaluen
de mitristen een Cassitaal ouer de xliij: gulden hebbe —

V & geluift verseeckert te wisen dat wy niet langer als twee Jaare
sullen Continueeren, waer op v & sich mogen vertrouwen in
verlaaten alsoo ick myne kinder mit gaaren dat ongeluck soude
doen ten aensien mit de groot beginnen te worden haer in India soude
wot trouwen maar sullen trachten haer mit vaderlandt een eerth
portueel gevin, wat aan gaat Nijstinde Nicht Mirou die moet
sirr gegroet syn bilangende de saken van haeren Soon sullen
haer door nijstinde Nicht vander donck komyn verstaan v &

Gij hoort onder tusschen dat niemant van Alle onse vrienden aan
 v. G. oft aande mynne souden doen tgeene wt hem gedaan hebbe. Echter
 sullen om niet voorder te prolongeeren eynde en v. G. missens alle goet
 gienstige broccelen nide genade van Godt almachtich die v. G. ende
 ons willen Gumm. tgeene ter salckrijt noodich is geschreven in
 Bata. Hoy G. Janvargo 1636.

L. E. n. t. v. e. s. t. e. w. i. j. s. e. v. o. o. r. s. i. e. m. i. g. h. e. s. e. e. r. d. i. j. e. c. t. e. H. e. e. r. e.

Myn heere ende Cousyn v. G. Missive syn ons door Monsieur manpoelt
 roel geworden waar wt mit lief verstaan alsoock door syn mondeling
 raffeort v. G. allir gesont heyt sulcx ons aangenaam en lief was
 om hooren, dien volgende Godt bidden t'willic lange te willen laeten
 Continuieren.

D'rsin dient voor der tot bericht mynne saacken. Namintlyck dat het
 voorleden Jaar van myn heere Hasselaar verstaan en by acte wt
 di. Resolutie van x. vij. myn toegesonden ende verthoont wort
 haar E. tot de Betalinge off voldoeminge vanden Intrest der ouergemaect
 Reekeningen bedragende ter somma van tien duysent twee hondert
 en ses en siventich gulden 10 stuivers 2 penningen niet en conde
 Resolueeren, doch wil dat haar E. presenteerde de penningen op de
 aet wils verdient onder Cautie te betaalen.

Hit voorleden Jaar A. xvj. xxx. xv alsoo wt door ordre vande E. Heer
 Genragerende Raaden van India wt myn Gouvernment gelicht
 was, hebbe goet gedaacht mynne Requeringe in Form ale naar Expi-
 ratie van tijt monterende hi missens verduysent twee hondert R.
 in specie aan myn Nies hultt ten dienst tot Incass van Nagelen
 aende Compt getelt) de somma van twontich duysent twee hondert
 vruendartlich gul: 10 stuivers, wt ver trouwe haar E. by dese gele-
 genthijt geen occasie zullen hebben om sulcx als voor desen A. re.
 fusieren ende soo Ja. Compt my mit recht de pretentie van 4200
 verstrecke, R. mit den Intrest van 10 penningen siact dat die aet Compt.
 getilt zyn off sulcx als haar E. v. in Requeringe sullen passeeren
 ende goet doen, hierinne gelieft v. G. mit te doen als mit advys van

J. Har

Hier Hasselaar, alsoo niet gaaren in Justie mit myne Meesters
soede Raacken, en op off v^e dese reeckeninge niet en waar ter hand
gekomen, wort de Copie nochmaals gesonden om v^e daar van te
doen in.

De Copie vande derde Reequeninge gaat niffens desen waar van het
Prinsipaal monterende ter somma van nij^e vij^e Lxxvij: g^t
x: stuivers xij Penningen, aen E heer Hasselaar is gesonden
ter wisaack v^e dees tijts Jaars mit leger sijt ende v^e doch send
synen raat wijnich souwt Comm'n verrichte, ick hebbe syne
E Ernstlyck versocht soode occasie eenighsints presenteert dat
het restant vant geene myn vande Comp: G^t reste is Competeren
in actien, ter Camer vande delft off rotterdam, alsoot myn 10: v^e
offt mitr inden Coop, si seggen gaat ende de reparitie est in groot
is daar op, v^e heeft te letten, ende soot v^e niet gelegen Comp
sijlffs tot Amsterdam te gaan, gelijck aan Neef van wissel
te schryven ende hem procuratie te senden, alsoo de heer Hasselaar
wel van huys is ende miest in tijt is

Het voorleden Jaar is door mynne huysvrouwe v^e toc gesonden s^r: mons:
sin heeft een obligatie van duysent Rⁿ van d^r: m^r: spectio touseure
Nijff maarten Rombouts ick segge Rⁿ m^r: spectio off de waarde
in plaats dat hy daer mit gelof heeft troeten hand sulck x hrm hier gelanght syn, ende dat tegens vyff ten hondert ff
D^r: Maunt ende datulicr is soo ick dit gelt aan Comp: G^t: veyssel
ouer gemaackt hadde ick soude 10 C^t: sents hebbe Comm'n axan,
eriten.

En siluen tyde is v^e mede ouer gemaackt een veyssel vande selue
Rombouts monterende ter somma van s^r: vij^e: xxvij Rⁿ
die v^e mede in s^r: sio off volgens haar waarde met op gelt moet
ontfangen, off anders soude myne schade te groot syn, want huys
heft blomgaarden slauen huysraat rot myn handt hi bmoeten
verrigen, en hym twee Jaar syn Capitaal vorrom heeft sulck
Nicht hult sal rapporteren, maar wat ist syne dronkenschap
stoot het aloordeel mitte voet ende is niemant dan syn waer
te beclagen.

Wat een derde obligatie van Monfreer d' Riviere monterende
ter somma van y^e: vij^e: Lxv gulden gaet hier niffens tegens
tyn hondert waar wt v^e mede als rot de voorige mynne
syne handlinge tegens de vrienden. Lunt remartqueeren

des salve de silve. Gen: ontfangen ende seckerlyck beleggen op dat ick mynen staat ende Regeleyinge daernaet maake en myn Goot voor schade verhoede die ick hier onlanex niet mir dan te veel gelede hebbe, ja van myn eygen Cassit aal ende gagie gelijck byde rekeninge te sien is aff gestreken hebbe doch nonfortis Goot leeft diel al geeft

It geviel dat het Cassitaal mit den Intrest van Monfreer Revore soo gereet niet in waar soo sal ve Echter sorgz geluue te drages dat ick op huys hoff landt inde sant wil verscekeret worde want hy hier soo veel vant verstreecte G^o maent als ick mit Saartreke der halven mit en Can Resolueeren mynne kinder langer te deertes ende sommige vrienden mir te doen als mir vuren doch en Compt sulcx mit in Consideratie van Monfreer die hem wel Comp^ort

Stirt en Zoo ick hoorz t narste Saar Cassit zal wizen. Alsoo Nichte inde Neest vander donck v^e bycoorn ten aansien dat haaren man die raat van India gemacckt was mit harrewaerts Comen van Amboyna ouerleden ende soe wy mir nen vergaen is, hrejt sy geresolueert haar naart Patria te veruoegen des versoucken v^e haar de behulpsamer handt te wille bieden

Wegens myns Particuliere saacken sal ick voor defemaal geen verman maken, door oorsaack v^e het gepasseerde van andere niet mir dante v^eil sullen hebben verstaan. Echter ist sulcx allin woude my den Generaal niet toestaan naar Amboyna te gaan om myn Gouvernment te becleiden soo hrejt men myn naart dato als Commissarius Centraal derwaerts gesonden op wileker tyt het Commando ouer drie Gouverneurs ende een Raat van India hadde affwammert door mij soo danigen dienst geschiet is alsojt van eenige mynir voorsaaten want met allen siet mirrendeel van onser vyanden na gelen verdestruert syn maar bouens dien Vystien Negerijs inde affseke geleget

Het landt van Hueto dat tigers ons op stondt ende ons algereets. Drey negerien ontrocken hadden is niet allern tot vrede ende stilstant van wapnen gebracht maar ter Contrarie hebbe haar t vierde part vant landt bouens onse affgevalle Negerijs ontrocken ende onder gehoorlaemheyt gebracht

De Eylanden vliassers Rebellitden ende hadden aen vanden Struvel dienst gewrygert die vant Casterel hadde twil inde

Princen doch alles ten goeden oft geloopen ende handt bevre-
dicht
Vanden heuvel mynmin successiur ende accusatur hi' uck alst
tut was geticht naar Bat.º gevonden, ende eenen Jochem
Roeloffen van deutercom in syne Glaats geauthorisest
Als vanden heuvel in Batavia gearriuest was wert hy ge-
suspindeert in tractament ende gagie bouendyn in eenige
maanden gagie gecondemiert Ja onwaardich de Comp.
in eenige honorabile ampten te watert te dienen
Hiet tweede Prosc's tousuerende syne valsheden tegens myn en
geduerende syn Commissarischap, opverschryde oorden gepluigt
Ihrift ten deelen gedient ende werdt by den fiseaer synen eysech
sob danigh in gestrict dat him verclaart Jhe papabel te wesen
in enige honorabile ampten te dienen der Comp. te bedienen
verdoer alle syne verduende gagie geconfisciert hiet gene
dat hy sommige luyden lust gepaest hiet 3 a 4 dubbel
te restituieren, daarin bouen Goot inde Justitie mit gevouwen
handen ende geboogen knien om vergiffenis te Bidden ende bouen
dien voor den tyt van ses Jaaren op t Eylant Rosegayn in
Banda gebannen te worden bin waer niet vreempt dat den
fiseus den gemelten eysech toe gestaan roert
Gants lust ende aangenacm ist myn geweest om hooren dat onse
moeder dispoos en wif te pas was sulcx Godt geere langhe
te Continuieren ick gelooff dat het v. e. moeyelyck valt
derrewaarts te gaan ick heb dieckmaels berouwen gebat aan.
v. e. ende nicht niet versocht en hebbe dat myn moeder t' uwent
haar Gostin gecocht hadde sulcx myn niet veruelte soude
hebben alwaert ick dubbelt gelt gegeven hadde maar soude
my sulcx gerusthuyt aan gebracht hebben

Zentveste wyse vooruenighe seer discrete Heere

Mijn heere niet tegenstaande myn bekent syn v. Em. nichvoudigs
Occupatie soo in hebbe. Echter niet Compen naar laatin v. e. by deren
moyelyck te vallen ende seer vruendelyck te versoucken dat door v. e.
faveur myn dijsse neffins gaande Requeeringe monteerende ter som-
ma van mij. y. lxx. gl. x. stuivers ende xxij. penningen goet ge-
daan worden. die jek wensche mit v. e. goet vinden ende advies
op de Cleene Camirs ten minste pryse (aloo met de selue niet en
mirene te Negotieeren) in actien bestit worden, een geluckige ende voor-
dirtlycke Conditie waart myn geworst soo mynne actie inde Comp. ge-
houden hadde mynne middelen die hier seegh. ende onvruchtbaer
gelegen hi ber. syn tot verschyde maalen aande Comp. byschare sneyt
van Contant verstreckt ende gelent sonder nochtans eenigh voor-
dirt te gemint, dien volgende on opspraacke te myden mir. inde
dat niemant enige penningen volgens t. schryven van syn. e. tot
voor d. e. l. ende rygen beneficie op de posto mochten doen. sult x. naer
datto in Bat. cominde by een yder anders bi vonden hebbe. der
halien en te mir. alsoo de Comp. Cas ont bloot was ende geresolueert
synde de selue penningen doch aande Comp. te trillen ende over t.
maken om mit minsten geen occasie van opspraacke te giben.
soo hi ber. mit Jonghste de somma van mij. y. lxx. gl. x. stuivers
dom stillen, sonder dat my door Niest hultt mit alt. lxx. stuivers
P. Raal goit gedaan wort, daar iek nochtans een achste P.
Ga vier Coupons ende mir. vande Chyneese. Coopluyden tot op-
gelt Conde becomen; doch vertrouwe dat haer. e. t. selue wan-
niet huys Commi. Inconsideratie sullen Neemin ende myne
schade niet en begeeren.

Iek vertrouwe dat mit voorleiden Jaer volgens t. goet doen myner
verdiende gagie ende ouergemaecte penningen bedragende te
samen de somma van lxx. y. lxxij. gl. x. stuivers geene
obstaquelen volgens de betours sal syn gevallen, alsoo doot onbehoor-
lyck lichten. Het myn Gouvernemt. ende ampt gestooten syn
genorchsaam op pry. v. e. roeten stont des in form. als naar Expi-
ratic. vantijt de selue Requeeringe waar onder gecomp. pen-
dirt mynne verstreckte Contanten ouergemaect ende
versocht haer. e. myn neffins andere behoortlycken Intrest

getlyck van dese vierthoerhondert tseventich / m'ide doen te
laaten gemeten, ten waer v'c tot Goopen Respluwerden in
welckog vougen birtiren Intrest souden maken

Casus Presentirrende ende de actie enichsints tot redelyc Pryse
syn en geeni' appar'ntis van daalen versouck ick Ernstly
v'c gelieve inde Camir van driest ende Rotterdam soo veel te
doen Goopen als myn P. Camir van Amsterdam wegens
verdiende gagis als anders is Compitirrende des versouck gans
vriendelyck v'c myn hier inns symm' favorable gunste te
willi' bryosen alsoo myn Nijs Brauo ende mirouwsichop
dise Goepmanschap niet in verstaat ende daar toe niemant
soud' Comen versoucken als myn Cousyn Dirck van wylst
die v'c daar toe last kan geeven ende mit v'c Advys assistee
waar mit myn eer ende vrientschap sal geschieden sulcx ick
tot allen tyden mit behoorlyck' danckbaerheit sal recompen,
seerch,

Myn here niffins desen gaat Copie van myn verbaal wegens
den stant van Ambayna ende Banda niffins eenige ander
Gosjien van Journaals ende t'q'passeerde seedert myner
Gonghsten in dato xxiiij. septimber 1633 aande E. heeren
Bibowithi birtiren geaviseert ende toe gesonden het welcke
ick mit in hi bbe conuin naar laaten v'c te senden ophoope
door v'c gerisnneert sal worden ende des noots wesen de daar
van naar waerheit ende mynne gerechticheit te doen in
sulcx v'c ten vollin vertrouwen want niet allen mynne
maar myn waarden Nijs eer aande se Stucken is de pen
dirtende ick verlaare geene persons soo roel als wij conde
accordeeren, ende sonder Roem gesproocken is by ons soo wel
als irnige v'c die naarsen des Comp' voordel gesacht,
ende mit Communicatio des selfs saacken gedirigert
sulcx door Godes genade soodanigen effect gesortiert heeft
dat ons mit recht ouer den segen Godes mochte Roemin
ende dancken

Sonder fondamint ende mit ongefondeerde Redennasustinaert
d' H. Generaal dat geduerende onse Regerringe de m'iste
Nagelen door de v'remedelingen vercoert syn ende soo

Sulcx waar is moer daar segens gestelt worden dat geenige
 Gouvernours din oorlogh sulcx als roy subject syn geuewt
 des gedruet te seggen soomen onsen raat hadde eodden volgen
 de instructie by der handt genoomen, het Cruysen ende d' d' r.
 s'ittinge naar gelaaten hadden, V E waare over lange van
 soaari lasten ende Bijfendinge verschoont geweest ende de
 E: Comp: b' t' in staat op haer s'ezeryen Comyn maaken
 For dit in desyn sulli Laatin berusten, alsoot op ander plaats
 selue ontledet wordt

Alhoer voornimms syn myn van voorder Sachten te onthouden,
 soo en hebbe echter niet Comyn laati ten aansien ic k by resolutie
 Van syn E: moato october bronwe dat myn myn schant te
 volle acisceren ouer secker gearnvaarde goude kettinge.
 van Kackialys mvozen oft myn d' selue hadde willen toe
 rygen in soo vercladrick mit waerachtige woorden sulcx
 de mirninge niet in is gewest maar wel des selue op Reque
 van synen Schulden ontfangen, het rolek hem aan geschree
 is oft op soo damiger wyse als by syn E: soude goet gevonden
 worden breeder blykende E: Journaal voor myn vertreck
 van Amboyna naar Banda aan syn E: ouer gesonden luyden
 aldus Namintlyck

Ady xiii Maart D: xvj: xxxv.

Kac Kialij is zoot schynt ouer synne gecommiteerde faute grootet
 becommert verder blykende dat door syne missive mit alleoot
 moet vergiffnisse daar ouer versoukt daar beniffins d' heeren
 Gysels ende Gochum Roeloffsen, yder eenen galden kettinge
 Den eenen van so R: dander van E: R: van achten swaarte
 door de vits s'ym: dienaars tot een vereringe toesent haer E:
 hebben gemelke kettinge in bewaringe gekomen, om t' syner tyt
 daar ouer te dysponneren.

Om Redene dat in myn missive beniffins t' Journaal naar bat:
 gesonden, daar van geen mintie gemaakt hebbe maar selue
 door mi' nich huldege occupasie ouer t' roost gesien ende ver:
 sumpt te schryuen soo worde daar ouer eenige cavellatien ge:
 maackt echter ist sulcx dat op myn arrivement den seluen
 aan syn E: gepresenteert hebbe sonder de minste geachtten.

mijn byden selven te willen soucken ende begrooten, gecommidel
hijft gebroocken die te verduyfteren sulcx noyt de mieminge
gehoort is maar ter Contrario aanden fiscaal belast deselve
te worgen ende G^o Journaal de noottrien, so dat v^e alle
mynne misters wil gelooven mogen soo tegens myn yetwes te
vinden waer geweest dat het niet gesulwort souw syn ge
bleven, doch. Hoop dat my Godt voor ontouwo sal bewaren
ick en sal ock niet naar laten ten reguarde vande desen affsta
vande wilt die Tegenwoordich fiscaal in Banda is ende Jour
naal gehouwe heeft te voorderen die ock wil maechtich
zal wesen dat ick myn d'ck maals beclaaget hebbe teclue te
vermanen in myne missive vergeeten was

In myn verreck naar Amboyna heb ick versocht myne huys
vrouw mit te nemen, off soo neen dat myn tot onderhouwt
van vrouw in kinder rantsoint mocht volgen, sulcx mit
een en t ander affgeslagen is, des op myn wt wesen ende by
myne huysvrouw in vregen off huys geweest waer sulcx
h'it miemigh vuldich verhuysen doe k veroorzaakt heeft
grootte ontostin gedaan syn, mit de selue te Procureeren, sal
wachten tot nit vaderlandt Commē alsoo ick vertrouwe myn
mit min als vanden huwel sal geschieden, ende om redenen
laati sulcx hier te voorderen, alhoer wil door d^e Heer van
Dulmin daar toe aangemaint sy, dat ick wat profyex ben
is mit vreempt daer toe gedronge worde, alsoo besmede
dat in alle deseriptien daert maar eenig^e smits te pas kan
koomen, yet wos mynen persoon raackende in dubio tot myn
nadere getrocken wordts, Als by Exemp^t inde generaals
Missive daer ick op verscheide prometen tegens myn selven
soude morten trecken. Namintlyck wegens de belegeringe
van Lucilla. Item dat niemant sonder Gondamit op
ontboden is en dat d^e heer deubicom. naar amb was gesonden
om vanden huwel ten aanzien van strengheyt ende myne
kassichheit te vervangen het verwonderd myn grootels
dat min dus over myne kassichheit segsachtichheit claecht
waer in en heb ick myne authoriteit niet gemaintincert
ende de Comp^o mideren dienst gedaan als eenigemyner

Voorsaatin. Echter duchte om questie te verhoeden. niffing.
 andere sal moiten trecken. doch hoope myn in toecomenende.
 te verantwoorden. onder tuschen souw ick liever de doot sterue
 als ongeluck doen. off gedroogen. Intirempysse'lyck dat
 min den stin rot den wigh leght. Eyn tilge'lyck myn
 eenigen hoop. ende troost op v'ende andere heere. die ick
 verstrouoe myn recht bewaaren. Lullin. ende mit myn oordeel
 dat het beeter goet als Quact is wannier de Comp dienst
 geschiet -

Volgens tr'stament van myn Niff. Ewert hult worde.
 v'ende ick als vooght en Mombor ouer syn kint ver-
 cooren. tot werleken Eynde soolange myn nichte mit haar
 kint hier gewest is ick devoor gedaen tot haaren voordeel
 aangewent hebbe sulcx v' wannier sy daar sal weesen mit
 mi'nder vertrouwe. ende wy onder en tuschen blyuen hoopen dat
 haar sarmpt alle de vrienden er langh sullen vinden ende s'greet
 ses ad dagen voert vertreck naar dat haar tot de r'ys ge-
 prepareret hadde doet d' h' Gen'raal presentieren s'bonod
 woude blyuen mit half rantsoen. geaccommodeert souw word
 daar by onder ander Oylcoursen. gevouht worde dat haer daer
 Compst v' mit aangenaime. soude wesen ende be'ir waar
 dat sy hier een ander Postuur verwachtte daar op sy tot
 antwoort geeft sulcx. Hir matirie noodich is ende den genes
 doet bedancken -

Myn h'ere v' geluift in Favor van onses Vicht gedaechtich.
 wifen dat haer het te gesijde tractament van haaren man
 t'sidert d' Expiratie symms tyts voldaan ende Betaalt
 worden Item raat van Indias rantsoen dat hy noyt getrocken
 heeft sulcx de boucken van amb. Sullin rot rouwen aangaen
 t'gaene de w'urdwe wegens dat voor desen ouer gemaakt t'heft
 ende nu noch by verdande gagie off re'keminige ende t'geene.
 t' venditie geprocedert is mit brengh souw ick noodich.
 achtin aan Comp op nitrest gelaatin wert -

De hier vooren gemelte Reeg. monteerende. ter somma.

van iij^m ye ende Lxx^{ij} gt. voort hier missins gesonden die ick versouck^e
onder v^e te mogen hlyven tot der tijt ende wyll^e v^e over mynne gelegent
heyt hebbe gedisponeert ende soo myn neef Brauw te velde soude
mogen roesen sal v^e naar hem niet wachten ten waer dat daar
by girnen Intrest geleden word. gerocht Com^e worde.

Hier missins gaan dwersche, declaringe ende dispositien van ver-
schlyde sponnen in mynne faveur ende tot Laffen. Van vanden
huwel belycht die v^e eenlyck gesonden worde om daarmute
specullieren, oft die correct gecopieert zyn heeft den tyt niet
willen toelaaten te Collationeeren, ende van hoedamige copien
die gecopieert zyn sal v^e comen beoogen des ve die maars
Memoria dienen op oft de prinsgattlen niet geexhibeert en worde
het Journaal van Lucia hadde gaern^e mit gesonden maar
hebbent niet klaar comen krygen des ons aan dat vande heer
Genraal gedraagen sonder anders sull'ndefin Gyden ende v^e

Centveste wyse voorsienige seer discrete Heere Brouwe
Inde Genade van Godt almachtich die v^e saempt al die v^e heeft
zyn wil geven langh duerige gesontheit Actum Batavia den
ij January A^o xvj^o xxxvj

Hande Curators van
Goedel van Roobol

Wersame voorsienige seer discrete &c.
Difenduyt tot geen^e Anderen dan eenlyck om v^e te Advorten
dat d^e h^e Hulst naert vertreck van Amst^e: nye straat boeten
difer vorrelt is overleden sulcx onsten hooghsten bedroeft heeft
synne huysvrouw mit haar dochterken hebben sich naert
Vadylant getranspoortert ende alsoo ick by gem^e: hulst
volgens deel in hant van syn tiffa mint als vooght gestelt
zijt over syn naar getaak kint daar by ten versoucken van
myn nicht Juffz. hulst haare saacke tot noch toe geverigeert
dien volgende haare recht gevordert ende by de P^e Heer genez
ende h^eren Raade van India geoptineert dat gemelte
Goffz. volgens Contract mit Daanil Isaacsen Roobol en
synne Credituren gemarckt wogens de betalinge aⁿ v^e obligati
van R^e: waer op noch 455^g R^e quam te resteren voor

Andere soude worden gepresteert soo ist dat mit haar
 licentie van heer Secretaris Gemminge hebbe ontfangen de
 somma van 200 R. van achtien Item 25 1/2 R. tot voldoe-
 mingh der gem: somma van 8. bouit waar van sy quitantis
 gepassiert heeft ende haar vanden ontfancck bedanckte der
 haluen V & bydesen de obligatie te rugge sende.

Doordir Manqueert gemelte Goffr. eenich restant van koochir
 kens ende oordoppen. Item robbel voor haar te vercoopen ter
 handt gestelt, alre breeder te sien by de Copy der nijffensgaen
 factuere wat gerestitueert sy daar van sal d' hier fischal
 verclarmg. Commun geven, ende tegeene te Gert gelevert is wort
 by desen. Door procuratie op mens. Riviere den 8. ouot hoorn.
 vande Curaturs gevoordert dien volgende versoucke dat V &
 d' gemelte Goffr. hier nu behulpsaam gelieft te wesen ende
 sorge te dragen sy nijffens andere betaalt word.

Also bouen gez bouwt wegens syn ontfangeninge het mirren
 deel vandien hystmest in wt keeren, soo heft h' op myn versocht
 V & te wille versoucken zijde aanschryven, dat volgens V &
 voorige goede wille him het wt gekeerde mitten eersten ter handt
 gestelt worde waar mit hem vrentschap sal geschieden.

D' secretaris Gemminge sal V & de sampieren hem wt de moluquo
 hir handt gestelt toescenden, om v vande selue te dienre, also
 mitten eersten occasie sal voor vallen van daar naar de Moluquo
 te Commun schryven, sonder anders werst Godt almachtich bevolen.
 Actum Bat. Hoy 15 Feb. 1626.

D' Hurmius Erwaardige ende Godtsalige Inden Heere

Mijn kerre V & gans Angenamen is myn door den E. Hülft gebord
 waor by gesien tegeem V & wegens den staat der kercken als
 schoole hebt ontledet daar voren V & vrecndelyck sy bedanck
 de.

Voor myn

Voor myn vertreck van Amboyna heb ick van hartin ge'wünscht v. e.
mondlinge te moge spreken sulcx met en heeft Conuen geschieden
dienvolgende patientis genomin.

Is sulcx ende waerachtich de Broederen op Amboyna tegens myn
mitrenen verkeerden yver syn in genomin ge'roert doch naar
datom het Contraris bevonden sulcx eensdeels mede ontstaan is
door presumptie dat ick van v. e. als vand' andere mit roere
gemaekt hebbe v. e. is ommers bekent dat roy wignich oft niet
van kerckelycke saacken gesproken hebbe soo dat dit ende de
rest op gesaapt is doch sulden dit om Redenen mitten doodden be-
graven laaten ende daar van geen voord' vermaan maken. Echter
blyft d' vertrecht gerecommandeert waanneer him Contintement
gedaan is soodanige Redenen als genouert heeft wt synne mynwe
de laatin.

1
aanstaende — Ick verlanghe hartlyck hoe sich den stant van Amt ende verpament
lyck. Oen kercke toe draecht volgens v. versouck wort d:
somme v. e. tot een verlosser toe gesonden. Echter vertrouwe
tot het toecomende Jaar sult Continueren sulcx op v. e. versouck
op hoope hit Jaar mit malcander naast vaderlant sulde vertrecke
ende alsoo de h. Gener: ende Raaden van India toe gesicht hebbe
hit toecomende Jaar eenen tour naar Amboyna te doen sulcx
by resolutie gearrestert is sal ick v. e. Godt de voorste + naeste
Jaar by coomin ende silfs haalen.

Sal hi thin verstaan hoe d' hier Gentraal Brouwer thuis
ontboden is syn quargis aen v. e. hier Gentraal van diemen op
Jan. 1666 gereisigneert ende den 5 d: daar aan volgende
mit den scheepz Anstidam. wifel: hollandia. Nassauw:
Mastricht ende N: hoorn is verhoeken, Godt wil him mit syn
by hi bint, geselschap geluckende bihoude weis verleenen, tsehip
fredrick hynrick verhoopen wy aande Cabt de bonna espa,
cante rot persia sal verschynen om niffers d' Andere. m.
Comp: te Retourneeren.

Mit leet wesen moet v. e. Hoiseeren hit ouerlyden vanden Chulst
die niet sonder Presumptie een v. hem in te doot is gestorven en
mit opinen een gat vande groote als eenen stuyber in synne
magen bevonden, Him verschryde ander teykenen van vergeren
te wesen waer het him doot gesprekt is sy Godt bekent synne

zuysvrouw is door droefheit ontydingh van kin geschieden en
mits ons advys haar reys naart vaderlandt geboordert —

W E sall vreeempt toekoren ut hier noch Continuëere (Verschijde
Reden'n hebben myn tot soo danige Resolutie doen Resolueeren
eerstelyck ~~uutbrecken~~ het vertreck vande hier generaal braver
ten twerde de goede genegentheden die ut hebben om de Comp^{te}
noch voor myn vertreck eenen goeden dienst waar aan haar
veel is gelegen te presteren. ten derden. soorword ick tot het blyven
verplicht door oorsaack mynne Meesters haar gans gemyscontenteert
vinden. ouer het lichtveerdich lichten soosy seggen. wt myn gou.
vernimint ende seer qualyck nimmint. dat myn en bescheldiger
myn kerst ver vangen. des wt alle haar genoveerde Reden'n
genouwsaam te besluyten zy soo mit gedacht hadde ut naart
vaderlandt geretourneert waer den E Heer Generaal gelast
soude hebben myn wietromnaar myn Gouvernemint te zenden.
votfaaringaande noch wil ijet wes mochte volgen. dat den tyt
wert leken. —

W E sy by desen gerecommandeert mynne vriendelycke groetims be
doen. aan alle de orangg^{en}. mirmant wt gerondert by occasie ende
Presentiren gelegentheit sal v E haar tot behoorlycke gehoor
saamhijt gelieve aantimaanin. ende sericusselycken recommand
haar tegens ainstain Mouson behoorlyck van Corcorren en
vaartuyck versien alsoomiet vreeempt in waer d hier Genraat
oock selfs daar quam. ten ontwyffel sal v E hebben verstaan
dat al onse Christi'nen toe gestaan word so H E. haer
minder te wegen als voor desen. Item dat in haar Keur gestelt
wort Cleeden oft Contant te neemen. bouens dien sy eens gelt
voor de Baar als de mooren sullen ontfangen. ende per manque
vaut selue sullen so R. sleght gelt meer als voor desen ontf
soo dat dit een groote Benefitie is. des selue mit dank baar
morthen recampenseeren ende haar tot de destructie der vyan
Nagelen morthen prepareren alsoo wy geen andere als die
van onse onderdaanen begeeren. hoe de selue te veel inde werelt
zyn doch verhoopen dit toecomende Jaar daar in een goeden
ganck te gaan: —

Onse Saaken gaan In Sayouwan ende Japan gantsevoorde
lyck den chyneesen handel heeft een goet begint sel ende was.
Doock goede hoope tot de verlossinge van heer Nuyts —
Dr^e heer Mayoer heeft in Sayouwan factory bevochten ende syn
dresstels indvoonders onder gehoorsaamheyt gebracht ende dien
aangaende veel goede belofte gedaen sijn door haar s a b
vande Principaalste moorders over geleevert du alle mitten
swaarde getrafft sijn soodat van darrewaarts over een beter
als wel voor desen gedaen hebben sullen hoopen. Sonder and
Sullen Cynden ende V B. —
Zentveste segh Verwaardige ende godt salige Jnden hare
Zi veel en inde genade van Godt almachtich Actum
Batavia desen xvij^{en} february 1636. —

Aen Jongheer de.
Revere Luytenant
op Amboyna

Zentveste voorsienighe seer discrete
Dr^e sijn dient tot geen in anderen dan eenlyck om v B te besouken
sijn ontwyffel sullen v B hebben gepresumert wy onse reyse
naart vaderlandt gevoordert hadden sulcx tot myn arrivem^t
in Bat^{ia} voornemens gewiest sy doch sooras voetaant landt
stilden ende doort arrivaren der vaderlantseke Cargasoen
scheepen enige novis tot het gemelte patrijs verstaande.
Namintlyck het misnoegen dat de heeren Brwomtheeren
in myn op ontbieden hadde, soo bin ick van resolutie van gheest
ende goet gevonden, noch een Jaar oft twee tindenst der Comp^{te}
te Continueren sulcx d' heer Generaal vandiemen schen aen
genarm te wesen,
In Batavia ge arriveert zynde verstandick verschryde discoursen
tousuerende de Bylegeringh voor Lucilla ende was dien aangaende
t selue vreemst ontledet Echter wert in veel dagen door d' heer
Generaal daar van geen vermaan, gedaen sulcx voor daetto alsoo
by hem was goet gevonden ende beslooten I doch heeft niet voor by
gecomen t selue te moveeren sich gelatende euen oft my o.

Schult waat te Empubereen. wy geen miste van Sicella syn.
 geworden waar of, ik hem niet anders en antwoorden dan dat
 myn de voir gedaen hadde ende myr als myn t' seluer plaetse
 gelast was syn & was oock geraportert dat d' heer deutecom sich
 geduerende de belegering by nacht aan boord ende niet mit leger
 ofte quartier onthouden hadde doch daar op soodanigen aankomst
 gegeven dat het voor die tyt daar by is verbleven holdanicht d' zerr
 Generaal midien mit vadersant sal aff leggen om syne ge Commillarde
 faulte by d' waeren onse Meesters te verschonen ende by desen myn
 myr sal soucken, te beswaaren sullen v & seer licht Comen oordel
 ende affneetin, want secker is dat hem byt schrygen van haer
 Nasmitlyck op het punct mynen Person. Raackende gants ton,
 vreden is houwende ende d' Generaal nu neffens myn voelt hoe
 swaar het voor een trouwen & vordich die daar valt sonder reden
 of, ontboden te worden, sulcx hem nochtan ten aansien syni n tyt
 gecexureert was verdrageliker als myn behouden te wesen, doch
 thiest in desen miste anders synne mensche lycke swackheit bedont
 voort vertreck vande hier Gouver^{ne}: Gener' Brouwer is goet gevonden
 dat om Comp^{te} saacken in Amst. te vorderen ende de Commissie
 ter seluer Plaetse behoortlyck te handhaven d' H^o deutecom niet
 Gegenstaande hy directiur gequalifiseert is hem echter en directeur
 slich op de Negotie verstaande sal by gevoucht worden daer toe
 den & Gardens swager van heer Philips Luccas, directeur
 Generaal geprojectert is die v & G. eerstin sult hebben te verwachten
 Graetangaat de saacken van Meester A: vanden heuvel heeft voort
 vertreckt van h^o Generaal Brouwer niet comen aff gedaen
 worden, soo dat de tyt dienaangaande voorder abert leeren wegens
 t' verlies van Gouden leeuw blyft hy gecondemneert onveraardich
 di Comp^{te}: in enige ampten te watert te dienen, het verlies van
 schip ofte reparatie van dien blyft tot discretie vande heeren be,
 wint hi bliuen, Itym synne maent gelden tot der tyt t' Gouvernemi
 aan gevangen heeft als oock geduerende t' proci's getonfiscert
 ende voorder gesuspendeert van tractament ende rantsoen.
 Daar beniffens hem syne opassers ontrucken het proci's wegens
 synne voorder gepleuchte actien daar mit ismen Gegenwördich
 doende soo het eennichsuits naar des fyscaals eysch sal gaan soverder
 een slordich huys leggen,

Dit sal naar apparen^{te} de orangg^{en} ende Inverouderen van Christen
Amib. lief ende aangenaam syn geweest, dat men haar niet regeren
van prijs der nagelen niffins de wooren tractert ende haar
10 £ mit als voordese. woorde haar voort gegeven bouen dien
50 £ minder. Bait sullin wegen als voordese geschiet sy
ende wyders in haar keur stellen, oft cleeden oft Constant willen
ofangen soo dat V^e haar by alle occasie suldt animieren ende
voorhouden dat dese liberaale gunst ende gift niet mitte voet
moeten stooten, maar ter Contrarie dit faueur mit behoorlycke
diens moeten Recompenseeren, niffins dien wort voor de orangg^{en}
vande Camir een present ofte Cassie P^r d' heur directeur ge-
senden,

Wy waari n voornemens geweest vande dit Jaar goede Ptesoats
naar Amboyna te senden sulcx door flangh Hardeeren vande
heer Mayoor die mit het beste volck naar tayouwan is niet en
can geschuden, des blyven genootsaecht onse prmsipale deseynis
tot het naiste Jaar alsoo amir d' heer Generaal wel selfs
Comin moecht wotte stellen op wlecker tijt wy verhoopen
yetwils goets in uwe Quartieren te verrichten des sal de onse
sonder danzen by occasie aanmaanen niet allin aant Castel
maar oock inde Eylanden ende ander gelegen Plaetsen dat sy
haar Corcorren bi hoorlyck prepareren ende klaar maken
ende wannir sy ontboden worden tydelick verschynen op dat
zyn P^r geen misnoegen, nimm^{en} ende soo het door occasie sal
krygen haar woorder te Recommandeeren voor al v^e Radja
Pessimire ende andere orangg^{en} vande Camir ofte prmsipale
hoofden vant landt groeten ende haar tot Redelyckeyt aan-
Maanen mit vasti toezigginge wt haar naiste Jaar
mit een goede macht sal by comen

Dit stuck van Capt Huetto is sonder lynch niet verrichtet maer
by d' heer Generaal ende raaden van India goet gevonden
alsoo vande gemelten huetto niet goets te verwachten sal
wisen, hem harrewaarts ende naar Bat^a te ontbieden
ouderintussen sal tamahuttonnissin het prmsipalste gesach
ende t Commandamint in voegen als denouden huetto gedaen
hiet aanvaarden daar toe hy by ons geauthorisart is ende

Eerlijkelycke authorisatie becomen heeft gelyck oock doet
 Calbourn die als Capt Lauwt ouer al het vaartuyck van huetto
 geauthoriseert is die ick de wtvoeringe van syn ampt beter als
 tamma huettoemissin verstrouwe. & sy gerecommandeert haar
 tot de voor te vermaanen op dat ick wegens haare trage ende
 niet nich vuldige onmachtzaamheden geens reproche lyde

Hiet haar waarts ontbieden van Capt Huetto moi Amyn by onse
 quart gunstige daar mit den Colleur geuen dat d' h. Generaal
 ende grooten in Batavia den huettoen vreedem niet Comen
 aan hie min so lange de aftgevalle orangg; bouen ende op het
 giberichte blyuen, dien volgende voor ons niet anders te gelouuen.
 Staet sulcx by syn Eraft in gegrist blyft den gem: huetto ende
 orangg; malcander verstaan ende sy eenlyck op de verlossing
 van Capt: Huetto waachten omdan andermael haare personagie
 te speulen, die noodich opt wil vaaren vant landt geleth wort
 sonder sulcx soude t' selue tot rayuyns van val opnosele streck
 hy mach sich hier soo Comporteren dat eerst dachhs weerom
 gesonden wort

Vanden hie wil had hier soo danigen spel gerockent wegens de twee
 goude kettinghen door kackialy mit telger een aan myn ende een an
 h. Gouverneur gesonden euen gelyck of wy desilue tot Corruptie
 aan vaart hadde, om daar door Capt Huetto's quart inde bootsvoor
 nimein te verschoonin, sulcx noude mieninge is gewerst maar
 wil di silue aan h. Generaal te presenteren, om daar ouer te
 disponnieren, gelz geschut is ende goet gevonden den seluen op
 synne Requeuringe, te stillen, ende de Comp goet te doen, dit
 allen heeft d. Generaal Brouwer ten quade dan genoomin
 door oorsaack noch ick noch d. Gouverneur daar van geen mentie
 gemaakt en hadde in onse missive, sulcx ick myn die k maels een
 wilt beclaacht en hadde t' selue vergeeten hadde te schryuen
 ende al hoe wil ick be thoonden, mit ouer gesonden Journaal daar
 van aangeroert ende mentie gemact was soo heeft d. Gouverneur
 daer naer echter de soek in synen Brieuen moeten wt houwen
 ende smadellyck hooren waeromme symyn kettingh mit

ouer gezondin hadde daar ick gelooft by ommer soorloymich als ick
op het verreck vandaar omgedocht hadde doch hoe him dit ende
landir saacken inder aantrecht hoet beter wesen sal mit resti-
tueerin. gelyck ick gedaan hadde kan volstaan het is verre van
daar die gelyck d' Generaal sicht tot Corruptie ende onlichty-
alis saacken goet te maaken ontfangen zyn.

De wort gecommandeert in alle syn doen voorsichtich te wesen,
bewyft v'opper hoofden. Namintlyck uwin Gouverneur behoort
respect altoot seluen den middel sal wesen. waardoor geavanceert
kent worden, ick sal sien off vandit Jaar wegens v'avanee-
mint yet wils sal Comin. ootmeeren en soo niet bliuen wy op
het aanstaande Jaar hoopen, geenige als officieren van onse vloot
syn vandit Jaar verlost geworden. Maar hebben de rest een Jaar
ouer moeten Blyuen.

De Zal voor desen hebben verstaan, hoe dat d' h. hulft inde
straat van boeton, is overleden, ende niet sonder suspitie van
vergevin. te wesen, alsoo naar dat gecopint was bevonden.
hebben een gadt in synne Maage van een n' stuyver groothadd
waar dit hem gespeelt is, sy Godt ende hem blyt bekent hy heeft
ons wil gesicht dat naart eetin van seeckere Genange, als
mit m' restir Evert tot de Rivier quam, ende m' passant op
sickler plaats aan was hem mit wil gevoelt heeft doch moet
dit gemina geert worden nicht mit haar dochstirfen ende heeft
Vander donck syn naart vaderlandt verrecken. Godt wil haar
byder luyfman sijn ende dit haar ongeluck mit een beter ver-
sitten.

De Comp: saackin hebben (waar voor Godt gedancktsy) goeden
voortganek v' een Joncq wt Sayou van verstaan wy d'
h. Mayoor victorie bevochten ende d' s' l'f's landts inoondies
onder behoerlycke gehoorsaam heyt gebracht heeft ende sal
gemylte Commandeur ouer Quinlan naar batavia kuren
op hoope d' selue quinammisen tot betirge hoor ende Redel-
heyt te brengen, soo datte laatsullen Comin. omdit moyson
in Anboynke te verschynen.

Laat

52

Laat niet myn by alle occasie ende gelegentheden Myn te adviseren.
waer in twee Quartieren omgaat ende onder onse meewoorderen
passeert Nammentlyck hier sich haare inclinatie t'onstwaerts
Gegenwoordich toe draacht ende oft sy haar oock gevollich sulles
toorn tot den aanstaande tocht ende hoe sy haar sedert myn
afwisen, gecompoteert hebben tot de volvoeringe der nagel
Constructie blyven wy gants genigen sulcx mit toecomende
Mousson hoopen te voltrecken

Driest Roybouts had ons gecommandeert een visnet off seegen
voor hem te Coopen, Die wy hier niet hebben Connen becomen
ende noch vel min gaaren om te Laaten maken, dat geen in bat:
te Vinden is soolick verstaen heeft Adriaan de Massen aar voor
onse Compst twee a drie dir selus bi Compst nitocomende sulles
daar op letten waer aan gaat de slaven syn hier ommit soo duer
als in Amb ende geschapen noch duerder te worden, waer de comp
geen myren vercoopt des een yder syne slaven, in waarden mach.
houwen, Van Boeton sullen worden apparenten oorloogh geens te
verwachten wesen, ende is onlanghs een schip, mit meer dan 200
slaven verongeluckt dus dit sp. duyp

Wy gecommandeert te gens de Compst der schepen sooveel
gode rottanghen by batcaar besses ende Symon bachwaals.
te procureeren als bicommen Condt waer mit myn vrientschap
sal geschieden Item een swart wassent koraal boomken offe
twee missin d'isen gaat een mande mit Chynese potiens.
die de biddein d'ant te gelieve te nemen, ende mit den bringer
op onse gesont heyt te witten. Item 2 spaansche on 2 hollants
kassen eenige tee potiens moetter saet Artin ende watapin
in twee manden gepackt gemirckt W.P.R. die sufter ende
nicht saaminke amirndeelen

Ich heb d' harr Genraal wigens o Avanciment gesprooken
die belooft heeft daar op te sullen letten, des syer brieft waer
om opin gebracken om wigens uwin persoon aan gouvern
te schryven, beluift uwin gouverneur ende Compoteert v.

Wilt u Ansement sal volgen. uwe tedoene oncoften optochtes
verstaat d' heer Generaal dat v d' Gouverneur daarmine sal
solagieren, oft daar van versien
Desen in geslooten aan Capt. Matthys gelieft hem te behandigen
ende hem d'ints zeggen, dat sorgz d' d'aght S. de bouquoy
wegens syni suykeren betaelt ende rekeningh over gesonden
woort oft anders sal hy daar over moeyten maken. Groet Capt
Matthys ende alle die hem aangaan, sieght hem dat de procuratie
om Mariens Saaken te voorderen naar vaderlandt gesonden
hijbe getz oock gedaan is die vande Joyer omde penninge noch
onden de Brumthieren berustende te arresteeren want
hier mit veel te vangen sal wijfen, ends maar eenlyck gett
gespilt souw worden.

Desen Brumthieren Licentieuren vandamme naar trad
lant te mogen keeren sulcx v d' hem Comijn aandien den
hier gebleeven slaift van Adriaan de Massenaar wort nyffens
desen gesonden, het schynt hy gehooft heeft wt hem hier geboen
souw hiebin, sulcx de mittinge noyt in is geroeft sond
anders sullen rynden, ende v d'.

Prentveste voorsumige. Leer dyereete Beveelen In de
genade van godt almachtich die v d' huysvrouwe willestaren
In langh duerige gesonthijt Actum Bat: desen 10 Feb.
N° 10363.

Aen orangē op hietto

Sourat Innie Kapada orangkaya oelang
Salammat Poa Kapada d' Jouw orangh quaya Hietto sam.
mia: Sourat innie tiada bargoenna koetsuwacellie beta sampe kdi
adapan Jouw orang pada brie mgat sadoulie bangan dangan Ralat
Hietto bay bay: Nangh gpa beta sonda katta bandia kaly Kapada
Orangh hiettoe adapan Malessie sonda redj sac karangh Innie

53

Sabbab iettou beta bet outorcken sackal lagie packatahan nangk
Doulo karnatouwan Generaal, dengan Mentoria de seyenne tida
partsiaya kapada Orangh. Huetto Sabbab Orangquaya dengan —
Orangh bay bay adda tugal de atas openingh macka derrie yetto
Dea Sukir kackialie dengan diorangh adda mentourat bufiarra.
Saetto, —

Souwan Generaal adde mengoessaar kapada Malessie derrie
packata handiae karna sapartu be souckom kandan siassat
kutoorangh lagie Carcarra Saetto kalou tida mau lepas Cipt
Hietto bette anekat smjatta ietto artuidia sappatie dia Jedia
Radya sabbabiettou sonda Jedia buetsiaerra kutoorangh brie
Mandatie pada Malessie dengandia poenia sobat sayhoa nangk
siappa adda soucka bersaterouw dengan kutoorangh die brie
tauw douwolo landia tangan Alla brie Sajma huetto benasteken
sabbab Parlente tiege ka ampals.

Derrie parkara nangk de Atta Jedia pohoendie sonda barane,
kat Cassalla Ampat nangk Baerro pada fadoulie Bandar
huetto samma doulo kalla handia sabbab beta dengan sagala
haettie soucka d' Jouw orangh poendia bayck macka derrie
ietto beta berayderkan lagie toulis soerrattie Jmie kapada
Orangh ietto Samoa —

Pada kapt Huetto Betta sonda Aoelangh landia tida Jedia
derrie ietto Souwan Generaal mouw dia sampeken Apa,
pan dia andia Janqoli smtte bay Djouga tidalamma —
macka dia Combalie Generaal Lamma sancta bette dengan
Gouverneur deutecom Aramma rantie maesderrie kackialie —
pada tsoet sackandia poendia t'sammer attauwa perente
Stoulae? Gouvernadoor Ant: sonda toutorkan pada dia lagie
dia pitsialia beqetto macka derrie yetto Rantie nangk brie pada
Betta sonda mastock pada kackialie poendia oettangh beqetto —
soud souroch pada Gouvernadoor deutecom laeghy? Nangk
appa sonda iedio layh oorangh? Tannahuttomessen dengan
hat soucka samma oorangh bay bay sammoa sonda tau
macka derrie Jhouw beta brentiackay peetta poendia tabe —
Bandia baudia kapada Jouw orangh sammoa lagie allabrie
oemmer pandiangh dengan laqaella Huetto poenia bay-
sourat jemie sonda Bartoulis derrie
Jouw orangh poenna Lobatt roas
Jouwe bryckent. Aert? Gysels

De Eertrijste wyse voor hemge Leer discrete Heere

Mijn Heere myn in Jonckstien Aen v^e is geworst den 21 desember
1635. Het schip de Liruwonne die ick vertrouwen v^e sal syn geword
de Copie des selfs moet naarlaatin by desen te sciden door d'oraacke
die verlyt hebbende ende mit in is te vinden.

In myn voorgaande schryven was ick aon seeren v^e toe te senden
die mit gegeven pampuren sulcx doorst haer sich slyt in nuers
bruifs alhoewel vermarnde tship voor sanderen dachs souden hebben
verstrooken is vergeten, myn verlan get te verstaen off de luyden
volgens belofte aen v^e hebben geschreeven, het geene door haer
ge'mouert wort is voordesen aangeroert des onnodich selus te
repreteeren, Echtr is sulcx dat sich naar ~~de luyden~~^{hem} by my gelaat
of ~~bestoont~~ hebben seemige seiningen voor toegesonde provision van v^e te moetes
hebben, wat hier van sy sal v^e best bekennt wesen, ende segens
haer ten waar v^e nader geprocedeert begerden daar van geen
worder vermaandoen, maar ter Contrarie tot v^e naer doet ordre
laatin bitrusten.

Volgens myn belofte was ick wil geneegen v^e myn verbaal
door gens den standt van Banda. Hoet senden sulcx d'heer geneer
brodwer onduinstich gecordeelt tot antwoordt gegeven dat het
maaken van verbaalen door Commissarissen mit Douys
van Gouvernours ofte raat gants buyten propoost ende ongerymt
was, ende soo langh sulcx geschieden, de primsipaale verschulde
nimmertmeer getemarckert soude worden, ten waar de Generaal
ende raden van India selfs present waaren, soo dat desen aen
gaende mit gaaren tigenens ordre souden doen, v^e gelufft niet and
de vertrouwen, off v^e is daar mit soodanigen ~~ge~~ gegeven als
ge'meritert hebbende gaaren souwt in welker boegen by alle
occasie noch sal Continuieren waar op v^e sich moete verlaaten
ende myn als een vrient vertrouwen.

In onse missive aan h^{er} Brromthitt. is loffelyck van v^e geschreeven
wel extractt aan v^e gesonden soude hebben maer is met de
voorige Gladde verlyt off door yemant verduystert alhoewel noch
d'een noch d'ander doet te vinden doch om v^e te toonen goet
vertrouwen dat d' Meest^{er} van uwen persoon hebben, gaat het
Extractt van haer Missive hier neffens als oock het geene myn
persoon is raatende sulcx mit in ditte Commen naarlaaten.

VE verclachtich te maaken, ende is oock eenige oorsaack die my heeft
doen resoluereen een Jaar off twee te Continueeren.

Op myn hier blyven is voort vertreck vande heer Gener^l Brouwer goet
gevonden ende gearstteertick het aanstaende Mousson mit
v'n aansunnelycke macht van hier naerant: sal vertrecken op
hoop de rest d'ende nagelboomrn geruiniert sullen worden daer
tot godt synen segen wil verleen.

Hoe sich de saack en vandesen Jaare tot Banda en nam wtz in duub
hi bin toe gedragen, verlanget my te weeten des blyff vastich

vertrouwende VE niet in gebreke sal blyven, waer tegens int hoe
Cominde by my m' de behoortlyck de voir gepleight sal worden.

Sot secours vande heer deutchom wort hem een directiur toegesonden tot
welken eynde den 6 gadenys mit wassin aar derrew karts is verhoekt
doch is synne huysvrouw noch hier gebleven t'sy om dat swanger is
off om anderre redenen haar best bekent. Echter ist sulcx dat d' heer
Directom hier aan geen wel gevallen sal hebben.

Den 4 Janr: is d' heer Generaal Brouwer verselschapt met d' heer maester
Vbrantsen, van dat: mit den scheepen nurew Amsterdam, witz
Wassouw, hollandia, mastricht en hoorn, vertrecken de rey vertruwe
ende hoopen t' schip frederick heynrick aande Cabo d' Bona Esperance
sal vonden, om alsoo gelyckts haare voyagie naart vaderlandt te
voorderen waer toe haar godt syne genadegen segen wil verleen
en ter behoortlycker tyt in salvo brengen.

VE Missive hebbe aande heer directiur de graff behandicht ende opt
hoogste gerecommandert, des myn belooft de silue wil te sullen
bestellen, die VE seer doet groeten en per eerste antwoort hoort
te brengen.

Het vertract vande heer Gener^l off synopontbieden heeft hem niet wel ge
vallen, te mitromdat gelz myn selfs gesicht ende verclaart heeft
d' heeren brouwer hebben aangepresentiert hadde noch een jaar off
twee te wille Continueeren in somma een gemene Laeg rust
wil en is synen mi oock bekent hoet smaictt wammert men mit wil
doen niet volstaan kan, ende Echter door hooger handt gelicht wort

DE heer van duim is mit Continentment van een yder inden gemi
h' brouwers plaitse gemestertt vovens regerunge soodanich is
dat sich een yder daarin verheucht endeten hoogst in bedanktsulcx
ick vertrouwen ten wt eynde sal Continueeren men begraunt nochen
blynaut malcander nu mit gelyck wil voordelen is geschiet oock begint
het trouwen een voort ganc te neem.

De Comp: staat in India is goot loft in soodanigen doen als in veel Jaaren
mit gewinst en is vernamentlyck inde quarteren van Chyna tayouan
ende Japan, alwaar diesen Jaaren groot profyt gedaan is, endeneer
alle apparintie mit en mier sal auginrukeren, daar toe sich de be-
gintrelen hiel wil aanstriden, alle onse schepen waren mit geluck
ende voorspoet in Japan gearriveert ende vandaar wt gesonderst wel
woerom naar Japan mit goet Capitaal geretourneert ende aff geschept
d' heer directeur Coecke Backer was voorneemens mit de twee
jonghste schepen harrewaartste Comrn ick dencke op hoope vant
Gouvernment in Tayouwan, by vertreck vande heer putmans te op-
tinieren —

In tayouwan waaren soodagid verduen sluyt raop verstaandrie Coste,
lycke Joncquen elke van mit dan 100 en 150 duysent Reaalen
gearriveert ende waaren noch eenige andere mit op comende wege
oock vermaent mit, dat bouens de 3 gearriveerde Joncquen noch 3 a
4 andere soude volgen, ende in Bat. verschynen. —

Den mayoor Ariacn Anthomissen heft ondert beleyt van St Gouverneur
Putmans alle de ondi daenin, op tayouan onder bikoortlycke geoor-
sainkryt gebracht hebbende alvooren eerst eenige haertir plaatsen
gedrufft ende naar dacthom geaccordeert in vregen dat haer als
vrouwe onder daanin sullen geytin waar op 5 a 6 ouer geleverde
moorders mitten swaerde syn gestraft het voorder vervalch leert den
tyt. —

Den gem: Mayoor sal mit syns by hebbende soldaten quinam mit passantien
doen op hoope desselffs In wonderen tot betir redelyckheit als voor
diesen en restitutio eeniger Comp: goederen te bevoegen dit is doorsaek
gaarom dat mousson, geen mit roet macht naar amboyna hebbe.
Comrn senden. —

Den Engellman heeft een Contract van vrede ende Aliantie met den por-
tugals aangedaan ende gemaackt waar op alreets is ge volcht dat
eine synner grootste schepen Comrnende van souratta Goa ende
malacca, heeft aangedaan, ende vandaar naar maccaico verseyt
is gelyck oock volgens t'schryven vanden Commandeur Cooper vol-
loden, waerom gekeert ende bikoort reys gedaan heeft hoe onse
mirtirs dit gevallen sal Comrn v' seer licht verdeelen ende aff
mirtin, onderintusschen blyven hoopen hier op haast ordre becom
sullen.

Drie schepen ende een Jacht ondert Commando vanden Commandeur
Noom Herunis namintlz wassenaar mit 20 sold: ende 60 bootsget
d galiasse 15 sold: 60 bootsget, tressel 15 sold: 60 bootsget en ende
woater loose woerico mit 16 bootsget, ende 6 soldaten tesamin 252.
Copen. syn andermaal ouer amboyna naar Cabo spirito santo —

gijfenden op zooge van selue Schip t'atraggeren dat tot den open
 Handel van chyna wel te passouw Comin —
 Den Commandeur Pool is mit seven Jachtern naar Ambo gedepescheert
 om mit twee der seluer Namintlyck amstir dam en Oleymwoeser mit
 brigm van april ofte mit Jonghste Vaert mousson, in de quarteren
 te verschynen ende vandaar syne Reys naar Luytlandt te voorde-
 ren sulcx de V.E. bydesselvs instructies sal comen sien ende beoogen —
 Den Commandeur tom birgen is mit gelyckes Jachtern ende een saloupe
 naar tynaor ende Solor georderneert op hoope eenige portugeesen
 mactassaren ende andere vreedende handelaars inden sandelhandel
 te ontmoeten; ende soot mogelick sy haar misters vande selue te
 maken. —

Mit den pangaram van Bantam alsoock mit den Mattaran blyven
 wy als vooren in verwoydingh ende sien noch weynich apparentie
 tot den vrede, daar toe d'herren onse misters haer gants genegen
 toonen ende sich gelaaten mit tot vrede als oorloog inclineeren —

Briffins myn is in Batavia gearriveert Jannshuttoemissen Broeder
 van Calbour die door synen als hooft van hutto gequalificeert is daar
 toe hem bisegelde Brieven syn ter handt gestelt van gelycke is den
 gem. Calbour ouer al het huttische vaertuyck mit den tytzel van
 Capt lauret geauthoriseert ende is d'heer deutchom aangeschreeven
 mit d'eerste occasie kackialje haerwaarts ^{te nuen} senden het vervolck leert
 den tyt —

Niffins de sen gaat in slaiff genaempt Alij wofende eenen Castrende
 Adriaen de massinaer hi Ambo: toe behoorende die hem hier op syn-
 vertreck is ontduystert der haluen sal de by occasie gem. Slaiff
 naar amboyna gelieven te sinden. —

By gelegentheit gelieft de orangg van seram Namintlyck die van kullwaer
 te advertieren, dat syn broeder noch clouck ende gezond is voor wien te
 behoorlyck sorge dragen sal —

Colff wort door langduerich bidden en smitken vergaunt sich mit leyen
 naar Banda te transportieren mit soodamigen reserff dat sich tegens
 de mit in sal mogen oposieren ende soo Ja dat de hem datelick
 sal mogen doen vertrecken ende het voorgaende Bannissement effect
 sorteeren sal waar naar hem heeft te rechten —

Voorde waarde van myn indegen hibick 145 R: ontfangen die m desen
 niffins gaande facture hebben doen stellen en by de aan generaal
 vergoet can worden, in mynne absentie heeft myn huysvrou een
 op d'iselue manier van Japan ontboden die my volgens memora-

door Monsr Coetkebacker gesonden ouer de ses hondert gulden
compt te costen. —

U Schip leyen is op hoopse dat eenigen rys van siam soude becomen
ende v^e daar van deelachtich geniaet. Et machte worde tot noch
toe op gehouden, ende alsoo geene schepen vandaar verschynen hi^{bb}
dit swaare schip mit langer doen verstooven. —

Volgens v^e recommandatie ende mynne beloften wort het Extract van
lasten vant Jaar 31 tot anno 1635 by desen gesonden; soo v^e in
ander saack in candienis sub myn bevel om doen. —

v^e voorder Recommandatie hi^{bb} in acht genoomin dien volgende
worden v^e twee goeytambors toe gesonden braude wyneketels
muelle stenen doch soo als hi^{bb} Comin becomen, smee coolen
sullen v^e voor desen syn geworden, de clocken voor soo veel hier
geroest syn hi^{bb} niet vergeten, vergeet ons mit toecomende
geenne arangb: te sciden, de mynne is alom hals ende syn hier
Dienstich om inde reuieren te gebruycken. —

U sal ten ontwyffel hi^{bb} verstaan, hoe dat van v^e het mit syne
fluyt inde straat boetton is verongeluckt ende daar naar van
boettonen. Vermoort daar naar hebben de selue schilmen
Saskeer Jansens Jacht oock affgelopen, ende des selffs huysvrouwe
in Biwaringe ende naar apparenctie tot een by slaap gehouwe
dummen verstaat mit noch 5 a 6 Persoonen in handen des
Cominex is het Jacht van Robol hi^{bb} den seluen ganc te gegan
als oock een ouerdeckt schuyt vanden burger floor naar al dese
schilm stücken, ben ick inde straat boetton by den Cominck
geroest die myn wil bejegende ende Godt myn liever als ick
myn selffs ge hadt hi^{bb}. In plaats dat de vertreckende scheyt
van Amib. myn in boetton souden wachtin syn sy mit tegen
dir^el nittigenstaande vandit schilmstück kenuishadden ond
seyl gegaan sonder eenige ordre te laaten waar rot wil een quades
hadde Comin volgens, Sonder anders sullen Eynden en v^e —

rentveste wyse voorsuemige Leerdycreete heere, Berwele
inde genade van Godt almachtich die v^e wil gunnin ge,
sontheyt ende langduerige Regeringe Act Bat. desen
Ed. J. v. 1636

Leertweste voorsienighe seer discreete heere

Alsoo de gelegentheit presenteert, hebbe niet voor by gecomen
 We by desen s' adviseeren hoe dat ik volgens v' begeren synne saak de ge-
 voordert hebbe waer op eyndtlyck den obstakel is gevolcht des v' e' voor
 desen maal patientie sulst moeten neemren

S' vander Voort hadde sich inde om naart vaderlant te vertrecken gepre-
 pareert tot welcken rynden op t'schiz amsterdam by d' heer Generaal
 was geordomert doch heeft sich inde straat Comende beraden ende mit
 licentie van syn Enaar bltaavia gekeert alwaar sich de Novo voordert
 tyt van drie achter een volgende Jaaren in qualitee van Cosiman
 a 60 gld p' m: heeft verblonden, veel voordertlycker hadt hem geocest
 onse aangeboode Conditie in d'ant daar mi naer toe gaet g' acceptest
 hadde.

Desal voordien hebben verstaen hoe dat d' heeren Brouwerheeren ter
 vergaderingen vande xvij: hebben goet gevonden den heer Generaal
 Brouwer op d' Expiratie van synen tyt t'huys t'ontbieden waar op
 gevolcht sy d' heer vandenmin indesse l'ffs plaetse gesuccesidert is
 sulcx een yder groot Continuent ende genougen heeft gegeven wiens
 regerlinge Goot Almachtich ten dienst der Gody: ende synne particulere
 eer wil seegenen

Hoe d' amigen genougen de genr' Brouwer mit op ontbieden tegens syn humeur
 cal hoe wel naar Expiratie van tyt geschuet is) heeft geltadt kan hij
 nu missins andere eerlycke luyden oordeelen want so myn geraportteet
 is hien synne doodelycke susicke nicuers anders als rot dese cases ont-
 staan is, temer wanner min leeft de missive van haar ewig in
 gants hart aangetast ende gereprociert wordt ouer de onh'bblycke
 Prosseduerē volgens mynen p'rsoon sulcx by haar ewigants qual-
 geduyt inde genoomen wort dit is op het simpel schryven vanden geait:

Wylts voat wilder noch volgen, op de naeste advyzen waer by verneemig
 sulden de onh'bblycke Comportimintie van vanden heuvel, en
 dat mir is t' gantsche lant ouer hoop leght vanden heuvel gelicht
 eln' n' an de ben om hem te vervangen. derre waerts gesonden wort
 ende ik om vrede te procreeren en op alles Inspectie te neemren als
 Commissarius, ter seluer plaetse gecommittiert sy geworden

Volgens bouen gemelte verandermog endegewen hebben inde het goet contin-
 timint dat myn heeren en Meisters om mynen dienst genoomen
 hebben binick van Resolutie verandert ende goet gevonden noch en
 jaar oft twee om mi voorschout by nacht naart vaderlant te
 keeren te Continuieren waar op eyndtlyck is volcht endegoot
 gevonden dat ik naeste jaar mit in aansumtyck macht tot

voordert mag der destructie naar Amstsal vertrecken
Seer leetlyck ende vreempt is hier vande belegeringe voor Lucifla gespro-
zult x min myn niette genstaande dat ik daar aan onschuldich sy
heeft willen in piteeren waar over tot verscheiden maalen met
de heer Generaal in harde woorden geraecht sy doch sende dat daar
niet door en Conde. heft het over een anderen boeg. gewent ende op
den gouden kettinge van kackialle gesocht sulcx hy heel vreempt
ende tot myn dyspriet geduyt heeft ja in brieuen en resolutionen
waart naar he pas he oft Commen Comin, gemiscereert is cont wt
seggende wy die sinisteryck ontfangen ons selck toe geeygent hadde
niette genstaande den seluen sooras aan landt ben gecomen ende
als myn verbaal over leverden oft voordatto myn nuwt het hoofst
gegairn gepresenteert sy die zyn E. myn voerom dede neemrn om
inde aan staande vergaderinge te exhibeeren sustinerende soouck
ter goeder trouwe hadde willen gaan in myne mishive daar van ver-
myn souwen hebben gedaen, waar op antwoorden dat het selue
in Journaal was gemiscereert ende oft myn dickmaals op Amst. en
bandoe verclart hadde dat daer van was vergeeten te schryven
des desen aangaande vriendelyck verroucke. V. E. tot myn ver-
schoojinge ende soouel de waarheyt sy soude meer daar van
verclartinge te willen ouersenden om myn daar van voordennact
die wil sulcx mit in eyschen. maect in ^{generaal} promissiaale voor myne
mirestirs ende tegen de Gouverneur. Brouwer daar van te dien
V. E. is ommyrswil bekent dat ik den seluen kettinge niet en heb
soucken te verduystiren dat wel hadde Comin geschieden maer
van mi eninge gewest ben die aan syn E. te presentieren, ende
sulcx tot syn E. dispositie te stellen, over sulcx des selue door de.
doen wijgen en justificieren waar in ock an fault gecommitt
feerd is want hier mit naar wegen alsoo naar amboynge gesond
is om kackialij op synne schulden goet te doen. in plaect dat
V. E. in Journaal maer 10 R. te wegen 12 1/2 R. gewogen heeft
sulcx de Generaal mirde presomptie van naar dencken geeft
doch gelyc V. E. roert ik ten onrechten. beschuldicht worde daer
toe wanden hirvel syn birst gedaen ende den ontfanck des selfs.
Vreempt geduyt heeft ik mirrn V. E. myn roel heeft hooren seggen
ik sall myn welwahten aande kettinge te branden. niet en
ander propostin mirr sonder anders sulck hier by laten. ons
venlyck midesen verlaatende op V. E. rechtmatige verclarminge
sult oock niet ^{geleiden te} vergeeten dat des selue kettinge in een Confulterpotich

op de Confituieren Sagen neffins een briefken van s. vader
voort die daar van niet en vermaarde, maar wel inden getranslate
brief van karkialis die mit eenige verversinge, aan boort quam
ende genouwe verduytert had comen worden te meer my voor
datto geseght was de Negerye gereetschap, maar sijn om een kal,
sente senden tot verschooninge van karkialis faulte.

Tannabuettoemessen is hier geauthoriseert als Capt Huetto, ende Calbauw
als Capt Laurot, maar wigens Capt Huetto hebben niet comen
obtineeren die volgens d'ordre vanden Gener. ende Raden van
India gemandeeert is mit ten eersten herrewaarts te Comen doch
is hem tleven geschonken. Gelte wt sulcx dat syn vertreck
van daar onder d' huettesen geen Cleene alteratis sal veroorsaaken
ende myns oordels daar noch niet gedaan zullen hebben.

Des Comp's saaken hebben in Chyna, tagouwan, en Japan, ^{goeden} voortgaucte
alwaar vanden Jaare goede schepen verongeluckt, maar ter
Contrarie mit goede Retourren, soo hier als in tagouwan, gerefour,
niet sy, rot gesondert twee stux waar mit de directeur kouke,
backer selfs ouer tagouwan, herwaarts mit te Comen.

De heer Mayoor die mit ontrent 550 Soldaten naar tagouwan was
vertrocken, heeft de moitwillige in woonders ter seluer plaetse
soo veer gebracht dat naar verlies van eenige haer dorpen be,
hoorlycke onderdanichryt belooft ende seider Crmsipactste.
moorders ouer gelevert hebben die altsamen mit ten swaarde
geexecuteert syn by sal syne reyse ouer quinaam herwaert neem
om te sien oft daar mit Restitueeren van eenige der Comp's goederen
yetrois verrichten kan soodat door dese Tardaut vanden
Jaaren mit meer soldaten naar Ambogna hebben Comen sijn

De Engelsman vgarloz vracht voorde portugeesen van goa ende
malacca op Matcauw wat hier wordet rot broyen wult wett
d'ntyt leeren ende sal dit ten ontwyffel de Comp enen groote
dooreyndren voert syn

De schepen naar de Cap Spirito santo hebben niet op gedaan der
haluen drie andere mit een jacht darwaerts gesonden syn.

Commandeur Pool als den eersten Persoon ende Roeloff Gerrits
als den tweeden persoon worden om de suyt Cust te ontdecken
ouer uor quartieren darrewaarts gesonden

Commandeur Tombirgen mit ses jachten ende een salouze maer

Simoor en sooloor op hooppe eenich sanda alhouwt sonder gelt te
Coopin,
Mit Batam en den Mattaram staande saacken inden ouwen plooy
sonder dat daar in de minste veranderinge bevinde soo ons geraport
wort door ouerloopers soude die van Bantam mit haare in
wonderen vant gebirchte in oorlogge sijn ende al gereets meer
dan 40 doot gebleuen, ween

Cost wort toe gestaan op belofte van goet Comportiment sich naer
banda te transporteeben mit soodanigen Reserff soo hy den
Gouerneur mit minste afrontteert het voorige bantam
Jestict sortieren zal

Tot myn liet weesen moet v. e. Adviseeren hoe dat Monsr hieft inde
straat van Bouton is ouer leeden ende naar dat geopen was
bevonden een gadt in syns Mage van ongevaar een stuyver
groot waar het wy presumieren ver geuen moet weesen syne
shuysvrouw mit haer dochterken sijn naert vliedert ant
vertrucken.

Tot noch toe sijn hier geene officieren gemaakt maar wort alles
rot gestelt tot de Compste vanden Mayoor om aldaer besien
wordt qualiteyten daar vacant sijn die soo wi ymich sullen
wisen dat in goet soldaat qualick een beurt sal Commentery
gen ende vruis aande Besten koozis, v. e. gelieft hi in mynent
hoegen groeten ende hem te bedancken voort vlesken olij ons
verlangt te hooren of hy al geboiyt dan of noch liber ende
vry is

Schermachtichs myne Caccatoa vanden h. Gouerneur onder
de preticatie uyt mynhuys gestoolen sulcke ick presumeere
door woest geschiet is doch de selue mit Comirvriiden al
hoe wil. Daarom tot inde strart hi b g esonden soo v. e. my
een vande selue slaghe hit cost of nu off naarmacs kont
bistillen, ons sal sonder luyge vruentschap geschieden en
sullen v. e. Costintin dancken bifaalen sonder anders
sullen Gynden ende v. e.

^vathet Cost

rentveste voorsumige Leer discrete Heere bevelende inde
genadige proticatie des alderhooghsten die v. e. wil sparen
in la ingourige gesont heyt Actum bat. Aoy 20 feb. 1636

grotten alle de vruidan niemant
mit gesondert Namentel s. demmer
Touge loo wiens briden aens. putter
pieter behauidicht hebbe.

De Drentse Wyse vooru inge Lees-

discerit Heere

Heere Velen dient tot eenen Anderen. Als te
 Brissoueren ende met Dant te vordenen vC behouden ouer-
 Comptesulcx ons te beoorlyc. her tijt aangenaam zal zyn te ver-
 staan.

Naar vC vertreck. Namintlyck op vij July is de Fluyt oostropel
 uut het vaderlandt alhier wil ter reede aangecomn. waer by verstaan
 D. H. Caan voor Extraordmary Raad ende Commandeur ouer
 een vloot van Negen Scheepen onder wigen was, den wileken zij als
 wissende onder des silfs vlagge bescheyden, by vorstin de Cabo d' Bono
 Esperanse g'laaten. Haalde, din 27ij. Ditto is 4. Dacht de vordat
 Sandrin mede vande. vloot geraecte alhier verscheen n, gevende aduys
 D. Commandeur gengen was de vloot by Malcanderen te houden ende met
 de risterende. Scheepen die als doen noch by Malcander waaren de Caep
 op loop van veroversinge te Becomin an te doen. Sulcx oock zy geschiet
 ende claerlyck blyckt 4. Silue roeynich belyt gegeven heeft. Gemixt
 gem Commandeur met de Risterende Scheepen Namintlyck Swol
 op 21 dito Harderoyck den 22. ende den 23. deser Banda. daer
 den Commandeur op was Egmont, Middelburgh den Obbe ende
 Rijsrinne gearriveert is. Hier danich zyn aenbrengen. bestaande in
 een Somer Gout. zy sullen vC uyt de missive vande Heeren Meesters
 ende zyn Edilk. Aduysin comen vernemen. dis onnoedich 4. Silue in desen
 te repetieren.

Naar vC Advieren int voer. Jaar noch 2. Anders ses se cheep n. Namintlyck
 Zuppen Prins willim Zellant. Encktuysen ende
 noch 2. Dachten. zarioarts te sullen sinden, waer van al eenige voort vertreck
 desir schippen. volcomn. Claarende gereet waaren. die Godt Gummi in Salvo
 te mogen arriveren;

Wat belangt den oorloogh mons vaderlandt. daer mit ist als in voorigen
 Handt aende voor desen. becomt. Aduysin, ouer Persia, schynt wel getwels
 Doch niet mit geheel aan te wesen; Is dan sulcx dat zyn Prmech. I. zel
 mit secours vanden Coninck in Franckeryck gants Brabant aff
 geloopen heeft; In alles gerasert ende verdestruert soo veel mogelyc was; en
 souden naar Adli apparitie met de stad Leiven. C. soo g' gantsche duytsche
 macht mit van Bouen gecomen waer door gegaen. hebben volgens de noch
 becomen. Aduysin vblit den Coninck van Franckeryck den oorloogh te gans
 den Keyser ende spanjen. Continuieren. van wiens roy oock goede assistentie

vercoomen des verhoopen soo deselue macht ons van Godt toe geroecht sy
Victorie berechten zullen. —

In vaderlant wordt sterck van vrede ende vernamenstlyck van eenen
langh duerigen Treves getraectert het vervolck leert den tyt ende mogen
wysonder tusschen t'beste hoogen.

De vrundin hier missens gaende Namenstlyck door D^r. Smidenborghius
Predicant die ve by desrn wort toe gesonden. Zullen ve verstaan zoe
dat den vyant ons de stercke sevincke schans mit een verrassinghe aff
landich gemaact heeft; doch is deselue door de Genade GODES vbercomen soo
verde gebracht dat des Vyants buigten wi reken meest al zyn verouert
ende voo verhoopt wort, wy en langh miester vande Lilue plaete zullen
vorsen. —

Enigen tyt herwaerts hebben de Duytsen ons vaderlant groote
Schade vande Duynkercken geleden ende hebben sommige scheeps officieren
ten goelooft daer schandelyck gesompportert, waar ouer D^r. van Capst.
in veer te mis sitten ende d'isselvis Sinententie van dach tot dach verwacht
voort; die van Equipage der Directeurs, doen behoptlyck Gevoir
van wien dagelyx veel prinse binuen gebracht werden en soomen seght
alle gevangen zuyren vol Sullen.

De Starste heeft in ons vaderlandt in veer Ja het mirrendire des
Sturden soodanich de ouer landt; dat het vragelyck om hooren is; men seght
brecker te wesen dat binuen lyden 1500 Menschen in een roeck ouerkleden
Zyn die in Perabant ende Vlaenderen in gaen niet mis; —

In Batavia is Godt sy Loff allis in goerden doen, ende wort ons
van alle Quartieren goede Cartye Rys toe gesonden, die van Bantam
Seggen dat den vrede daar aff gecondicht hebben Sulcx l'm Lacco wil
oben gelooven Warga heeft onlanghs van Jayara l'acten woeten
dat onse geschineken by den Mataram, kengen aem waaren; ende zy
tot den vrede gants genigen was vorderd dat allis wat aende vrede
dependiert aan hem geoffert waer wistaluen zy mitte aenstaend
in euor Main in Bat: zal verschynen; —

In Lacco ten aansien dat de Comp: vdschryden goede dienste gedaen heeft is als
Capst ende Hoofst ouer de Chynesen gestelt waarmine soo Sieh de
gepurenke gelaat Contentement genomin wort; —

Tomborgeri heeft het Sacht s^t. Maria ontrent Ende, ofte by zuyden
Sijde, of een onbekent Eylant verlooren daer alle het volck soomen mynt
doet gesmitten zyn, uytgesondert een onderstarmen mit 1000 Soldaten,
als Bootsgesellen. Die mit de schuyt in Baly gearriveert ende twee

Die van't Eylant *Niassi* is waeren sie 2 Nuttraat,
onthoudende ten soote gelooven is op de rist laar *uytcompst* waekt
Vl van't Eylant *Noruzilaw* synons gante ende gehul aff ge,
vallen, ende *Zoo* *Oricht* worden hebben, yal onse kercken gede,
mantileert ende den *Quimelaras* syne *Misquiten* in gewoelt
twelck bedryft is ende *Godt* getlaaget sy, waer voort der redres,
dise saacke verijst komin *W* ende alle verstandige affmariten

S *Huttorien* houden daer mit *Generaal* over de verkiezinge
van *Tamaruettoemessim* (als *Capt* *huettoe*) gemiscont *W* waert
ende noek qualiguer syn sy te vrie de ouert verdoeren van *kackualy*
Zulex dat sy miest al naart gebichte geslucht zijn. In somma. *t* is
Zulex daer daar een goet redres van noble is, ende *Myns* oordals den
Persoon van *H*. *Generaal* daer selfs verijst wort;
S *Schouten* wort *Andir* maal naar *Siam* gezonden om de
Schreckagie van syn *Princelz* *F. x. l.* *Janden* *Comnek*
van *Siam*, te beandigen wy willen hoopē dese besindinge ten
Dienst der *Comp.* gedyen *Zal*.

W *H* syn voornemens sooras *Mogelyck* *Zij* *10* *Cloec* roelgemon,
keerde *Schepen* nißens *4* *Sachten* naar *Goa*, *Suratta*, ende
Persin te schelden waer over den *Commandeur* *Copper* als
Hooff inde *Commandeur* zullen stellen wy vertrouwen door *Ca.*
8 der *Cloec* ste *Schepen* den vice *Ray* binnen *Goa* gehouden
Zal comen worden ende de *Rist* tot *sebour* naart vaderlant
als d' *Commissie* in die *Quartieren* te gebruycken bouens dien
Prisumieren wy door deze *besettinge* *bet* *avantagie* op de
cominde *Caracreguen* te sullen hebben als wil voor disen doort
Cruyssen geschiet sy tot alle dese *disignen* sullen wy *godt*
bedden synen *Miltrye* een *segen* ende *Tretorieuse* *uytcompste*
te verleinen *Zonder* *Anders* sullen desen *Oynde* ende
W *E*.

F *rent* *triste* *Manraffe* wil wyse
voorsigige *zere* *discreet* *Heere* *Berwicken* inde
genade *Drs* *Adir* *tooghesten* die *W* *E* *Saempst*

60

Syne Familie wil spaaren in langhdurige Gesontzigt
Actum in Cast^e Bat^e diesen 12ten Augustij
A^o 1636° was ondertoykent,

Myn gants dienstige gebiedens aan myn
G^o Gouverneur Cutmans waarmede
myn vrientschap zal geschieden —
V^o Huysinge ofte Gedacken sulken van
desen maant volcomen klaar syn d' borch
roal wordt door de schie vry verbeteret
Aduyso —

V^o Gansgunstigen vrient
in dienst
Aert. gijsc. l. s.
1636

L. E. Haar Gouverneur
Cornelis Accolay.

J. G. Entfeste wi. wyse voorstemige
Zender sijn Discrete Heere;

Myn Heere:

V. G. Aengenamen van dato 18ten Mayo P. & Sc. resp.
Buren, en die van 12ten September P. d. Securwinne ons
successiue geworden, waar by gesien het goet genoeg V. G. in myn hier
blyven heeft gelieven te nemen;

Si danckbaer is du v. G. gelieft te betron. In ouer de Seene ende
geringen moeten, door myn uwinthelven uer genoomen is, niet moveens
waardich; maar bullick ende redelyk dat vrientschap mit vrient
schap gelouwt in verknocht roort; dienvolgende noechmaals presentieere
v. G. by alle mogeth. middelen dienst te prestieren;

Dat V. G. seght siechte verwond. En ouer d' goede Patinorresse daar
van en sullen om red. nen geen miuder vermaan maaken, maar ons
vrentz. referren aan n. ffins gaande raare opene Missive, waar
aan ons voorder gedraagen en my onder Correctie niet anders can in
beelden & geene V. G. indisin heeft & pretendeeren mit recht gevord
sal moeten worden, daar op V. G. ordre wil verwachten; des soo V. G.
totsulex resoluert: sal daar in myn de buir doen ende procuratie
verwaachten;

J. N. V. G.

P. V. D. Missiue van dato 18de May mirnt V. E. enige Penning van haer ondermy n waeren berustende ende dat gem. Joffr. laet tegem. voor gesonden provisuy die V. E. sycht niet ontfangen te hebben; yetwoes was priten deurende. het eerste is onder Correctie een Abuijs; ende door de penning qualyck gestelt. of anders als gemeent is wyt gelegd den volgende tot mirrder verclaringe dient; dit abuijs wyllyck pomet dus verstaan moet worden, gelyc. te wesen. Notta. Echter ist sulcx dat sulcx naar hun by myn gelaaten off verthout enige Penningen van toegesonde Provisiun van V. E. te moeten hebben, des recht wat anders ende verre van daar, acn V. E. Constant. wyt te koeren, dien volgende segge en verclare mit eenin sluyper van haer gepresintert is te betaalen, ende veel min van myn ontfangen, des dat voor een Abuijs moet gerekent worden.

W. A. B. Bilanght de 145 R. van d'zyn by myn ontfangen en wort dien volgende volgens V. E. voorstil. & Comp. tot Banda, daer voeren bilast, t'geene V. E. dunaangarnde voor der moevert is onnodich ende wonschen wy V. E. in eniger saacken dienst te doen; yetwoes saers, dat hier wel ende daer niet te becomen is, souden voor V. E. wel hebben comen coopen, ende toe sendin, maar alsoo u. E. genegent t' mit in wite ende ook verstaen aan andere last hebt gegeven soo sulcx ons om niet qualyck te doen daar buyten rouwen Echter sulcx altyt birygt wesen te pristeeren t'geene V. E. of ons sulcx begoeeren.

Mit leet wesen verstaan het ouerlyden van Joffr. Hermsteede ende in uwen Congste vernemen hoe d' Huissteede met Saara onder belofte was getruwd, waer toe hem gods syn almachtigen zegen ende in alles voersport wil verleenig.

Bilangende het sijson ende Apparentie vant gewas hebben wy ontfangen int brede wyt V. E. Pertuere ende generaal missive verstaen, waar op in desen als onnodich te wesen niet en sulcx antwoorden.

Met aen genaemrijt verstaen den toevoer ende Continuatie der sejam, ende die mit haer aanbrenge getr. V. E. wel secht al ist van elene in portantie. Echter sleet om alleden maackten ende den Borger ofte Inhoondren contentement toe bringen, ende dat mer is een vrucht om hooren dat Banda Amboyna in den geringen Crye der sagouw Etindroert ende te bouen gatt.

Wy hebben mit lust soo van V. E. als van Amboyna verstaan

het nooten bos op ter Folen ~~aan~~ tusſchen Hattumtte en
Cedarnamie verdeſtruyt is, waar aen d' Comp^v ſonderlingen
dienst geſchiet, ſy gelyek wyſien v^e is vertrouwende met het
dijſtricteren van Cillemoery Cillebon ende Celbo ook geſchutte
wiſen.

Uyt v^e Miſſive van 12 September hebben garn vernoomen
het goet begin wogens het aenvangen ~~deſers~~ in kay en Arouw
doek verneemen uyt het daek register van d' Fraterius dat het
werck daer op ſtullen gmeek. Sulex oogt ſchynelyk. Blyckt ook
voortganek genoomen heft, want wy ſ^r. Jonghste adryſo uyt
Amboyna verſtaan toe dat geni Fraterius, mit een jonck van kay
Cominde Banda miſgedeeven ende door onre Perillige onderdaanis
op Noesselaure aengehaelt, ende in behtemis geſtelt ſyn, Godt
wilt hem ende zyn by hebbende geſelſchap uyt de handen der wolven
verloſſen.

Mr de leetwisen verſtaan hoe den Sergant Proloff van wettin
mit syn by hebbende Soldaten door den quimilabas Broeder
ende Conſoorte soude vermoort wisen, Item dat d' Inwoonderen
daar toe geholpen den quimilaba ^{die hant} geboden ende mit des Sergt.
vrouwe mit geborgete gevluicht souden wisen wat haer van zys
Godt bekent en soude zulex soo zynde een groote valscheyt van

Dr Jaechten Claren Amsterdam en wiser hebben d' reys met
Comin Erlangen, du nvolgende wogens tsilue geen raport comen.
dorn:

Dit bouen verſhaalde, waar noch verdrarchelyk en t horpe d' ſchuldige
ouer dese moort te ſtraffen, maect den gere volterden ende troude loosen
ſtaat in Amboyna ende aengelegen Plaatsen snyt mit harte ende
soo uk t siluem zuen zalt redres beſoooderlyk volgen: want de
hoilyns soo uk verſtaen, daar soodanich ouer d' Per^r liggen dat
in deſen een ſonderlingh verſtant ende ouer groote woysheyt noodich
is v^e heft wyſelyk gedaen en de Comp^v goeden dienst geprest:
mit Amboyna Sulex te verſien als vernich sints van uor proviſie
hebt comen aff ſteecken ende miſſin,

Per d' reys als ook **L^r** volgende ſcheepen Zal v^e soo veel reys
toe geſonden worden als mogelyk zy: doch oft voor twee jaaren

geprooveert zult comen worden eou den tyt leeren;
Echter in can niet naerlaatin. V. aen te raaden om niet langer
in dese Extremitijt te blyven, soo veel sagouwe of te coopen
ende of voor raat te houden, dat des noots wesen de v: daer met
in eeren noodigentijt souit comen bi helpe;

Wat aangaet den begonnen handel in de Massoy heeft myn wel
gevallen ende twyfelik oock niet, of sal d' Comp. eenich voor,
deel gevin., sulcx den tyt sal leeren, ende ve. persnaesten geau.
viseert worden. Echter ist sulcx dat v. Alliantie mit regard
der vruindelingen ende verbieren der Gleden sulcx uk mede
sustineer. in redinen gesondeert zyn, des daar op voorder te
letten staat.

Mit verwonderinge heb ik vernoomen, dat den Gouverneur
directie com. v. Comptoir voor Jan bilast heeft, wat interest
lyt de Comp.; ende noech veel winn by alsoo de reik van slaven.
ouer compt. oock en weet ik niet oft ons Comptoir voor den seluen
gedebiteert is, v. heeft wel ynde wyselyk gedaen daar ouer
geen water vuyl gemaect heeft. soo y mal syn doen soo sorgvul,
dich als in d'zen is soo sal d' Comp. seckerlyk voordel en
gordyn dienst gemeten.

Ende alsoo ik weete v. syt verlangende te witten hoort met onsen
Confraiter vanden bevel aff gelooopen is, soo dient P. gduys
den seluen by d' heer Generaal ende gelogeerde Prichters
is gecondemneert op 15. November infaem ende dienvolgen
jhabiel, ende onwaardich d' Comp. te dienen, Item in een
Amende van alle zyne gagie geduerende syn Commissaris en
Gouverneurs Ampt ten profijt vande Comp.: daar en bouen
mit de eerste vertrekkende Scheepin als passagier naert
vaderlant te ritourneeren. tot wilcken ynde soo lange in
rechtmissse geconfirmeert wert, Item tot restitutie der
genooten pen. van foppen van gent, d' Ringen ende goude knoopen
van Capt. Huettoe te restitueeren, of naar waerden te voldoen,
in de twee hondert realer. soo sy segt aen den bringer
van Goyers Arraack vereert daer in l'lyst hy verexcus.

62

Gelyck oock alle Indere voordir Dezen Namintlyck.
de 200 R^e. van Tongerlo die hy by eede verdt niet ontfangen
te hebben niffens andere actien by den fiscus gemintteert blyven
in suspensie alsoo verstaan wort desilue als noch niet in staete
zyn om gesnterminereert te worden, soo dat men het s^rreekwoordt
van hoe myrder Boest zo grooter geluck, hier ten rechten in compa-
ratie maek bringen; Ochter is hy soo vermecten dat vande Sententie
geprononceert en geapelleert heeft aan H^o. Staaten Generaal
ende tot een besluyt sigge alcompt tijt sonderschandaal aff
de smacten onttwyffel doelen zal ende is Iecker dat hy om desen
dons te ontspringen veel valsche Prattijque ende logenen aenjaocent
wist;

zyn derde Pross voordir Raat van Justitie ongedisid.
hangende daar van is als noch geen uytstraack gedaen, doch staen
zyn Saacken Soodanich dat in zyn Prigard, daar van niet val
goets te verwoachten, is in Somma t'is Zulex dat desen man
niet in zal Rusten voor in aler dat hy Publyckelyk gescha-
otteert zal wesen, daar hy oock alle zyn saacken naar aenleyst;

Niffens disen gaet een Notitie van eenich Japans laecke vrick
Dr H^o President Coue de backe tot behoorende ende in
vanden vanden Secret's Studie gemintigeert soo v^e t silue aenge-
naem soude wesen sullen v^e t silue aenge-
doen Presenteeren ten geyse soot hem Cost soo v^e t silue aenge-
eemige andere Saacke. comin dienin Sult ons bereet vanden

Wils en Lullin v^e t silue Indien niet toe gesonden worden, alsoo v^e t
P^r. de generale missie voor soo val tot noch gepasseert is mit
gedeel wort, en tgeene, noch manequereert zullen v^e t silue door Syn
vande mit gaent geselschap verneame,

Tgeene v^e t silue gelufft heeft herwaerts te senden daar voren te been
v^e t silue te bedanken, als di gelegent heyt Presenteert sullen t silue
naar vermogen te compenseren, ende alsoo niet anders is vaceerende
sullen vanden end godt bidden v^e t silue te willen gunnen Langdurige
gesont heyt ende vortspordige Regeeringe Datum Bat^r. Diefen
No. Diefenber t^r. 1636.

Also wy gemint hadde

desen met het Cargasoin voor aff gesonden Loude syn ge'oord
hebben. De niet perfrictlyk de sententie van vanden leu d'el comen
ouerschryuen sulcx nu door t' verbllyven deses bruffs geschieden.
kap, ende is als volcht. Dat hy gebracht is geuorden ter plaetsen
daarin gewoon is Justitie ende recht te administreren, alhoewel
hy niet geboogen knien ende gevouwen handen goet in Justitie
ende g'imbresseerde om vergiffenis heeft gebeden. Voen
dien vande Raet gestelt om gezeest te worden waerouer
by d' heer Generaal is gepardoneert. Item een priem door syn
kongh bliens dien 40 Jaar uyt Indien g'hamen binestens
een piruete. ~~Item~~ Aminden van ses hondert guldens
ten profyte van h' fiscaal sulcx dat hy het slangen aer
gejaerde vout vromen heeft.

W. S. Demmer

Enneste vonsenige seer discreete, —

De Aringenaami syn ons successijue naar gelijghheit vandyt geword
namentlyck die van 10 May der Leyden, op 23 Junij en per Suieren
van 10 septimber op 6 oktober waeruyt wy het gepasseerde in d' Equar
fieren hebben verstaen, Namentlyck, —

Het verhoek van Jan Jansen Treseui's ende zyne Conij, missens t'gaene
haar op kay en Arouo is wederwaeren daar van en hebbe als naer
waerheit spreken. Sal noyt het beste gevoelen gehadt, soo ons
van Amboyna g'auweert wort is hy door quaet oft onstunich weer
Banda mis g'edreuen ende opt rylant Noess Lauw daer syte samig
gevangten zijn ende in kercken sitten aingelanght, soo dat hem
Zijn daar blyuen misseken voordeliker geuort soude ~~zij~~ hebben.

Het bedroeft ongeluck vanden Comman deur Paol: Als oek dat
van robot Mattinetti hebben mede vernoomen in somma tis
sulcx ende nootuis ons Godt Almachtlich aen allen canten conijst
besoueken ende met syn droggende en effectueelle straffe om rechtge
dan wy wel syn, maaken wil, —

De continuatie vandyt van seram ende seramlaut als andere

63

gelegen Plaetsen is ons aengenaem en de Compagnie gants noodich
gem. jnvoonderen te voeden, Ende met minnelijcken omganc tot
ouer Comen te Ammueren.

Di'n Massooy is hier verschien daer in Alsoch niet tegen staan die
tot eenen eivelen prijs vercocht wort wrymich of treck is zulc
dat noch wrymich staat panden siluen maken comen, doch te hoopen
doort versijden sal betreden ende in toecomende niet vertieren sullen.

Wat aangaat het gewas soo wil t'gepasserde als t'ohin staande Item
de cultivatie van t'geboomte ende t'geene daer aen dependeert; het
vermijchvuldige van t'Grijsstaal ende de geprojecteerde gebouwen
of t'Immragien daar van en sullen in desen geen vermaen maaken
maat ons dien aengarnde aen generaal. Missie om geen prolixitijt
te eviteren, gedraagen.

Wt d'eer Gouverneers Als Particulier Missie van S.^e D'ongeloo
vernamen hoe dat hij gants genegen is naert vaderlant te retourneeren
Dit haben tot synen vervanger V.E. p^r. desen toesenden den persoon
van S.^e Jansymonsen die mit de Suster van heer Lucas getrouwt is
den seluen een eerlyck Jonckman daer van goe din dienst sulc trecke
des S.^e Ambrosius Jansyni hoore voor desenmaal verstecken blyft

Hiertoe ons bedroeft het overlyden van Joste Hermsterde en D.^e Verlagen
te verstaan, dat tegens gartne vernoomen Saerkens langhwaechten
soo wel bestredt heeft, oersulc d' Hermsterde ende syn portuer van onsent
worgen gegroot blyven, en haer in alles vonspoet wintchen myne
hulpsvordie heeft aen V.E. Biminde een brucke'n ges^e de genegenheit
van yets anders te sijn dien esser wil gewiest maar hier is jegenwoordich
niet te besgmen alles wert vant een schip in het ander naert

Patria ouer gesehiet ende naert vaderlant gesonden sonder
anders wert gods Almachtich in genade bevoelen en van gantscher
herten met V.E. huysvrouwen en soette kinder die godin Driuche
roufaatin op wasser gegroet.

Actum Bat.^a desen 20 december 1636.

Wenden fuccaal
de roilt

De eerste wyse voorsumige Leer dyfcreete

U. schryvens D. & schip Lyden in dato 19 May als oock p. buesen
van 22 September syn myn successie geworden daer op by desen mit
corte Yal antwoorden.

Uinge ende verschiyde Timetin in uor eerst Musive gemoveest
Zullen om redenen alsoot selue doch nievers toe niet soude wesen
metten dooden Bigtaeren ende onbeantwoort laten

Wiek uyt schryvens van And: verstaan is S. de meer als opper Copin
ouer de negotie en S. van der voort inden wimckel gestelt ende soo
eoy brrecht worden de Advocat de Vlaemin gē als president van
raat van justitie in wileke qualiteyten derlangt wil een verandee
ringh mochte geschieden wil te recht ist sulck demynschen
dickmaals haer eygen voordeel myst bedincken konin

Lat V. C. myn retourneeren naar Amboyna swaar voorstaet gelooflick
meest geschiedt, ten insichte vande ouer groote veranderinge in die
quartieren voor gevallen, waarinne ons dien aengaende soude hebben
mouten troosten. Maar alsoo gelyck V. C. wort dickmaal voor ge
stelt hebbe hoe noodich het zijt syn T. sciffs op Amboyna diender
te verschynen, twerlek door alle d' Inwoondersen mit Generaal mede
wort versocht soo is der lallien een saminlyck goet gevonden d' heer
Generaal sich persoonlyck gaecompanieret mit twee raaden van
India en den goede Macht derwaerts sal transporteeren ende alsoo
d' heer Joen Ottens als extraordinary Raat van inden vooruyt jaer
is verbonden, ende hy daar goede Experientie heeft sal uk binijst
d' H. Lucas om d' Indische Affairen waer te nemen op betawia
verblyven des van dese mochte inde Apparenten ondanck ontlast
blyve

U. schynst ~~se~~ suhte verwonderen dat yorn myn leest wullen jn pisten
het ongeluckich Succes van Lucillas belegeringe t' is secker dat vier
van vorempst inde leelyk is geprooken ja soo myn d' heer Gardens
verhaalt heeft, was rem t' selue voor de stract sonda alswanneg
ek noch in Amboyna was soo vuyl als mogelyk waer ont ledet
sulck hy derwtcom presumeert van myn te Comen waerouer
hy soo heftich ende inpartinent aen d' H. Generaal ende raden

van India is schryvende dat het voor myn onverdraeghelyk is, Ja.
 in schryft sich niet openbaare logenen te liegen en zyn vuyt met
 een anders schoon (op syn vanden rivids) te bedecken dienvolgen
 recommandeer V het Journaal te overlesen op alles goet regard
 te Nijmen en V h. Generaal alst tijt geven zal soo danigen
 beriecht doen als de waarheit met brengt en V naer Contientie
 sulst vanden Ar behooren.

Vanden. gonderkettings schryft hy welvondelyck aen h. Generaal en
 h. Raaden van India dat myne Meringe mit en is geweest de
 selue te vertoonen maar myn selue toe te eygenen sulcx hy soo myn.
 voorstaat ende door Alteratie mit wel onthouden hebbe mit eenen eedt
 off swaar woort beriesticht hoc valsch dit is sy V en myn best bekent
 dat zaluen dit by occasie ter plaetse daert behoort vermaent dient
 wantukt daar by nieten misse te laeten en soo myn dunckt ben ick soo
 ras vanden eenen boos wercht niet ontslagen off den anderen. Compt
 myn woer aan boort.

Wder sicut hy in gem. Missive wel onbeschaemtelyck dat ick op
 myn vertrieck naar Banda hem souw gesoubat hebben ende gebedden
 dat hy wogens mynen Persoon naar dat: niet en souwde wylt schryven
 hem dat ick geseyt soude hebben mit dese formelc woorden tigen.
 zymme zygsvroedw. Suis alle uwe werldaden aan myn broyren syn on
 verdient. Die ick aen v en din uwen salrecompensieren Ja soo ick
 uwen kont uwers gemoete soosal ick hem uwent zaluen. Vrientchap
 broyren, hoc vals ende onwaaraechtich dese woorden verdrayt worden
 sulden alle verstandige en voornamintlyck vl best bekent syn, wat
 redenen soude myn gemoeteert hebben, ick die zyn meerder was inde
 hem int minste niet en behoefde te flatteren nochte hy op in eeniger
 royse te sragen. hadden Dus sulcx srovool soude wesen maar loel is
 waar dat hy sich selfs aen Myn gerexcuseert heeft wogens syne
 onhibilyck heiden in droneken schap aen myn geplecht ouert geven
 want woort en de slroetif die ick hem op syne aenmaminge heb laaten
 volgen mit tigen staen die op de plaats oft Comptoir waaren daer
 veel jaaren gehangen hebben dese woorden sulden vl wannet sich
 wel bedrecks gedaechtich wesen. dat als vl by myn quaempt ver
 maanen dat Diercom aen myn syne Londe beclacende en:

myn duk maals aff vrack den oft hy myn nu in alles voldaan hadde
biddende & gepasserde niet meer te willen gedencken sulcx hem
beloofde noch daar van te sullen vermaanen ofte te sullen schryven
Oft syn nu Presumiert dat ick dit ende Andere saacken waer ouer de
2^e Brouwer hem hart aentart uyt mynen koocker compt kan wel
wisen, des door hem syne uyt gesproken woorden, contrarye de
waarheit verdrayt worden ende hy my de silue tot roon en spot
cou op dringen;

Stem weet oock te verhaalen van myne baetsoeckerije ende partijen laei,
trijen, doch en extendert niet sulcx dat synre boosheit aan
allen canten uyt barst en & synre te verantwoorden sal hebben
zoer qualyck wort myn roet doen biloont ick mocht hem sulcken
partije geweest hebben, zy waar voor desen uyt syn Gouvernement
getuelt, om verclaringe van syne particulierheijden ende uyt
geventhe waerjemen en Cleerheit doen daar toe soue niet oal
Hatsorins vast wisen doch ick maek mij daer niet troosten dat hy d
2^e Generaal Brouwer ommer soe sers en niet als min bys ooren
geschuddit sulcx om redden, alsoot alke schandelicis is sullen
naer laatin te verhaalen;

Hy sprekkt oock leryck van myne besomges en spott reysen op
dutto ende Ambtoynsche quartieren soo hyt verbeter soue kiber
weet ick niet doch mogen ons daer niet troosten dat better is te berispen
als te verberteren, dus dit hier by sullen laetten en dese materie aff
broecken;

2^e toegesonden Retourren Lyn Godt Loff ter behoorlycker tijt in
salus gecoomen & geene v& vermaent wegens t aenstaende is niet
vrecmpt, erren ordomary loop, den eenen tijt den anderen geen wet
en stect des ons met den Goaddelycken. sigen moeten laeten ver
genougen;

Wat on Kay en Arrouw mt regard van onser residentie sy gepassert
ende & geine v& mit movert daar op en sullen niet antwoor
Maar Genrlyck seggen ons leet te wesen dat desen broeder met
syn by hebben geselschap soo omwooselycken in onse rebbelige
onder doemur handen geraect is en in hechtenis gehouden
wort, sulcx dat hy nu ommer sal moeten vast setten dat wy
waar dat syn gods hart niet ontlopen als ick de waarheit

zagen Zal ik en hebbe van desen man noyt het beste gerveken
gehadt maar mit tegendeel gevrist sulse daer op gevoleht is;
Igeene V & sigt vandaar in retour becomen te wesen ende de goede
apparentie van Croffyt is ons aengenarm geworst om woren

Di tigen spordige successen wogens den Commandeur Pool ende andere
mit hem van hier verscylt hebben vernoomen. In somma t schynt
dat yder op zyn geordomirde Plaets verchymen moet ende
t selue Garck niet ontgaen en kan. t is seecker de Cony: aen pool
een goet trouw ende vgelant dienaar verlooren heeft. en soolange
geen meedes ooperijngs becomen. de voyagie andermaal doch in
vroeger saysoen) verbat sal moeten worden.

Het ongeluck op hatti mit hi is onsgelyck. Sulike advyzen gemineck
te poot loopen over Amboyna geworden. doch schryven vandaar dat
desen aenslaech door de ouet gelooopen Nierlanders mit werck ge.
stelt is. die donse onderschyn van Castels Corcorren aftgeroepen
ende vermoort hebben.

Dat den Cominek van Macassar de Bandaneesen soude hebben
laaten presentirren. taare residentie derwaerts te nimen. waar
niet vreemst. doch can daar by geen voordeel hebben. ende soo by sul
van selue of Banda voulden dienen. Gonden die mit minder Costen.
daar t styven. dus dit maar voor Praetjens moeten aengenomin
worden.

Wt Anusen wogen den Ambonsen stant ende tgeene derwaerts.
gesonden zy hebben mit lange inde Boerde vernoomen. het
gevolek van dien. sullen godt bidden: een geluekige wytcompte
te willen verleenin.

Di begomin handel indor Massoy is ons hier verscheenen. wat
proffyt oft winste die gerven sal. woert dentyt leren

Dat Baeker als wesende een moor ende opt Jonghste mede wilt
eenin quadraort genoomin souuo hebben. daer gebleren is. sy
myns oordels woy nich aan gelegen. roy mochten willen alle de
Mooren in sulker voegen groffert radde.
Het ouersyden van Joffel hiemste woen t verhaagen hebbe
verstaan. dat is de looz baan die wyte samen moeten volgen.

mit verwondring verneemen. D^r. Altmansdons d^r. s. s. yn
waar uyt b^rsluyden Zyn Eⁿoch langer in Indien wil continue
eeren. Sulcx myn aengenaam Zal Zyn te looren, ende alsoo geen
Materie te hebbe om den hem te schryven soo sal V^e hem en snerken
Die haer langh wachten wil b^rstort heeft mynent zalve veel
geluex geluove te w^rnschin,

Wegens Ve Particuliere Saaken dient tot Antwerps dat myn
aengenaem is, geluex V^e zelfs segt mit d^r. heer Gouverneur
soo wil ouer een kompt, door gaens hebbe geveest dat de
begonnen onluste mit en M^r. soude toe neemen doch wy syn
die geene die den aenstootende S^r. uyt den rogh leggen wat
bi langht myn raat die soude wesen die blyft die becluyt en
alsoo V^e t^r geluex nu treft dat d^r. Generaal daer selffs
persoonlyk verschynt soo cont sonder prouiditie te voordel
soucken, en soo geen Contintement b^rcompt resoluieren naert
vaderlant te retourneeren,

Het proces van vanden keruyl is geindicht by is verelt in saem
ende, dien volgende. in tabyl ten onwaerdich te wesen deompt
te dienin, Storm gecondimneert in alle zyne gagie gedueren
syn Commissaris en Gouverneur Ampt, ende met de eest ver
treckende Scheep, en als passagier naert vaderlant te retour
nieren, ende soo langht in herhteniste blyven tot tertyt en wyle
de schepen vertrecken, Storm de genooten Gen. van fossen van
gent, de ringen en knoopen van Capt. Hutto te restituieren,
softe naer waerden te voldoen. in de twygh hondert reaalien, z^r segt
aen aenbringers van Goyers Arrack verest daer in blyft hy
verexcuseert geluex doek alle ander voo^rder Partyen, Namentl^{yk}
de D^r. van tongerlo die hy by eede verelt niet ontst
te hebben niffens ander actien by don fiseus gemintuere
blyven in suspinse, alsoo verstaan wort de selue als noch in
stato te zyn om geterminneert te worden, soo dat men het sepreuk
wort van hoe meerder boest hoe grooter geluex, hier ten rechten
in Comparatie maech brengen, echter is hy soo vermeeten dat

vandese sententie geprouocceert en geagilleert heeft aen
heeren staaten Generaal dus tot een besluit segge alcompter
hy onderschepdaal aff, de smart ten ontwyffel vollenzal
en tis seecker dat hy om desen dans te ontfermen veel
valsche practycken ende loogenen aangewent heeft;

In syn jonghste Procces wort hy gesondemneert gebracht
te w. v. d. v. ter plaatsen daer men gewoon is recht ende justitie
te administreren, omme aldaar met gewouwen handen, ende
geboogen knien, Godt ende di Justitie, om vergiftenis te bedien,
houens dien met een Priem, door de tongh gesteecken, ende
mit roeyen gegetsel te worden, Item ten Amirde van 600
guldens ten Proffytten vanden Fyscaal, ende bouen dien 45
Jaaren buyten Bat: gebamin, soo dat hy syne lange
verdiente ende naergaechde straffe redelycker wyse
bifomin heeft, sonder Anders wilst Godt beuolen Bat.
den 20 September A^o 1636

Hurnius

Leent sijn wyse voorsichige seer Godtsalige minden
sterre

Wegants Aingenaamen in dato 22. May ende die van 8 september
J^o Sueren. Syn my mit aangenarmheit geworden waar op desen ten
deelen tot antwoordt zaldienin,

Mit herten leit hebbe igt v^e Missie verstaan, de ouer groote lastelicht
verdichijt, die by de Christenen aapt Castre, als die van le Hino, is
gepleegt; waar op wil mocht volgen gelz v^e voorstelt dat zy tot geene
ghehoorsamheit, als door de wapen en gebracht sullen werden; sulx ons
richter beseuaarlyck wou vallen, ende te wenschen waar, het anders
gevonden kon worden, off de onre delycke bysogemingen hier niet ten
deelen vorsaack aff zyn sullen wy andere laaten oordecken

Mit veruonderinghe hebbe gehoort de rebelle der inwoonderen van

Oma, voorwaar vreemde Misterien, te meer haer soo vermeetelyck
sijgens de Redout aen Stellen, Echter en kan ik my niet ander in
beelden oft sy hebben algeraets Brrouuo, van haaren Boosen moet
wil, ende verwondert ons grootelyck dat men noyt ondersocht heeft
de redout te ontsitten, soo men hier voorgaet. Loopt die pergetel
door manequie van virtualige vermeerster te worden;

De vrouwe dit vlassische Nigeryen was myn aengenaem om
hooren, ende het sy dan hoort zy, haer verstant streckt voordr
als dat van haare bueren;

Mit ommet soo groote verwonderinghe hebbe gesien de ongehoor,
saamlyck van die van Noisselauw, ende dat murr is sy den quime,
lara, mit haer Coreggen dienst gepresteret hebben, des hier uyt te
bedruyten zy, haer het sangayen soo seer niet en verueft als sy uoel
voorgewin, maar getyck. De wil recht den vrievelmoedigen aert haer
tot sulcx dort te sulueren. Dienvolgende te wenschen dat ouer dese
ende andere quaetwillige een Exempel gestatueert gonde worden,

Duyt u aengenaem van dato 8 Septembris heb ik met leet
uynen verstaen, for dat die van le timi tot verschyden maalk
haare obstinatie mit moordyn en doot slaen des Castels onder
daanen geplieghet hebben, sulcx zoo zynde gelyck vertronuwin ja;
soor'n zullen sy niet licht dan door dwang van wapenen tot gehoor
gebracht worden, dat sy getoers op de negerie aent Castal
souden Attentieren en kan ik my niet in beelden, echter ist sulcx
dat haer doer verresiet en tselue aen droevige tragedie veroorsake
zal, mit een bedroeft gemoot verstaen d. Jan Jansen Friserius
coomin van Cay en Barou. Banda misgedreuen, ende alsoo tot
syn en Compangies ongerual op noisselauw geraeckt vande rebillye
ondit daamen onder proteext van vrintschap, by den Coy gevat
yn in lechtenis gestelt syn, mit welcke haer Godde een goede uyt
compste wil verleenen;

De vrouwen van Cast wysterman ende luytnerant jonckvan behooren
wy dat sy syn, die oock censorels haare bilouwinghe becoomen
hebben,

Den Moort van Commandeur Pool, mit syn geselschap die
vanden Sirkant van lattiudde mit syne soldaten, als.

67

ook het ongeluck vanden Commissaris Neven Barentsen en
Roeloff Gerritsen Coopman, nistens noch seven Persoonen op
Bogene. Ende daer tegens het goet saeces op boeton Namentlyck
de relaxatie van Elken Jans ende noch ses a seven Persoonen
vant jaecht van Saster Jansen, hebbe mit lange verstaen waer by
wy sien ende mercken hoe veranderlyck den tyt en smynschen

vlooybair zij
Mit Verrecht der geminem wt uyt vE schryvens dat inde plassers
als oock op lettimo den kercken dienst ende schoole haaren voortgauck
bifouden hebbe. Godt geve dat het mit raste gemint wort, ende sy
door de genade Godes soo danich gedreuen mogen worden, dat sy
tot de waare bekeringe geraacke, sulcx haer Godt en ons wil gumes
op dat Amboyna eenmaal van voorigen onlusten tot floridanten

Wyl stant maef geraecken, i

Ik verstaen oock uyt vE Missive myn overblysen vE aengenae
was, en dat myne groete arde orangkajis vande Eylanden als
aent Castiel gedaen hadde, sulcx by haer danckelyck was.
aen genoomen, onder andere daer by gevoecht dat myne overrom
Coopste haer aen genaeem Loude wijfen, hier op dient dat ick tot
dien vynde in Bat: sy gebleven, t'welck by Resolutie is gem
cirtert ende door missive Aen E Heeren Bironthefferen geavst,
het eerste jaer heeft sulcx door manquemint van Macht niet
comin geschieden, daer op voor der is gevoleht dat door de aennemen
Troubellen den Amboynsen stant, hoe langer hoe meer verwart is,
geworden, over sulcx by d' h^o Generaal en raden van India goet ge
vonden ende gearrestert noodich en Raet saem te wesen, dat d' heer
Generaal selffs in persoon derwaert soude gaen, op hoope door syn
E: presentie alle a buyen te beter geslecht en vereffent zullen
worden, ende alsoo d' Comp: affairer, so wil hier als in Amboyna
waar genoomen Moeten werden, sullen d' heer Lucas ende ick myn
in Bat: onthouden, onder tusschen Pullin. Zyn Ed: h: seujetted
Caen ende Jaan ottins die voor 5 Jaer mit lant te blyven ver
bonden is, en daer goet experientie heeft verschynen, onder
in tusschen sullen Godt bidden, dat daar en der alles soodanigh
mach gedirigeert worden dat onse: Ind: M: daer by voordeel en
rust geniet en

It geviel dat v^e daar langer Continueerden soo is myn v^run,
de lyeck versouck mit myn swager ende suster sonderlinge v^rint
schap te willen rouwen, ende onsen Neest ende Nicht rom bouits
soodanich in Raet en Raet te assisteeren als v^e sulst bevinden,
noodich te wesen, dit doende Zal my altyt aen v^e en den synen
verobligeert ende verplucht v^rindin,

Nicht ende nicht, van Barck: syn soo ukuyt haare schryvens-
verstaer' clouck en gesont; doch anders wort myn niet geavis
als de recommandatie van Boode &:

De Noues uyt het vaderlandt wort in Couranten als anders-
daer myn swager gesonden, waer van v^e veel aechtich sal
wisen.

Den laesten daech want vertreck derscheepen wesen mit eerste van
may wort haer sictho sattu sommige op de Rec en sommige
in Zee het ouergaen van schencker chans geaviseert, sood dat Godt
voor syne genade grootlyckx sy te danken, het voorder gepasseer
sullen ons gedragen aende niffens gaende vrunden die't meeren
deel nieuw rot het vaderlant gekoomen zyn,

Den yver die wy vernemen byt mondeltige Raporten als oock.
lyst uor' Missive syt beflonende; mit onderichten der jonge.
seucht heeft ons ten loogsten verbericht, te meer dat v^e den
kercken raat aengepresentiert noch langer in die quartieren
te sullen verbliven, waer aen uk vertrouwe met allere de
kercken Godes maar oock de Comy: dienst sal geschieden, dien
volgende mit en kan naarlaaten, alhoewel gemint hadden
samen naer t vaderlant te retourneeren. En soo goeden saek
te Ammireren en tot Continuatie te versoucken;

v^e Bidroeft sich ouer t ouerlyden van Mons: zult' t is seckoe
gelyck v^e wil sight soot Godt gelijft hadde de Comy noch
goeden dienst gepresteert soude hebben; doch moeten ons hier
in, als in d'andere goddelijcke saacken gedult ende patientie
neemen, syne kuy'vrouw ende dochterken hebben raer naect

Vaderlant getransportteert, daer ik hoop verbliven zal
de doot van Jost' Bittiken ende d' onvertrouw van d'

Altemsteede: Item het overhyden van D. verlagen hebben.
wy met leetwisen en, Verwonderinghe verstaen; sulcx den al-
moghen voordet vertrouwt blyft ende wy den levendigen geluck
en voorspoet sullen wenschen.

De treffelycke tydinge uyt Japan en / Relaxeeren van E. Nuyts
sullen v. door haeren ende vrunden hier nestens gaende verstaen;
gelyck v. oock doen sullen het gepasseerde, van vanden keuvel
die soo langh om de kaers gezloggen heeft: tot dat syne wijcken
verbrant / syn; ende het volck zynen meester geloont heeft.

By desen gaet een saecken ons door vrunden uyt het vaderlant
comen geworden: geene andere brieven hebbe vernomen; doch
zyn eenige in landen van zyn E. sonder anders sullen eynden,
en godt bidden v. te willen verleenen. geluck en voorspoet
Actum Bat: desen 20 desember 1638

M: de Riviere
Vanlaste voorsumige seer
dijeterte.

Monfieur D: Lyden is myn eene uwer Missive geworden.
waar sijt tot die tijt het gepasseerde aldaar hebbe vernomen,
ende verstaen doch naer dat om geene meer vernomen waer door desen
te copier zal wysen.

Den Principaalen blyven wy ten hoogsten verwondert ouer de groote
slechtvoerdichijt onser in woonderen acnt Castil als legtimo Item
die van Noysclaiuw, en Ama, die wy sulcx niet toe vertrouwt en
hadde, wy zouden ons grootelycx verwondert waerom niet onder
lecht en is den vyant van daer opte slaen, ende de Ridout voor een
half jaer de Novo gefictualgeert sy geworden, daar mi de haddemon
in alles gerust gecorrest ende mit vorder attentarten tot het arrivaren
der vloote comen wachten, wy Comen niet anders bevroeden
off de Vlaassir, Rossimivers, Attivers, ottemory, Marogukers,
ende andere: souden haer tot soo danigen geringen exploit hebben
laaten vanden, wy syn hier grootelycx berrees doort onstunich
wier de silie niet geprovidert ende die volgende consequent.

Indes vgaants handen souw Praacken; doch sullen een beter
Hoopen.

Wij hadden gemint tot welken ynde oock hier gebleven zyn desen
Saaren mit een goeden macht tot Continuatie der districtie
in Amboyna te Verschijnen, dan alsoo de saccke daer meer en
meer verachtren ende verwarren; is goet gevonden S. J. H.
Generaal persoonlijk tot redres des scilts in gem. Quartieren
Sal Verschynen, waar door oock alles te beter alsoo wy ons oock
maats aen een strom binder: oft gehandelt zal worden, waer door
in Raden van Indien is goet gevonden twee ordinairye Raden
tot bevoordering van des Conijg affairen in Bat: sullen
ende moeten, bes blyven; Item dat de Extraordinairye raden
Nammentlyk d' heer Gaen en hier oftens in Conijg van syn & sulte;
vertrecken: des iek van dese moeten ende appärente Geneer die
door te laalen is ontslagen Blyven.

S. J. H. Generaal is vorneemens eer in Amboyna Arrivart
op roep van Lucia te verrontzelen een preuce te willen namin,
daer toe Godt synen Zegen verlane: iek twyffle niet oft zyn
sal suetto suetto alsoo daer ontrent niffins d' heer oftens wel de
byste kennis hebt ontbicden, wort ommer voorsuchtich in alu
doen: geeft geen reden, van misnoigen ende wachtu voor droncken
schap, of dat wt sustinü van heer lucas wie hem sulcx geseqt,
oft gesz: heeft, wort iek mit onwaar bevonden worden dilt moeten
Voor geen Practiens aenneemin want het inden Raet van
Justitie gesyft is en oock g'oordeelt zy best te wesen alsoo
ermige mynde Voi Inwoonders hartich waaren der saluen
niffins. Andere die men meent de Conijg daer onduerstich zyn
Hirwaarts bi hoorden te Comen, sulcx iek oordele v'profitabelt
als daar te blyven soude wesen, maer considerert dat het beter
e eerste in een Dorp, als de tweede in een stadt is, soo heeft sulcx
merde syne consideratie ende dient dit eenlyck tot v'gouverno
Is sulcx dat d' heer Generaal van u' een ander gevoelen heeft
Zulcx gy u' oock waardich moet maaken syn & heeft myn
tot twee maalen bi looft dat alsoo meer daer comt & niet
ren Conijg: vereeren zal, des wort voorsuchtich ende doet

Als voor geseht hebbe, het waer niet vreempt, (Westerman missens
 eenige andere vandaer gelicht ende terwaerts gesonde worde
 Mit verwonderinghe heb ik gesien seckere schandelcuse brief van
 Drucom in myn Regardt aen H^r Generaal ende Raden
 van Indien ges^{et} die hem swaar sal vallen te verantwoorden
 doch ik mach myn daer mit troosten dat hy de Generaal Brouwer
 synen besten vruyndt veel liecklycker by d'ooren schuddet, daer
 van oock Cleene cere heeft,

Sal onse Groet mis doen aen alle d'Orangg: soo wel aent fort
 d'Oranggen als den Bodem van Viettoe, vernamintlyck aen
 Samaruettoemissinge, dat hy goede moet leuwt syme saeck en
 zullen wil gaen ende alcompt kackialy weer, daerom sal hy
 niet minde wesen, voort eerste roost zal hy gekent ende gerespe
 teert worden, dis zilfts soon woont noch tot mynent en is
 wil varent,

Nietos in saluk u in desen niet schrijven Also v daer alle de bars
 ende tuors dat sy mit brengen, Verschynen zal des ons aen J. Lue
 vruinden sullen gedragen, Echter come mit naer laten te verhaale
 tot dat soo onse schepen sommige in Zee ende sommige noch bynner
 gaets synde de seckere tydinge vant ouergaen van schenke schans
 sulcx voor ons een groote futotte is, bequamur,

Niffins desen worden D^r ende Neefrombouts twee stuere segens
 ofte vis nitten in twee vaatin genombereert AG toegesonden
 Item eenich gaaten om mit te borten,

D'G^rlysche slavin van d'Neefrombouts comen hem niet senden
 datsoo d'yn aingaeude mit versekot soude wesen sulcx myn niet aen
 instact timber daer daer toe gelt soude moeten ^{op} Neemen ende soo
 myn dunckt ik genouch aen hem ten achteren comen, de obligatie
 ende wisselbrief door myn ouer gemackt sijn synen broeder en
 Niff van wissel niet willic accepteren ofte betaalen syn dit de
 recompinse voor wel doen in d'vloominghe van vruinden, soo komptse
 Goet te hulp die mit vruinde te doen hebben ik hadde op dese
 Ginningen Stars gemackt, ende belast in Acten te bestir die
 tot hy dit verstaan Sal en wort ik niet, het laet sich aensien.

Al off sy mivenden wy hem uyt gesoopen hadde, & kan hem in
desen mit discretie aansprecken ende vermaanen, de vrienden
gelaatin sich daer. al off hij geen goet meer en hadde, die den
sergant, die wietrom herwaerts gecomen is. oock niet en hebben.
Vallendit 28; sulcx hij tot syner schanden niemant gebreck laet
lijden,

Jacob Rombouts is mit de jonghste scheepen voorond.
coopman en synen Nijff de wulde voor off assistent mit lant
gecoomen, soo dat wel niet vtruyt en waer. Nijff Rombouts
synen broeder ontmoeth, ende selfs onderstaen kan. waeraan
myne betalmge is schortende qualyck souw het vougen datuk myne
Perminge met rechten vorderde,

Uwin Broeder Maximilian die getrouwt was mit de dochter
vanden Rit. Mirster. Claus van Giffen, daer hy twee kinder
by heeft, is mit gaen naer den lant dach tot Bommel door an
kars, inde verschuyt sittende overeylt, ende verdroncken d
broeder d' heer van kerckwijck is noch mit leven, d' broeder Jan
woont te langrack is doot, sulcx dat nicht van raeske' r'ken een
bedroefde weduwer blyft, d' heer van Asperen heeft een Comst.
te paert ende een te doct, gnse moeder was in September 1635
noch wel te pas. getlyck nicht en heeft brauco oock deden

Vanden Arwof heeft behaluen de sententie vande Goudeleuuo
noch twee Ander Processen vanden Raat van Justitie geat
waar quer hy mit virste is gecondemneert in' abijl ende onwaer
dich de Comst te dienin bouens dien mede Gnaliteijt, van
all' syne gagie die zy als Visitatour en Gouverneur heeft
verdient, Item mede Amende van tweehondert re'alen
die van fosszen van gent heeft genooten; Item twee goude
Rim gon. en goude knooszen. van kackia by, de rest blyft tot
nader bewijs gereserveert verder dat met d' eerste scheepen
als passagier narvt vaderlant byt in d' Cayut salver,
tricken

In het tweede Proecess wort hy gecondemneert als een
Lagenaar te wietroepen t'geene tot laste van heer

Generaal d' heer Lucas ende myn Als Ender Haetsp' Soen
 ter plaetse daarmede gewoon is recht ende justitie Administreen
 om vergiffenis te bedden, bouens dien wel strengelyk met roeden
 gegeest te worden, eenen Priem door de tongh, 40 jaaren
 buyten Bat: gebannin te worden; Item een formiële
 boette van 600 gld ten Prostyten vande H: fiscaal: sulcx
 dat hy syne betalmige ten deelen belamen wylt

In Sappan gaen onse Saacken Godt lof wiL ende heeft gem
 Glaetse 13 & 14 tonne gouts avance gegeven, D' heer Nuyts
 is van syne lange detentie verlost, ende in Batavia gearriv:
 Cornelis heeft het voorleden Jaar een'n silieren deegen van
 myn met geneomin, daar van noch door D' Post hem eenick
 vermaen gedaen wort, ouer sulcx Lullin de silien weerom
 verwachten. Doch liever het Cressedido,

I'geene myne zuyf' vrouw heeft gesonden sal D' wyt laare missive
 hier neffins gaende vernemen waer aen ons vorder gedragen
 Niffins d'zen gaendi' Cotirante daer van D' E ende de vruyden
 Laar comen dien'n; Sonder anders wyest Godt almachtich samt
 myn suster ende kinder bevoolen Actum Batavia d'zen
 24: Decembir 1636: —

W. H. M. Rambouts
 D'rsam. voorsu'mige Leerdiscre

Mon Casijn, D'zen dant v'n. lyck tot Antwoordt
 van D' E. Alsiue waer uyt vernemen de groote ellinde onde
 Misrie daar den segenwoordigen Stant van Amboyna in be
 vnde, mit verwonderinghe hebben wy gehoort de rebellie der
 inwoonders, vernamintlyck die aent fort hetting, Alangh,
 Lilliboy, Tapa, Nourissilaw, en Oma, die bouens t' reficieren
 van haaren d'ant den formielen oorloogh aenneem'n hebben

op Allen t'wylken Boven verhaalt wil noodich waer
een xijmsel gestatueert konde worden,

Wat Bilanght V.E. versouek van enige slaven aen v. t.
willen senden, daar op dient de slaven hier haest soo dier als
daar zijn ende dat meer is tot de betalinge het contant soude
moeten geneemen, alsoo hier niemant leech leggen Penningen
heeft sulcx dat het ene byt andere geconperendeert dien
aengarnde geen voordeel maarschade Loudet doen. V.E.
moetten 8. La saille oft andere om sulcx niet schryven sy
laeken mit v. en seggen waamir gelt gesonden wert, slaven
sullen beschicken,

Wat Arngaet de netten daer V.E. mede deemaels omgeest hebt
in waeren geente besomen, der halven niet comen Sinden,
doch echter de gelegentheit waar genoomen, ende twee regens
geroecht die aen Monfrees en V.E. by desen worden gesonden,
om v. daer van te duinen, Godt geve daer van golt profijt
m'icht trecken, sulcx u. Bijde van harte ganne.

Mijn wort by twee distincte Missive van Neest brauwe
ende Mirouit als midervande zeer hasselaer geaviseert hoe
dat V.E. Broeder Jacob Rombouts en Neest van wissel
refuseeren myne obligatie en wissel brief tot uwin lasten
te bette, sulcx myn vrompt ende absurt voornemt, ende
te silue geen Grossedieren van vrienden zijn, ick heb u Broeder
Jacob alsoo voor onderoppman aenlant gesomen is, daer van
aen gesproocken die myn voort eerst slavu. antwoorden,
en te raden gaff, dat euen gelyck oft v. gene middel en
mit vaderlant hadde, ick myne betaalmge in Auboyna
soude vorderen, sulcx Myn dunct een vromde cavelatie
te wesen en V.E. vrienden miwsen cireconspicter hadde
bi looren te gaen, doch Patientie ende noodich dat V.E. desen
aengarnde Jarn Nixt van wissel ofte uwe gemachtige
schryue, dat ick voldaan ende betaelt werde, Doch heeft s.
Rombouts belooft daer ouer naert vaderlant te aviseeren
ende sorgte dragen dat ick betaelt werde waer met

Voorleent Willem Jan ten gteerde schipper ende mi opper
 sturman ont s'hip s'ntp'lden wordt door onse kind'x's alen g'axie
 grootmoder den Ballie m'di Porcolayn g'eloude die hem g'ede
 commandert ut' adu n' E. t'ob' sandig's op loep ont de W'nt'ic'hap
 s'ult doen d'p'de' v'oe cost'et wordi, d'ud' s'root mod'ij'x' t'or
 kant mar' Rom' t'ou v'baard' mijn mod'it'x' v'v'ed'd' v'baax s'ulep
 v'bij m'di on' hoop' sal die by n' E. com'is' b'lyv'de. -

Voor mijn B'ere H'ate sal w' E. v'oor'sijnd' h'ij's'vrouw onse m'it'
 t'ezant g'et'et wordi, den groot' com'nd' m'di on' sed'
 die haax E. in d'anch' g'elid'v'd' t'ad'ed'p't'et'is' s'oude' and'et' v'v'ed'd'
 v'ood' s'amp't' alle d' v'v'and' m' d'v'ant' m'it' g'eloude' v'v'ed'd'
 v'van h'art'et' v'g'roet' g'et'et'v'is' m'it' s'hip' v'v'ou'v'ed'd' on't'et'
 Bantam d'ij' v'v'et' Dec'mber A: 1636:

 1637:

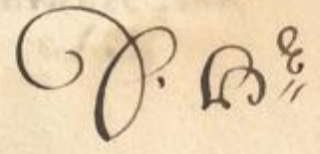
Memorie voor Cathryn Willem

W' E. gelieven v'v'and' tot som'ts in Eng'lant s'ult s'ijn g'axie
 m'ijne v'v'and'lych'd' g'elid'v'd' ut' t'od'et' alen m'it' Lord' v'v'ar'ar'w'
 d'ud' s'ijnd' h'ij's'vrouw

Item dat mijn v'v'ag'et' v'v'and' v'v'alk'ar'v'et' v'v' h'ev'ic'v' s'ijnd' v'v'ed'd'
 t'eg'end' v'v'oord'ic' v'v'ant' v'v'ant' s'ol's in Amboj'na ut' die v'v'or
 s'ijn g'ot' com'port'ement' t'is' on't'v'v'ijst' tot m'ed'ic'v' v'v'and'com'ent' s'ull'
 g'v'act'et'is: -

W'erd'et' s'ull'is n' E. m'ijne g'v'ic'ed'v'nt' alen m'ijn v'v'ere v'v'ac'g'ij' s'amp't'
 s'ijnd' s'ami'd'ic'ic' g'elid'v'd' t'od'et' d'ud' haax E. t'is' v'v'ap'port'v'ed'd'
 dat v'v'ij m'di onse s'amilie in godde v'v'is'p'it'ic' s'ijn: -

Item onse g'rot't'v'ic' alen m'oulic'v' v'v'and' v'v'and' v'v'and' v'v'and' v'v'and'
 v'v'ed'd' v'v'and' v'v'and' d'ud' v'v'and' v'v'and' d'at' adu m'ijn
 v'v'ed'd' v'v'and' v'v'and' v'v'and' v'v'and' v'v'and' v'v'and' v'v'and' v'v'and'
 g'elid'v'd' t'is' v'v'and' d'at' m'it' v'v'ill'et' m'ijn m'ou'd'ic'ing'
 g'elid'v'd' d'ud' g'elid'v'd' v'v'and' t'is' d'at' d'od'v'ed' sal m'ij d'at' v'v'
 s'ou'd'ic'ing' v'v'and' v'v'and' g'elid'v'd' v'v'and' v'v'and' v'v'and' v'v'and'
 t'is' v'v'and' v'v'and' g'elid'v'd' s'ult' v'v'and' v'v'and' t'is' v'v'and' v'v'and'
 Bantam d'ij' 15de Jan'v'ary v'v'and' s'ijl A: 1637

den algewen gelegde de selve in Comp. Van d' herte putmanne voortpoching
huygods sude vordonden haarden in patria daer toe de gods godt zynen
sogen veil verdoonden amon

Den 27. April arriveert alhier (godt loof) in koudt myt patria sijn
re: Amsterdam sude den 29 d. t' sacht vordelootz mdt vordooxtre
sappant (argolobu goel) de myt de generades missidre sult comde de
ooges de vordelque den corte sude vordooxtre koudt de sode vordooxtre
vbaax vord de gods sode den vordooxtre sode den vordooxtre
modi vord de vord sijn genade

videnwicheiden vordien de sondelingz mdt de vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre mdt de vordooxtre sode den vordooxtre
in den vordie sijn comen vordooxtre sode den vordooxtre
mondelingz kappontz vord de vordooxtre

Geluekinge arrivement vande senezale vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre vord de vordooxtre sode den vordooxtre
de sode den vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre
in vordooxtre goel de vordooxtre sode den vordooxtre
vbaax vord de vordooxtre sode den vordooxtre
vord omt godraags sode den vordooxtre

Door extraordinarij kate vord de vordooxtre sode den vordooxtre
mdt Molueqno garrivert a 250 gl p. maent sude vordooxtre
door d' vordooxtre mdt de vordooxtre sode den vordooxtre
naact den stadi te volgen mdt de vordooxtre sode den vordooxtre
vord ordinarij kate sode den vordooxtre sode den vordooxtre

Door vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre
daer vord de vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre

Wat vord de vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre

Enige kaartoyte comde de vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre
sode den vordooxtre sode den vordooxtre sode den vordooxtre

Siam

pldijmijds naax loms mdr zyn volde last waardin ontrent 13 torn
dout ddr usplidus overgeloort gdel oek gdr hie vt adud porting
cratiqui ddr vorddd ddr van goa mdr ddr vord ddr gdr ddr ddr
d voor liddon lamp den viddoxy ddd alle ddr in vbaard ddr ddr
drr sed overgelovort of ddr op ydd ddr ddr ddr ddr ddr ddr
pdr ddr foodanir in pdr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
dodu zullon ddr ddr valt om grooto partij ddr ddr ddr ddr
ddnig ddr vord ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
adwiforen maax alvord ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
dax comon ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
vord ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
partij ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
myn vron ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr

Forig ddr waax by ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
vord ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
mgdloopt ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
van loms comon ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
ten aduison ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
drr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
ndm ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
vallen ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr

och ddr tegend ddr van vord ddr oeglooy word in Europe grooto
gdr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
wordt door onsen ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
drr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
drr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr

Wat beauget ddr gemodns ddr ondr land ddr ddr ddr ddr
van partij ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
drr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
m aduison of ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
comon ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
vord ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
y ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
gdr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
vord ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
drr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr

Wat vord ddr on gadi ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
vord ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
drr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
drr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
drr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
drr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr
drr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr ddr

d'Command

Den 14 boomen godelstinnoot hdi laut vordindt dnd' allet op sijn
onndtlooy sulc lungd modi dmyer' Inpar daut boet di Mallact
adugdalen dnd' m di du solwen linnch dnd' In woond dnd' vordd'
ydtro' den vdelgalud' by dndu bndere stant ind' q'actidre
vdfgoopdu

Ingtvact dnd' a vnddaag' gdeldd' bcomen tydinge van voor
Mallacta veax by vdrifabn hdd' dat den Commandur linnch
sijn monfen vauder vder dnd' G' Tibalt de hove kladyt gdwddt
sijn 11 Mallact' sijnst' vordstinnoot B' A in ddu ktvord' vdfact'
hadd' daax sijn oock voor hngdx dnd' Comnd' vrgaen met h
vdd' vaud' voortngidre vbaaren ydvang' dnd' doot gdelvden
du Admiralt ndvnt dndu vordichre sommige blanch & swart
portngidre sijn hnd' adngderat sulc dat hantsoch mnd'
vdynd' m' gdelvde hdd' d' dnd' loo godt gdelvde hadd' s' h
dndu voor Soa soo vdelgdelvde dnd' veax sijn hadd' dnd' ydnd'
saem m' ydnd' dnd' by adn allen kanten moest' x' gdelvde

In vice admiralt van Soa die toeynt' dnd' hlat g' gdwddt
veax mnd' dnd' gdelvde tot Mallacta adngdlanght vbat sijn m'
knten sal vdd' dnd' l'yt l'odre

Die Engellsche schepers sood' portngidre vdelvact' sijn tot
Mallacta adngdnd' dnd' soo sijn mnd' vbaaren woondnd'
naax hiam Mallact' dnd' Gaxpan vloopt' vbat hnd' vordre
m' brojru sal sulden mnd' sijn vordnd'

Woordre comende tot ont' mtendit soo bddich tot vdrwondringe
gdelvde hdd' dat mijn dnd' vordnd' dnd' dnd' dnd' dnd'
mnd' mnd' alt' op 150 kopiat' gdwdd' vbaaren dnd' alsoo
W: die vordvordand' dnd' mnd' hadd' vdelvde dnd'
sulc voor vdelgdelvde hdd' soo hadd' dnd' godt gdwdd'
mnd' naax vord' te hnd' vbaax adn ont' vrdnd' gdelvde
it' dnd' sulc dnd' vdelvde hnd' vordnd' dnd' vordnd' dnd'
adngdlanght sulden hdd' hdi vdelvde s'nd' te groot vdelvde
alsoo dnd' solwe int' vadd' lant op mnd' dan 500 ynd' gdwdd'
sijn dnd' on hdd' di dnd' sijn daax adn vbaax dnd' dnd'
bycompt mnd' te vnd' alsoo vdfgoop' dat sijn vordnd' mnd' sijn
lyvat of d' sijn hnd' voor mijn dnd' mijn' dnd' vordnd' alt'
and' dnd' vdelvde vordnd' hdi vdelvde godt mnd' hnd'
allen lnd' dnd' wy dnd' vdrvord' sulc s'nd' vordnd' te
vnd' dnd' dnd' al of d' voor dnd' hdd' vbat' vbaax op ont' dan
sulde s'nd'

Ende alsoo vdelvde mnd' vdrvord' dnd' vbaax dnd' nnd' mnd' hdd' vdelvde
yade mnd' mnd' dnd' vordnd' vdelvde hnd' hnd' naax

David d' lant

[Handwritten flourish]

Sonrat Inmid kappada orangtany tanahitto
 Mdsdn Dengan orangtany hitoo: —
 Bette pondichaboo badnya batnya kappad: orangtany
 Lamoa bdrattazan beta tida bargodmo kato pontida katti,
 waly Drij Amandia sabab bdrta dodlangh ka follandoe
 Sonda tingalkan dia de tanganya tonwan gondrat, did
 monel fadonliw lagiw beringat

Betta podnya Mntahan fangan laccal katty imban gh
 beringat bay bay caprado Tana hitoo, fangan fadonliw
 hodjatt siltina tcha bogitod alla Talla pondia lallid pada
 fongh orangtany: —

Miaratkan kappada captejn hitoo dengan dodlangh bay bayek
 fangendia gwla dooa kaly kaxna bdrta katta bdrta dengan
 bdrta, tchke sdrw laka kaagin dia bartamod sonkax koo ddrj
 Sonko:

fangan orang hitoo foal tjincka pada orang kagangh kaxna
 katoorangh koodmmd tida manw bogitod attoukha ddrj tny
 lagala ambon bdrta Da lagiw tida tabod bandia Pada
 Lagala hitoo:

Sonda bixtonlvb dalam kappal No 1181 dodlangh ditm: 15: 1637

Exsamen Doorsnige Steer Districto:

Mrs Kombok

Mijn Lezyn, duw bminde mrt ddrw ddrw ten ddrw om ddrw
 by ddrw te bdrw ddrw mdr ddrw te ddrw ddrw ddrw ddrw
 door de gdnacdd ddrw mdr ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 meenden te ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 zyn ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 dat mijn ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 Extract vdyt de fongh te mi ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 gdsouds fulcg ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 zj dat ddrw ddrw van alle ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 daer adn ddrw ddrw ddrw ddrw

Op hdi ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 al foc ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 gdrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 dat men ten ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 confidrativ maau mogh alle ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw
 daer te ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw ddrw

Comp:

[Handwritten signature]

